

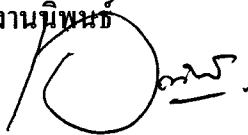
พฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา

พรยูพา ชาลีชาติ

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารงานยุติธรรมและสังคม
คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
มกราคม 2561
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ ได้พิจารณา
งานนิพนธ์ของ พรุษา ซาลีชาติ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารงานยุติธรรมและสังคม
ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

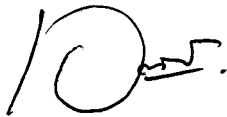
อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์

..... อาจารย์ที่ปรึกษา

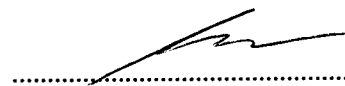
(รองศาสตราจารย์ ว่าที่เรือตรี ดร.เอกวิทย์ มณีธร)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ว่าที่เรือตรี ดร.เอกวิทย์ มณีธร)

..... กรรมการ

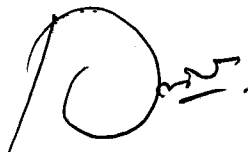
(ดร. โชติสา ขาวสนิท)

..... กรรมการ

(พันตำรวจเอกหญิง ดร.ศุภลักษณ์ เหลี่ยมวรานุกร)

คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารงานยุติธรรมและสังคม
ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ว่าที่เรือตรี ดร.เอกวิทย์ มณีธร)

วันที่ 19 เดือน มกราคม พ.ศ. 2561

ประกาศคุณูปการ

งานนิพนธ์ครั้งนี้สำเร็จได้ด้วยดีด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ว่าที่เรือตรี ดร.เอกวิทย์ มณีธร อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาชี้แนะแนวทาง และตรวจสอบแก้ไข ข้อบกพร่องต่าง ๆ ของการวิจัยมาโดยตลอด ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงมา ณ. ที่นี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณาจารย์ผู้สอนหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มสาขาวิชาการบริหารงานยุติธรรมและสังคม ทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิประสาทวิชาความรู้ ให้แนวคิด แนวทาง ซึ่งเป็นองค์ประกอบให้ผู้วิจัยมีความรู้ ความเข้าใจและมีความสามารถในการจัดทำงานวิจัยนี้

ขอขอบคุณนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอ บางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

เหนือสิ่งอื่นใดขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ของผู้วิจัยที่ให้กำลังใจและให้การสนับสนุนในทุก ๆ ด้านอย่างดีที่สุดเสมอมา

คุณค่าและคุณประโยชน์อันพึงจะมีจากงานนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบและอุทิศแด่ผู้มีพระคุณทุก ๆ ท่าน ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า งานวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจบ้าง ไม่มากก็น้อย

พรยุพา ชาลีชาติ

57920789: สาขาวิชาการบริหารงานยุติธรรมและสังคม; ร.ม. (การบริหารงานยุติธรรมและสังคม)

คำสำคัญ : พฤติกรรม / ก้าวร้าว / การศึกษานอกระบบ / การศึกษาตามอัธยาศัย / ฉะเชิงเทรา

พยุพา ชาลีชาติ: พฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา (AGGRESSIVE BEHAVIOR OF NON-FORMAL STUDENTS IN BANG PAKONG DISTRICT, CHACHOENGSAO PROVINCE.). คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์: เอกวิทย์ มณีธร, ร.ค. 117 หน้า, ปี 2560.

การวิจัยเรื่อง พฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา และเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา มีความแตกต่างกันในเรื่องปัจจัยใดบ้าง จำนวน 307 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสมมุติฐาน และทดสอบความแปรปรวนทางเดียว หากพบความแตกต่างที่มีนัยสำคัญทางสถิติ .05 เปรียบเทียบรายคู่ภายหลังการทดสอบความแปรปรวน ด้วยวิธีการแบบ LSD

ผลการวิจัยพบว่า ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา มีพฤติกรรมก้าวร้าว น้อย เมื่อพิจารณารายด้านของระดับพฤติกรรมก้าวร้าว พบว่า

1. นักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา มีพฤติกรรมก้าวร้าว ทางด้านร่างกายมากที่สุด รองลงมาคือ พฤติกรรมก้าวร้าวด้านวาจา
2. นักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่มีอายุต่างกัน มีพฤติกรรมก้าวร้าวไม่แตกต่างกัน แต่นักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่มีเพศ ระดับการศึกษา ผลการเรียน สถานภาพ การสมรสของบิดามารดา รายได้ของครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน ความสัมพันธ์ในครอบครัว ต่างกัน มีพฤติกรรมก้าวร้าวที่แตกต่างกัน

นักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่มีเพื่อนสนิทต่างกัน ส่งผลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวที่แตกต่างกัน

เพื่อนสนิทมีการกระทำในลักษณะทุบตี เตาะถ่อย ทะเลาะกันรุนแรง หรือ ขว้างปาสิ่งของ ใช้อำนาจ หรือสิ่งของบางอย่างที่อยู่ใกล้มือทำร้าย เพื่อนสนิทมีการใช้วาจาซึ่งมีลักษณะการพูดคุ้ยที่หยาบคาย หรือดูค่า ตะคอก คุกคามเหยียดหยามผู้อื่น ข่มขู่ ทำให้ผู้อื่นตกใจ เสียใจ หรือหวาดกลัว

และเมื่อได้รับชมสื่อที่มีเนื้อหาความรุนแรงไม่ว่าจะเป็นกระทู้ทางวาจา หรือ ทางร่างกาย มีความรู้สึกกับเหตุการณ์ความรุนแรงนั้น ๆ ต่างกัน มีพฤติกรรมก้าวร้าวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

57920789: MAJOR: JUSTICE AND SOCIAL ADMINISTRATION; M.A. (JUSTICE AND SOCIAL ADMINISTRATION)

KEYWORD: BEHAVIOR/ AGGRESSIVE/ NON-FORMAL EDUCATION/ INFORMAL EDUCATION/ CHACHOENGSAO

PORNYUPA CHALEECHART: AGGRESSIVE BEHAVIOR OF NON-FORMAL STUDENTS IN BANG PAKONG DISTRICT, CHACHOENGSAO PROVINCE. ADVISOR: EKKAWIT MANEETHORN, PhD., 117 P. 2017.

This research aimed 1. to study aggressive behavior of students at Non-formal and Informal Education Center in Bang Pakong District, Chachoengsao Province and 2. to compare aggressive behavior of those students to see the background factors of their aggressive behavior. The samples were 307 students. The statistics used for analyzing the data included frequency distribution, hypothesis testing and One-way ANOVA. Multiple Comparison-Least Significance Difference (LSD)-was employed once the statistical difference reached .05.

The study showed that the student's aggressive behavior existed in low level. When each aspect of aggressive behavior was considered, the results were as follows.

1. The highest-rated aggressive behavior of the studied students was in forms of physical aggressiveness followed by verbal aggressiveness.

2. Students with different age showed no difference of aggressive behavior, but students with differences of sex, educational level, grade point, parents' marital status, family monthly income, and student-family member relationship showed difference of aggressive behavior. were factors of the students' aggressive behavior.

Friend had impact on the student's aggressive behavior. Those students whose friends were aggressive tended to lead to assimilation of both physical and verbal aggressive behavior.

The examination of student's opportunity to learn aggressiveness from media containing brutality and physical/verbal violence showed different levels of feeling toward received violence and expressed different aggressive behavior at statistical significance of .05.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ฅ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
2 เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมก้าวร้าว	8
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรต่าง ๆ	15
แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมก้าวร้าว	21
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	37
กรอบแนวคิด	43
สมมติฐานของการวิจัย	44
นิยามศัพท์เฉพาะ	45
3 วิธีดำเนินการวิจัย	47
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	47
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล	49
วิธีการสร้างเครื่องมือ	50
การเก็บรวบรวมข้อมูล	50
การวิเคราะห์ข้อมูล	50
พื้นที่ในการศึกษา	52

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการศึกษา.....	53
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์.....	54
ลำดับขั้นการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
ผลการทดสอบสมมุติฐาน.....	66
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	96
สรุปผลการวิจัย.....	96
อภิปรายผลการวิจัย.....	100
ข้อเสนอแนะ.....	102
บรรณานุกรม.....	105
ภาคผนวก.....	109
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	117

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3-1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของสถานศึกษา.....	47
3-2 ระดับเกณฑ์การให้คะแนนการแสดงความคิดเห็นในแบบสอบถาม	50
4-1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวนตามข้อมูลทั่วไป	55
4-2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนของระดับวิเคราะห์พฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา รายด้าน.....	61
4-3 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับพฤติกรรมก้าวร้าวของ นักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัด ฉะเชิงเทรา ด้านร่างกาย.....	61
4-4 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับพฤติกรรมก้าวร้าวของ นักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัด ฉะเชิงเทรา ด้านวาจา.....	64
4-5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัด ฉะเชิงเทรา จำแนกตามเพศ	66
4-6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา . จำแนกตามอายุ.....	67
4-7 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับพฤติกรรม ก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอ บางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามอายุ	67
4-8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามระดับการศึกษาของนักเรียน.....	68
4-9 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับพฤติกรรม ก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอ บางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามระดับการศึกษาของนักเรียน	68

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4-10 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความแตกต่างของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัด ฉะเชิงเทรา จำแนกตามระดับการศึกษาของนักเรียน	69
4-11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามผลการเรียน	69
4-12 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับพฤติกรรม ก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอ บางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามผลการเรียน	70
4-13 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความแตกต่างของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัด ฉะเชิงเทรา จำแนกตามผลการเรียน	70
4-14 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัด ฉะเชิงเทรา จำแนกตามสถานภาพการสมรสของบิดามารดา.....	71
4-15 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับพฤติกรรม ก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอ บางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามสถานภาพการสมรสของบิดามารดา.....	72
4-16 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความแตกต่างของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามสถานภาพการสมรสของบิดามารดา	72
4-17 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามรายได้ของครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน	73
4-18 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับพฤติกรรม ก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอ บางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามรายได้ของครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน	74

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4-19 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความแตกต่างของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัด ฉะเชิงเทรา จำแนกตามรายได้ของครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน	74
4-20 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามความสัมพันธ์ของนักศึกษากับบุคคลในครอบครัวมีลักษณะอย่างไร	75
4-21 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับพฤติกรรม ก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอ บางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามความสัมพันธ์ของนักศึกษากับบุคคลใน ครอบครัวมีลักษณะอย่างไร	76
4-22 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความแตกต่างของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามความสัมพันธ์ของนักศึกษากับบุคคลในครอบครัวมีลักษณะอย่างไร	76
4-23 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามสมาชิกในครอบครัวของนักศึกษามีการกระทำในลักษณะทุบตี เตะ ต่อย กระชากรุนแรง หรือ ขว้างปาสิ่งของ ทุ่มของใส่นักศึกษา หรือใช้ไม้และ หรือสิ่งของ ... บางอย่างที่อยู่ใกล้มือทำร้ายนักศึกษาหรือผู้อื่น บ้างหรือไม่	77
4-24 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับพฤติกรรม ก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอ บางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามสมาชิกในครอบครัวของนักศึกษามีการกระทำ ในลักษณะทุบตี เตะ ต่อย กระชากรุนแรง หรือ ขว้างปาสิ่งของ ทุ่มของใส่นักศึกษา หรือ ใช้ไม้และหรือสิ่งของบางอย่างที่อยู่ใกล้มือทำร้ายนักศึกษาหรือผู้อื่นบ้างหรือไม่	78

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4-25 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัด ฉะเชิงเทรา จำแนกตามสมาชิกในครอบครัวของนักศึกษามีการใช้วาจาซึ่งมีลักษณะ การพูดคุยที่หยาบคายหรือชอบตำหนิ ดู ด่า ว่ากล่าว หรือตะคอก ขู่เข็ญ ส่งผลให้ นักศึกษาซึมซับหรือเลียนแบบพฤติกรรมเหล่านั้นบ้างหรือไม่.....	78
4-26 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามรายได้ของครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน	79
4-27 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับพฤติกรรม ก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบาง ปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามสมาชิกในครอบครัวของนักศึกษามีการใช้ วาจาซึ่งมีลักษณะการพูดคุยที่หยาบคายหรือชอบตำหนิ ดู ด่า ว่ากล่าว หรือตะคอก ขู่เข็ญ ส่งผลให้นักศึกษาซึมซับหรือเลียนแบบพฤติกรรมเหล่านั้นบ้างหรือไม่.....	80
4-28 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความแตกต่างของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามสมาชิกในครอบครัวของนักศึกษามีการใช้วาจาซึ่งมีลักษณะการพูดคุยที่ หยาบคายหรือชอบตำหนิ ดู ด่า ว่ากล่าว หรือตะคอก ขู่เข็ญ ส่งผลให้นักศึกษาซึมซับหรือ เลียนแบบพฤติกรรมเหล่านั้นบ้างหรือไม่.....	80
4-29 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามเพื่อนสนิทของนักศึกษามีการกระทำในลักษณะทุบตี ตะคอก ทะเลาะกัน รุนแรง หรือขว้างปาสิ่งของ ใช้อำนาจและหรือสิ่งของบางอย่างที่อยู่ใกล้มือทำร้าย นักศึกษา หรือผู้อื่น บ้างหรือไม่	81
4-30 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับพฤติกรรม ก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบาง ปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามเพื่อนสนิทของนักศึกษามีการกระทำใน ลักษณะทุบตี ตะคอก ทะเลาะกันรุนแรง หรือ ขว้างปาสิ่งของ ใช้อำนาจและหรือสิ่งของ บางอย่างที่อยู่ใกล้มือทำร้ายนักศึกษาหรือผู้อื่น บ้างหรือไม่ หรือผู้อื่น บ้างหรือไม่.....	81

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4-31 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความแตกต่างของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามเพื่อนสนิทของนักศึกษามีการกระทำในลักษณะทุบตี ตะคอก ทะเลาะกันรุนแรง หรือขว้างปาสิ่งของ ใช้ไม้และหรือสิ่งของบางอย่างที่อยู่ใกล้มือทำร้ายนักศึกษาหรือผู้อื่น บ้างหรือไม่	82
4-32 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามเพื่อนสนิทของนักศึกษามีการใช้วาจาซึ่งมีลักษณะการพูดคุยที่หยาบคายหรือ ดูต่ำ ตะคอก ถูกเหยียดหยามผู้อื่น ข่มขู่ ทำให้ผู้อื่นตกใจ เสียใจ หรือหวาดกลัว บ้างหรือไม่	83
4-33 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับพฤติกรรม ก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบาง ปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามเพื่อนสนิทของนักศึกษามีการใช้วาจาซึ่งมี ลักษณะการพูดคุยที่หยาบคายหรือดูต่ำ ตะคอก ถูกเหยียดหยามผู้อื่น ข่มขู่ ทำให้ ผู้อื่นตกใจ เสียใจ หรือหวาดกลัว บ้างหรือไม่	84
4-34 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความแตกต่างของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามเพื่อนสนิทของนักศึกษามีการใช้วาจาซึ่งมีลักษณะการพูดคุยที่หยาบคายหรือ ดูต่ำ ตะคอก ถูกเหยียดหยามผู้อื่น ข่มขู่ ทำให้ผู้อื่นตกใจเสียใจ หรือหวาดกลัว บ้างหรือไม่	85
4-35 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามนักศึกษาได้มีโอกาสอ่านหนังสือพิมพ์ ราชชมข่าวสาร และละคร หรือภาพยนตร์ ที่มีเนื้อหาความรุนแรง เช่น การทำให้บุคคลอื่นได้รับบาดเจ็บ ล้มตาย เตือนร้อน หรือ เจ็บปวดด้วยการกระทำทางวาจา และ/ หรือ ทางร่างกาย รวมทั้งทำให้ทรัพย์สินเสียหาย บ้างหรือไม่	85

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4-36 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามนักศึกษาได้มีโอกาสอ่านหนังสือพิมพ์รับชมข่าวสาร และละคร หรือภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาความรุนแรง เช่น การทำให้บุคคลอื่นได้รับบาดเจ็บ ล้มตาย เตือดร้อน หรือเจ็บปวดด้วยการกระทำทางวาจา และ/ หรือ ทางร่างกาย รวมทั้งทำให้ทรัพย์สินเสียหายบ้างหรือไม่.....	86
4-37 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความแตกต่างของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามนักศึกษาได้มีโอกาสอ่านหนังสือพิมพ์ รับชมข่าวสาร และละคร หรือภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาความรุนแรง เช่น การทำให้บุคคลอื่นได้รับบาดเจ็บ ล้มตาย เตือดร้อน หรือเจ็บปวดด้วยการกระทำทางวาจา และ/ หรือ ทางร่างกาย รวมทั้งทำให้ทรัพย์สินเสียหาย บ้างหรือไม่.....	87
4-38 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามความถี่ในการรับชมสื่อของนักศึกษามีการรับชมสื่อมากน้อยแค่ไหน	88
4-39 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามความถี่ในการรับชมสื่อของนักศึกษามีการรับชมสื่อมากน้อยแค่ไหน	88
4-40 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความแตกต่างของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามความถี่ในการรับชมสื่อของนักศึกษามีการรับชมสื่อ มากน้อยแค่ไหน	89
4-41 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามในชีวิตประจำวันของนักศึกษามีการรับชมสื่อจากทางใด มากที่สุด.....	89

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4-42 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามในชีวิตประจำวันของนักศึกษามีการรับชมสื่อจากทางใดมากที่สุด.....	90
4-43 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความแตกต่างของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามในชีวิตประจำวันของนักศึกษามีการรับชมสื่อจากทางใด มากที่สุด.....	91
4-44 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามเมื่อนักเรียนได้รับชมสื่อที่มีเนื้อหาความรุนแรงไม่ว่าจะเป็นกระทำทางวาจา หรือทางร่างกาย นักเรียนมีความรู้สึกรู้สึกอย่างไรกับเหตุการณ์ความรุนแรงนั้น ๆ	91
4-45 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามเมื่อนักเรียนได้รับชมสื่อที่มีเนื้อหาความรุนแรงไม่ว่าจะเป็นกระทำทางวาจา หรือ ทางร่างกาย นักเรียนมีความรู้สึกรู้สึกอย่างไรกับเหตุการณ์ความรุนแรงนั้น ๆ	92
4-46 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความแตกต่างของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามเมื่อนักเรียนได้รับชมสื่อที่มีเนื้อหาความรุนแรงไม่ว่าจะเป็นกระทำทางวาจา หรือทางร่างกาย นักเรียนมีความรู้สึกรู้สึกอย่างไรกับ เหตุการณ์ความรุนแรงนั้น ๆ	93
4-47 สรุปผลการทดสอบสมมุติฐาน.....	94

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2-1 ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล สิ่งแวดล้อม กับพฤติกรรม	29
2-2 รูปแบบการอธิบายพฤติกรรมอาชญากรรมของทฤษฎีวิวัฒนาการ.....	35
2-3 กรอบแนวคิดการวิจัย	44
3-1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของสถานศึกษา.....	49

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สภาพสังคมไทยในยุคปัจจุบัน เป็นยุคที่มีการแข่งขันในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านการศึกษา ฐานะทางสังคม เด็กบางคนขาดความรักความเข้าใจในครอบครัว ทำให้รู้สึกโดดเดี่ยว อ้างว้าง ใฝ่กอด โมโหง่าย มีอารมณ์ฉุนเฉียว มีความวิตกกังวลสูง หุนหันพลันแล่นและก้าวร้าว เด็กหลายคน ต้องออกจากโรงเรียนเพราะมีปัญหาทางอารมณ์ ไม่สามารถควบคุมอารมณ์ตนเองได้ และพฤติกรรมที่ก้าวร้าว รุนแรง เด็กบางคนเครียดในเรื่องเรียน เรียนไม่ดี จึงทำให้ชีวิตไม่มีความสุข (จตุพร เฟื่องชัย, 2534) เด็กบางคนมีอารมณ์รุนแรงและจัดการกับปัญหาทางอารมณ์ของตนเองไม่ได้ จึงตัดสินใจฆ่าตัวตายหรือทำร้ายผู้อื่นอย่างที่เป็นข่าวปรากฏในหน้าหนังสือพิมพ์ ซึ่งปัญหาเหล่านี้เป็นสิ่งที่สามารถป้องกันและแก้ไขได้ Chance (1984 อ้างถึงใน จตุพร เฟื่องชัย, 2534) ได้อธิบายเกี่ยวกับเรื่องของความก้าวร้าวว่าเป็นอารมณ์อย่างหนึ่ง ที่แสดงออกอย่างตั้งใจที่จะทำให้ผู้อื่นได้รับความเจ็บปวด หรือแม้แต่เรื่องของความวิตกกังวล จะกลายเป็นการเก็บกดพฤติกรรมออกสู่ภายนอก หรือพฤติกรรมที่เก็บกดไว้ภายในก็ตาม ทั้งสองลักษณะนี้ควรได้รับการแก้ไขหรือปรับปรุงพัฒนาให้ดีขึ้น เพราะถ้าปล่อยไว้เช่นนี้ จะทำให้เด็กไม่สามารถปรับตัวให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และท้ายที่สุดอาจทำให้เกิดปัญหาทางพฤติกรรม และปัญหาทางอารมณ์ถึงขั้นต้องได้รับการบำบัดรักษาตามมาได้

ในปัจจุบันสภาพสังคมและภาวะเศรษฐกิจที่บีบคั้น ทำให้พ่อแม่ผู้ปกครองไม่มีเวลาอบรมเลี้ยงดูบุตรหลานของตนเอง จึงได้ผลัดภาระในการเลี้ยงดูนี้ให้กลายเป็นเรื่องของครู อาจารย์ ภายในโรงเรียน สถานรับเลี้ยงเด็ก คนรับใช้ คนเลี้ยงเด็ก ซึ่งทำให้เด็กและเยาวชนเกิดความห่างเหิน และขาดความอบอุ่นจากบุคคลในครอบครัว ส่วนเด็กและเยาวชนที่อยู่ในครอบครัวที่มีฐานะยากจน ที่ไม่สามารถเข้าสู่ระบบโรงเรียนได้ต้องออกมาทำงานเพื่อหาเลี้ยงครอบครัว อีกทั้งแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของครอบครัว จากครอบครัวขยาย กลายมาเป็นครอบครัวเดี่ยวมีมากขึ้น ปัญหาครอบครัวแตกแยกอย่างร้ายแรงมีมากขึ้น ก่อให้เกิดภาวะรุนแรงขึ้นภายในครอบครัว ตั้งแต่การทะเลาะวิวาท การตบตี จนถึงการกระทำต่อเด็กในครอบครัว ไม่ว่าจะเป็นการบังคับให้ทำงานหนัก การคำทอ การข่มขู่ ไปจนถึงการลงไม้ลงมืออย่างรุนแรง ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีผลต่อสภาวะจิตใจของเด็กโดยตรง และส่งผลสะท้อนออกมาในรูปของพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนในรูปแบบต่าง ๆ ที่เป็น

ด้านลบของสังคม อีกทั้งเป็นรูปแบบการใช้ชีวิตของสมาชิกในครอบครัวได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม สมาชิกผู้หญิงในครอบครัวไม่ยอมเป็นช่างทำหลังเหมือนเดิมอีกต่อไป ด้วยเหตุความจำเป็นทาง เศรษฐกิจเข้ามาเกี่ยวข้อง เนื่องจากเกิดค่านิยมแบบสังคมบริโภคนิยม ทำให้คนในปัจจุบันหันมา แสวงหาวัตถุเพื่อนำมาอำนวยความสะดวกสบายให้แก่ชีวิตตนเองและสมาชิกในครอบครัวแต่ สิ่งเหล่านี้ได้สะท้อนให้เห็นว่า คนในปัจจุบันเกิดการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก มองว่าคนบรรพบุรุษ คร่ำครึโบราณ ไม่น่านับถือ ส่วนเรื่องหย่าร้างเปลี่ยนคู่กลายเป็นเรื่องปกติธรรมดาและไม่มี ความหมาย ทำให้เกิดค่านิยมใหม่ในสังคมที่บุคคลยึดถือตนเองเป็นใหญ่และเห็นแก่ตัวในที่สุด (โกศล วงศ์สวรรค์ และคณะ, 2543)

ครอบครัวเป็นสถาบันที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของเด็ก เพราะเป็นสถาบันแห่งแรก ที่ให้การเลี้ยงดูและอบรมทางด้านจิตใจต่อเด็กในทุกเวลา บ้านจึงเป็นสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลที่ จะหล่อหลอมเลี้ยงดูให้เด็กเป็นคนดีหรือคนเลวได้ นอกจากนี้ยังมีแนวโน้มที่พบว่า เด็กผู้ชายจะมีความก้าวร้าวมากกว่าเด็กผู้หญิง ในช่วงอายุ 3-4 ปี Bandura and Walters (1959 อ้างถึงใน โกศล วงศ์สวรรค์ และคณะ, 2543) กล่าวว่า ในวัยเด็กนั้นเด็กต้องการความรัก และความเอาใจใส่จาก พ่อแม่ ถ้าเด็กไม่ได้รับความรักตามที่ตนต้องการ เด็กก็จะเปลี่ยนมาเป็นความเกลียด และความป็น ศัตรูแทนความเกลียด ความโหดเหี้ยมจะเกิดขึ้นในจิตใจของเด็กที่มาจากครอบครัวที่ไม่ได้รับความ อบอุ่น และความยุติธรรมเพียงพอ การเลียนแบบพฤติกรรมจากพ่อแม่ที่แสดงพฤติกรรมก้าวร้าว บ่อย ๆ ถ้าเด็กไม่ได้ในสิ่งที่ตนต้องการก็จะแสดงพฤติกรรมที่ก้าวร้าวออกมา แล้วเมื่อพ่อแม่ทำตาม ในสิ่งที่เด็กปรารถนา เด็กก็จะแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวทำให้ตนได้รับในสิ่งที่ตนต้องการครั้งต่อไป ถ้าเด็กถูกขัดขวางก็จะแสดงออก การก้าวร้าวออกมาอีกเรื่อยไป (สุชา จันท์ธรม และสุรางค์ จันท์ธรม, 2529) กล่าวว่า พ่อแม่หรือผู้ให้การเลี้ยงดูจะเป็นผู้มีอิทธิพลต่อรูปแบบของพฤติกรรมเด็กจนถึง วัยรุ่น เพราะเป็นสิ่งแวดล้อมแรกและใกล้ชิดที่สุด ครอบครัวที่ทำหน้าที่ให้การอบรมเลี้ยงดูดี หรือไม่ดีนั้น จะเป็นรูปแบบและมีผลต่อเด็กเป็นอย่างมาก (นฤมล สิริพันธ์, 2533) ได้สรุปว่า ครอบครัวเป็นสถาบันที่มีอิทธิพลมากที่สุดจะทำให้เด็กมีปัญหา ซึ่งที่มาของปัญหาคือ บทบาทและ ทำหน้าที่ของพ่อแม่ หรือผู้ปกครองที่อบรมเลี้ยงดู

พฤติกรรมก้าวร้าว (Aggressive behavior) มีผู้ให้ความหมายต่าง ๆ กัน ดังเช่น พรอยด์ (พรทิพย์ ทรัพย์สิน, 2532) กล่าวว่า พฤติกรรมก้าวร้าวเป็นสัญชาตญาณของความตาย หรือเป็น แรงขับชนิคมลุมภูมิจึงหรือคิดตัวมาตั้งแต่กำเนิด พฤติกรรมก้าวร้าวเป็นสัญชาตญาณของการทำลาย เมื่อบุคคลสะสมความก้าวร้าวไว้ เขาก็จะพยายามหาทางแสดงความก้าวร้าวในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การแสดงท่าทีที่ไม่เป็นมิตรกับผู้อื่น การข่มเหงรังแก ต่อต้านและไม่ให้ความร่วมมือในการทำ กิจกรรมต่าง ๆ หรืออาจแสดงออกในรูปแบบของการทำลายหรือทำร้ายตัวเอง (พรทิพย์ ทรัพย์สิน,

2532) และมีผู้ที่ให้ความหมายของพฤติกรรมก้าวร้าวไว้ เช่น ผดุง อารยะวิญญู (2533) กล่าวว่า เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมมักแสดงออกในทางก้าวร้าว ก่อความสงบของผู้อื่น พฤติกรรมที่แสดงออกในทางก้าวร้าว อาจรวมไปถึงการแสดงออกซึ่งความโหดร้าย ทารุณสัตว์ ชกต่อย ทำร้ายร่างกายของตนเองและผู้อื่น ชู้ คูกคาม หิวร้อง กระทบเท้า ไม่เคารพเชื่อฟังฝ่าฝืนคำสั่งครูหรือพ่อแม่ ความก้าวร้าวมักเป็นการกระทำที่ตรงข้ามกับการหลบหนี (Avoidance) เป็นพฤติกรรมที่เด็กเรียนรู้จากสังคมอย่างหนึ่ง เป็นพฤติกรรมที่เด็กใช้ประกันความรุกรานจากผู้อื่น นอกจากนี้ยังเป็นวิธีเรียกร้องความสนใจจากผู้อื่น แต่พฤติกรรมนี้สังคมมักจะติเตียน บางแห่งก็ลงโทษโดยกฎหมาย ทำให้พวกก้าวร้าวมีความรู้สึกต่อต้านสังคมยิ่งขึ้น ทั้งๆที่มีลักษณะดังกล่าวไม่ได้เป็นพฤติกรรมที่มีมาตั้งแต่กำเนิด

พฤติกรรมก้าวร้าวเกิดขึ้นได้ ด้วยปัจจัยหลายอย่าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอบรมเลี้ยงดู สิ่งแวดล้อมและสุขภาพจิต ที่จะสืบเนื่องจากพันธุกรรม ซึ่ง ชีรวัดน์ นิจนตร (2526) และนารี โนภิระ (2536) มีความเห็นสอดคล้องกันว่า การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการเพิ่มจำนวนประชากรอย่างรวดเร็ว เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดปัญหาทั้งด้านสุขภาพจิต การปรับตัว และที่สำคัญคือการขาดความอบอุ่นในครอบครัว ทำให้เด็กมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนสุขภาพจิต และกายทรุดโทรมปรับตัวลำบาก ก่อให้เกิดความคับข้องใจ ซึ่งเป็นผลให้เด็กแสดงพฤติกรรมออกมา ในลักษณะของความก้าวร้าว

เด็กที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว นั้น มักจะถูกเพื่อนเกลียดและไม่เล่นด้วย พฤติกรรมก้าวร้าวที่เป็นปัญหาของเด็กนั้นจะปรากฏทั้งกายและวาจา การแสดงพฤติกรรมที่แสดงความก้าวร้าวทางกาย ได้แก่การต่อสู้กับผู้อื่น เตะ ต่อย ผลัก รังแกผู้อื่น ส่วนการแสดงพฤติกรรมที่แสดงความก้าวร้าวทางวาจา ได้แก่การด่าด้วยถ้อยคำที่หยาบคาย ใช้ถ้อยคำเยาะเย้ยถากถาง ข่มขู่ พุดสาบดสาบาน และทะเลาะกับผู้อื่น ซึ่งเด็กมักเลียนแบบพฤติกรรมก้าวร้าวทั้งทางกายและทางวาจาเหล่านี้จากพ่อแม่ และสังคมรอบตัว (สุทธิพงษ์ ทองยิ่ง, 2537)

สถานการณ์และปัญหาของเด็กและเยาวชนไทยขณะนี้กำลังเผชิญกับความเสี่ยงมากมาย อันเกิดจากสังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมอันตรายที่ล้อมรอบตัวเด็ก เด็กและเยาวชนจำนวนมาก ซึมซับพฤติกรรมความรุนแรง สื่อลามกอนาจาร เสพยาเสพติด มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร อยู่ในแหล่งมั่วสุม จนพฤติกรรมเหล่านี้กลายเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตของเด็กและเยาวชน เด็กและเยาวชนที่เติบโตมาภายใต้ภาวะสังคมในยุคปัจจุบัน จึงมีจิตใจที่หยาบกระด้าง ก้าวร้าว และเห็นแก่ตัว แม้แต่ในด้านการศึกษาก็เรียนก็เรียนเพื่อแย่งกันหางานที่มีผลตอบแทนสูงเป็นหลัก ไม่ได้ศึกษาเล่าเรียนเพื่อพัฒนาชีวิตให้ดีขึ้นหรือเพื่อยกระดับจิตสำนึกให้มีวัฒนธรรม จริยธรรม และคุณธรรมที่สูงขึ้น ระบบการศึกษาของไทยยังคงยึดติดอยู่กับการวัดคุณค่าของคนที่ระดับการเรียน ผู้ที่เรียนเก่งจะกลายเป็นผู้มีคุณค่า ดังนั้น หลักสูตรการเรียนในชั้นประถมศึกษา มัธยมศึกษา อุดมศึกษา จึงสอนให้

เด็กและเยาวชนเก่งในเรื่องการท่องจำ มีการวัดความสามารถกันที่ผลการเรียน เด็กจึงขาดการตั้งสม
 ประสพการณ์ชีวิตที่ครบถ้วนสมบูรณ์ ไม่มีความเป็นตัวของตัวเอง ไม่กล้าตัดสินใจ และแยกไม่ออก
 ว่าสิ่งใดผิดและสิ่งใดถูก มองเห็นแต่ผลประโยชน์ของตนเอง และเมื่อประกอบกับสภาพครอบครัว
 ที่ไม่เอื้ออำนวยในการให้ความเข้าใจ และให้ความสำคัญต่อตัวเด็กและเยาวชน ทำให้เด็กหาทาง
 ออกด้วยการแสวงหาสิ่งที่ขาดจากเพื่อนและสภาพแวดล้อมภายนอกมาเติมเต็มให้กับชีวิต โดยที่
 เพื่อนเป็นคนนอกครอบครัวที่มีความสำคัญต่อตัวเด็กและเยาวชนมากที่สุด เมื่อเด็กและเยาวชนคิด
 ว่าพ่อแม่ผู้ปกครอง คนใกล้ชิดและคนภายในครอบครัวไม่ให้ความสำคัญ ไม่เข้าใจความรู้สึกและ
 ความต้องการของตนเองมากพอ จึงหันไปพึ่งพาเพื่อนแทน และทุ่มเทความรู้สึกและความไว้วางใจ
 ทั้งหมดให้กับเพื่อน เพราะเพื่อนสามารถรับฟังและให้คำปรึกษาได้ทุกเรื่อง โดยอาจจะเป็นการให้
 คำปรึกษาและชักนำไปในทางที่ผิด ซึ่งก่อให้เกิดวิถีการดำเนินชีวิตที่ผิดพลาดสำหรับเด็กและ
 เยาวชน และโดยทั่วไปแล้วเด็กและเยาวชนในช่วงวัยรุ่นซึ่งเป็นช่วงที่กำลังปรับตัวเพื่อไปสู่ผู้ใหญ่
 นั้นจะมีความจงรักภักดีต่อกลุ่ม ถ้าหากกลุ่มเพื่อนไม่ดีก็จะชักนำไปในทางที่เสียหาย แม้ว่าตัวเด็ก
 และเยาวชนผู้นั้นจะไม่อยากทำในสิ่งที่ไม่ดี แต่เมื่อเพื่อนพูดสับประมาทว่าไม่มีความกล้า หรือ
 กลัวเพื่อนจะโกรธที่ไม่ให้ความช่วยเหลือก็อาจจะทำให้ผู้นั้นกระทำการสิ่งที่ไม่ดีไปโดยไม่รู้ตัว
 (วันเพ็ญ โสภิสเชื่อนจันทร์, 2551)

การอบรมเลี้ยงดูในสถาบันครอบครัวนอกจากจะเป็นผู้ให้กำเนิดแล้วยังมีบทบาทสำคัญ
 ยิ่งในการช่วยเหลือหลอมบุคลิกภาพของเด็ก ตั้งแต่เด็กจนโต (สุรางค์ จันทรธม, 2524) ได้สรุป
 สาเหตุที่ทำให้เด็กก้าวร้าวโดยเกี่ยวข้องกับกรอบรมเลี้ยงดูไว้ดังนี้ คือ เนื่องจากบิดา มารดาหรือ
 ผู้ปกครองและตามใจลูกมากเกินไป ทำให้เด็กหวังและต้องการจะได้สิ่งต่าง ๆ จากเพื่อนให้ตามใจ
 ตนเอง เช่นเดียวกับการได้รับจากบิดามารดา บางครั้งบิดามารดาหรือผู้ปกครอง บังคับเข้มงวด
 กวดขันมากเกินไป ทำให้เด็กเก็บกดความรู้สึกที่ไม่พอใจได้แล้วมาแสดงกับเพื่อน ๆ หรือผู้อื่น และ
 เด็กรู้สึกขาดความรัก ขาดความอบอุ่นจากบิดามารดา ทำให้ไม่มีความสุข

สถาบันครอบครัวเป็นสถาบันแรกที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาพฤติกรรมของเด็ก และเมื่อ
 เด็กเจริญเติบโตจนถึงวัยเรียนและถูกส่งไปเข้าโรงเรียนแล้ว สถาบันการศึกษาหรือ โรงเรียนสถานที่
 แห่งที่สองที่สำคัญมากต่อการพัฒนาพฤติกรรมของเด็ก บทบาทของครู อาจารย์ในโรงเรียนในการ
 อบรมเด็กนับเป็นบทบาทสำคัญรองจากบิดามารดา (ฉวีวรรณ กิनावงศ์, 2526) ปัญหาความรุนแรง
 ทั้งหมดโรงเรียนอาจจะช่วยป้องกันได้แต่ภายในรั้วของโรงเรียน แต่ดูเหมือนว่าปัญหาเหล่านี้ไม่ได้
 คลี่คลายลงเลย มีแต่เพิ่มความรุนแรงและก่อให้เกิดปัญหาสังคมมากขึ้นเรื่อย ๆ อาจเป็นเพราะ
 การแก้ปัญหาหมักจะแก้ที่ปลายเหตุมากกว่าต้นเหตุ การแก้ปัญหาขาดความร่วมมือขาดความ

ต่อเนื่องระหว่างผู้ที่ต้องรับผิดชอบต่อดังกล่าวและสังคมโดยตรง ซึ่งได้แก่ บิดามารดา ครูอาจารย์ สื่อมวลชน ฝ่ายปกครองและผู้บริหารประเทศระดับต่าง ๆ

ผู้วิจัยเห็นว่าปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา บางครั้งเป็นการแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม สร้างปัญหาให้ตนเองและสังคม ทำให้สังคมเกิดความวุ่นวาย และยังส่งผลกระทบต่อการเรียนการสอนในโรงเรียนอีกด้วย จึงสนใจศึกษาหาสาเหตุที่แท้จริงของการเกิดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา เพื่อเป็นแนวทางในการป้องกันและแก้ไข เพื่อจัดปัญหาความประพฤติที่ไม่เหมาะสมให้นักศึกษากลับมาเป็นเยาวชนที่ดีมีคุณภาพ สามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมต่อไปได้อย่างมีความสุข

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา
2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา มีความแตกต่างกันในเรื่องปัจจัยใดบ้าง

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านระยะเวลา
วิจัยเรื่องพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา เริ่มศึกษาในช่วงเดือนกันยายน พ.ศ. 2559
2. ขอบเขตด้านพื้นที่
มีพื้นที่ศึกษาคือพื้นที่ในศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตอำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา
3. ขอบเขตด้านเนื้อหา
การวิจัยเรื่องพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ในเขตอำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา กำหนดขอบเขตของตัวแปรดังนี้
ตัวแปรต้น ได้แก่
ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง เพศ อายุระดับการศึกษา และผลการเรียน
ปัจจัยด้านครอบครัว หมายถึง สถานภาพการสมรสของพ่อแม่ รายได้ของครอบครัว ความสัมพันธ์ในครอบครัว พฤติกรรมความก้าวร้าวของคนในครอบครัวในด้านร่างกายและด้านวาจา

ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม หมายถึง พฤติกรรมความรุนแรงของคนในชุมชนในด้านร่างกายและด้านวาจา

ปัจจัยด้านสังคมเพื่อน หมายถึง พฤติกรรมความรุนแรงของเพื่อนในด้านร่างกายและด้านวาจา

ปัจจัยในการรับชมสื่อที่มีความรุนแรง หมายถึง ความถี่ในการรับชมสื่อที่มีความรุนแรงและความรู้สึกหลังการรับชม

ตัวแปรตาม ได้แก่

พฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา กศน. ด้านร่างกายและด้านวาจา

4. ขอบเขตด้านประชากร

การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษานักศึกษา พฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา กศน. ในเขตอำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยคัดเลือกสถานศึกษาที่มีจำนวนนักศึกษามากที่สุดทั้งหมด 3 ระดับ ดังนี้

ระดับประถมศึกษา

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบถึงระดับพฤติกรรมก้าวร้าว ของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ว่ามีความรุนแรงระดับใด

2. ได้ทราบถึงแนวทางการป้องกันและปรับปรุงพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา

บทที่ 2

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิด และทฤษฎีต่าง ๆ รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางและเป็นกรอบแนวคิดในการวิเคราะห์พฤติกรรมและปัจจัยที่ทำให้เกิดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ดังนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมก้าวร้าว
  - 1.1 ความหมายของพฤติกรรมก้าวร้าว
  - 1.2 สาเหตุของพฤติกรรมก้าวร้าว
  - 1.3 วิธีแก้ไขพฤติกรรมก้าวร้าว
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรต่าง ๆ
  - 2.1 ปัจจัยพื้นฐานของนักศึกษา
  - 2.2 ปัจจัยทางสังคม
3. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าว
  - 3.1 ทฤษฎีทางชีววิทยา
  - 3.2 ทฤษฎีจิตวิเคราะห์
  - 3.3 ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม
  - 3.4 ทฤษฎีการคบหาสมาคมที่แตกต่าง
  - 3.5 ทฤษฎีวิวัฒนาการ
  - 3.6 ทฤษฎีความขัดแย้ง
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 4.1 งานวิจัยในประเทศ
  - 4.2 งานวิจัยต่างประเทศ
5. กรอบแนวคิด
6. สมมติฐานของการวิจัย
7. นิยามศัพท์เฉพาะ

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมก้าวร้าว

1. ความหมายของพฤติกรรมก้าวร้าว

พฤติกรรมก้าวร้าว (Aggressive behavior) มีผู้ให้ความหมายต่าง ๆ กัน เช่น Freud (1979) อ้างถึงใน สรรสุคา มีชั้นช่วง, 2544) กล่าวว่า พฤติกรรมก้าวร้าว เป็นสัญชาตญาณของความตาย หรือ เป็นแรงขับชนิดปฐมภูมิหรือติดตัวมาตั้งแต่กำเนิด พฤติกรรมก้าวร้าวเป็นสัญชาตญาณของการทำลาย เมื่อบุคคลสะสมความก้าวร้าวไว้ เขาก็จะพยายามหาทางแสดงความก้าวร้าวในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การแสดงท่าทีที่ไม่เป็นมิตรกับผู้อื่น การข่มเหง รังแก ต่อต้านและไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่าง ๆ หรืออาจแสดงออกในรูปแบบของการทำลาย หรือทำร้ายตนเอง (พรทิพย์ ทรัพย์สิน, 2532) เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมมักแสดงออกในทางก้าวร้าว ก่อความสงบสุขของผู้อื่น พฤติกรรมที่แสดงออกในทางก้าวร้าว อาจรวมไปถึงการแสดงออกซึ่งความโหดร้ายทารุณสัตว์ ชกต่อย ทำร้ายร่างกายของตนเอง และผู้อื่น ชู คุกคาม หิวคือง กระทบเท้า ไม่เคารพ เชื้อฟิง ฝ่าฝืนคำสั่งครูหรือพ่อแม่ (ผดุง อารยะวิญญู, 2533) ความก้าวร้าวมักเป็นการกระทำที่ตรงข้ามกับการหลบหลีก (Avoidance) เป็นพฤติกรรมที่เด็กเรียนรู้จากสังคมอย่างหนึ่ง เป็นพฤติกรรมที่เด็กใช้ประกันการรุกรานจากผู้อื่น นอกจากนี้ยังเป็นวิธีเรียกร้องความสนใจจากผู้อื่น แต่พฤติกรรมนี้สังคมมักจะติเตียน บางแห่งก็ลงโทษโดยกฎหมาย ทำให้เด็กมีพฤติกรรมก้าวร้าว มีการต่อต้านสังคมยิ่งขึ้นทั้ง ๆ ที่ลักษณะดังกล่าวไม่ได้มีมาตั้งแต่กำเนิด พฤติกรรมก้าวร้าวเป็นรูปแบบพฤติกรรมทางสังคมที่เป็นอันตราย และเป็นพฤติกรรมที่อาจพัฒนาไปสู่พฤติกรรมอาชญากรรม อันก่อให้เกิดอันตราย ต่อบุคคลและสังคมดังกล่าวแล้ว นอกจากนี้ยังเป็นที่ยอมรับในหมู่นักจิตวิทยาว่ามนุษย์ทุกคนมีพฤติกรรมก้าวร้าวระดับหนึ่ง

พรทิพย์ ทรัพย์สิน (2532) ให้ความหมายว่า ความก้าวร้าวเป็นคุณสมบัติอย่างหนึ่งของบุคคลที่จะแสดงการกระทำในลักษณะที่รุนแรงผิดปกติเพื่อตอบสนองหรือปลดปล่อยความเครียด ความคับข้องใจ ความ โกรธ และความรู้สึกที่ไม่ดีต่าง ๆ ซึ่งการกระทำนั้นจะก่อให้เกิดผลเสียทั้งแก่ตนเองและผู้อื่น

นฤมล สิริพันธุ์ (2533) ให้ความหมายว่า คุณสมบัติอย่างหนึ่งของบุคคลที่จะแสดงออกในลักษณะรุนแรงผิดปกติ ทั้งนี้เพื่อตอบสนองต่อความรู้สึกคับข้องใจ ความโกรธ ความตึงเครียด และความรู้สึกที่ไม่ดีต่าง ๆ การแสดงความก้าวร้าวอาจเป็นการแสดงคำพูดที่รุนแรงก่อให้เกิดความเสื่อมเสีย อับอายต่อผู้อื่นหรือการกระทำในลักษณะทำให้เกิดความเสียหาย ทั้งแก่ตนเอง ผู้อื่นหรือทรัพย์สินสมบัติ

สุชา จันท์เอม (2539) อธิบายว่า ความก้าวร้าว จัดเป็นพฤติกรรมของคนที่ขาดความสุขอย่างหนึ่ง อาจแสดงออกทางร่างกายหรือวาจาก็ได้ เช่น การทำลายข้าวของ การทำร้ายร่างกาย

การพูดคำหยาบ เป็นต้น ความก้าวร้าวเป็นพฤติกรรมเรียนรู้จากสังคม เด็กใช้ป้องกันตนเองจากการรุกรานจากผู้อื่น เช่นเมื่อถูกพ่อแม่ดุคำเด็กมักจะโต้เถียง เมื่อถูกเพื่อนล้อเลียน เด็กมักจะชกต่อย เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีวิธีเรียกร้องความสนใจจากเพื่อน ๆ อีกด้วย เพื่อให้เพื่อนเกรงกลัว พฤติกรรมก้าวร้าวนี้สังคมมักจะติเตียน ทำให้พวกก้าวร้าวมักจะต่อต้านสังคม

หม่อมราชวงศ์สมพร สุทัศนีย์ (2530) ได้ให้ความพฤติกรรมก้าวร้าวว่า หมายถึง พฤติกรรมที่ทำให้ผู้อื่นไม่พึงพอใจหรือเจ็บปวดทางกาย หรือจิตใจ ตลอดจนพฤติกรรมที่ทำให้สิ่งของเสียหายและเป็นพฤติกรรมที่มีการติดต่อกับผู้อื่นทั้งทางตรงและทางอ้อม พฤติกรรมก้าวร้าวดังกล่าวเป็นพฤติกรรมทางกายและวาจาที่มีระดับความรุนแรงต่างกัน แต่มีความรุนแรงไม่ถึงขั้นผิดกฎหมาย

อัมพร โอตระกูล (2540) ได้ให้ความหมายความก้าวร้าวว่าเป็นพฤติกรรมหรือการกระทำที่รุนแรงกว่าปกติ มีผลทำให้ผู้อื่นหรือตนเองเจ็บปวด เกิดความเสียหายทั้งที่เจตนาและไม่เจตนา ความก้าวร้าวเป็นส่วนหนึ่งของการตอบสนองความคับข้องใจ หรือความก้าวร้าวเป็นการระบายอารมณ์ที่ตึงเครียด เป็นการช่วยปลดปล่อยความรู้สึกโกรธ กลัว และความวิตกกังวลต่าง ๆ ที่ไม่ดีได้ถ่ายออกมาทางอารมณ์จิตใจ

Bandura (1973; 1976; 1983, อ้างถึงใน สรรสุดา มีชั้นช่วง, 2544) ได้เสนอว่าการพิจารณาถึงพฤติกรรมใดเป็นพฤติกรรมก้าวร้าวหรือไม่นั้นมีสิ่งที่จะต้องพิจารณาอยู่ 2 ประการ คือ

1. เป็นพฤติกรรมที่ทำให้บุคคลได้รับบาดเจ็บ ได้รับความเสียหายทั้งทางร่างกายและจิตใจ หรือเป็นพฤติกรรมที่ทำลายทรัพย์สิน การทำให้บุคคลได้รับความเสียหายทางร่างกายอาจทำได้โดยการทำร้ายโดยตรง หรือทำร้ายทางอ้อม โดยทำให้บุคคลได้รับอันตราย เสียหายจากการทำงานของตน และการทำให้บุคคลได้รับความเสียหายทางจิตเจ้านั้น อาจทำได้โดยการดูถูก ดูหมิ่น ทำให้อับอายขายหน้า หรือการใช้อำนาจบังคับจิตใจ เป็นต้น

2. เป็นพฤติกรรมที่ได้รับการตัดสินจากสังคมว่าพฤติกรรมนั้นเป็นพฤติกรรมก้าวร้าว เพราะมีพฤติกรรมบางพฤติกรรมที่ทำให้ผู้อื่นบาดเจ็บหรือทำลายทรัพย์สิน โดยผู้กระทำทำตามบทบาทหน้าที่ในสังคมหรืออาจทำโดยไม่มีเจตนาหรือมีช้อยกเว้นอื่น ๆ ที่สังคมกำหนดไว้ให้ทำได้ ยกตัวอย่าง เช่น หมอฟันทำฟันให้คนไข้ได้รับความเจ็บปวด ช่างก่อสร้างที่ทำลายตึกเก่าเพื่อสร้างตึกใหม่ ถือได้ว่าเป็นการกระทำตามบทบาทหน้าที่ในสังคม และในทางตรงข้าม มีพฤติกรรมบางพฤติกรรมที่ได้รับการตัดสินจากสังคมว่าเป็นพฤติกรรมก้าวร้าวได้ แม้จะไม่มีผู้ใดได้รับบาดเจ็บ หรือยังไม่มีทรัพย์สินเสียหาย เช่น คนที่มีเจตนาฆ่าผู้อื่นแต่ไม่สำเร็จ เป็นต้น นอกจากนี้ พฤติกรรมเดียวกันอาจได้รับการตัดสินใจต่างกัน ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายด้าน เช่น เพศ อายุ ระดับสถานภาพทางเศรษฐกิจ และเชื้อชาติเผ่าพันธุ์ของผู้กระทำด้วย

โดยสรุป พฤติกรรมก้าวร้าวเป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ที่บุคคลแสดงออกทั้งทางคำพูด และการกระทำ โดยมีจุดประสงค์ในการทำร้ายผู้อื่น ให้ได้รับความเจ็บปวด ความเสียหายทั้งทางตรงและทางอ้อมเพื่อปลดปล่อยความเครียด ความคับข้องใจหรือความรู้สึกไม่คิดต่าง ๆ ซึ่ง พฤติกรรมก้าวร้าวเป็นพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนไปจากสังคม และเกิดผลเสียหายทั้งต่อผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ

2. สาเหตุของพฤติกรรมก้าวร้าว

พฤติกรรมก้าวร้าวเกิดขึ้นได้ด้วยปัจจัยหลายอย่าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอบรมเลี้ยงดู และสืบเนื่องจากพันธุกรรม (นารี โนภระ, 2536) มีความเห็นว่าการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรอย่างรวดเร็ว ซึ่งเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดปัญหาทั้งด้านสุขภาพจิตและการปรับตัวและที่สำคัญคือ การขาดความอบอุ่นในครอบครัวทำให้เด็กมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนปรับตัวลำบากก่อให้เกิดความคับข้องใจ ซึ่งเป็นผลให้เด็กแสดงพฤติกรรมออกมาในลักษณะก้าวร้าว ครอบครัวเป็นสถาบันที่มีอิทธิพลต่อเด็ก เพราะเป็นสถาบันแห่งแรกที่ทำให้การอบรมทางด้านจิตใจแก่เด็กตลอดเวลา บ้านจึงเป็นสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลที่จะหล่อหลอมให้เด็กเป็นคนดี คนเลวได้ Bandura and Richard (1959 อ้างถึงใน สุชา จันท์หอม และสุรางค์ จันท์หอม, 2529) กล่าวไว้ว่า ในวัยเด็กนั้นเด็กต้องการความรัก และความเอาใจใส่จากพ่อแม่ ถ้าเด็กไม่ได้รับความรักตามที่ตนต้องการ เด็กก็จะเปลี่ยนมาเป็นการเกลียดและความเป็นศัตรูแทนความเกลียด ความโหดเหี้ยม อาจเกิดขึ้นในจิตใจของเด็กที่มาจากครอบครัวที่ไม่ได้รับความอบอุ่นและความยุติธรรมอย่างเพียงพอ การเลียนแบบพฤติกรรมจากพ่อแม่ที่แสดงพฤติกรรมก้าวร้าวบ่อย ๆ ถ้าเด็กไม่ได้ในสิ่งที่ตนต้องการก็จะแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวออกมา แล้วเมื่อพ่อแม่ยอมทำตามในสิ่งที่เด็กปรารถนา เด็กก็จะเห็นว่าการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวออกมาเรื่อยไป สุชา จันท์หอม และสุรางค์ จันท์หอม (2529) กล่าวว่า พ่อแม่หรือผู้ให้การเลี้ยงดูจะเป็นผู้มีอิทธิพลต่อรูปแบบของพฤติกรรมเด็กจนถึงรุ่น เพราะเป็นสิ่งแวดล้อมแรกและใกล้ชิดที่สุด ครอบครัวที่ทำหน้าที่ให้การอบรมเลี้ยงดูที่ดีหรือไม่ดีนั้น จะเป็นรูปแบบและมีผลต่อเด็กเป็นอย่างมาก (นฤมล สิริพันธ์, 2533) ครอบครัวเป็นสถาบันที่มีอิทธิพลมากที่สุด จะทำให้เด็กมีปัญหาซึ่งที่มาของปัญหาคือ บทบาทและหน้าที่ของพ่อแม่หรือการอบรมเลี้ยงดูอย่างไรก็ดี อาจกล่าวถึงสาเหตุของการกระทำความคิดดังนี้

1. สาเหตุจากตัวเด็กเอง

ประภาศน์ อวยชัย (2516) ได้วิจัยเรื่องบทบาทศาลคดีเด็กและเยาวชนเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติ พบว่าสาเหตุจากตัวผู้กระทำผิดนั้นเอง ได้แก่

1.1 พันธุกรรม หรือสิ่งที่ได้รับการถ่ายทอดจากพ่อแม่ ทำให้เด็กที่เกิดมาเป็นโรคปัญญาอ่อน จิตบกพร่อง ซึ่งเป็นผลร้ายต่อเด็กเพราะจะทำให้เด็กไม่สามารถใช้สติปัญญาไตร่ตรองยับยั้งหรือหักห้ามใจต่อต้านกับสิ่งชั่วร้ายต่าง ๆ ได้ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ อาจมีสาเหตุสืบเนื่องมาจาก

โรคภัยไข้เจ็บของบิดามารดาที่ต่อเนื่องมาถึงบุตร เช่น วัณโรค เป็นต้น ซึ่งอาจทำให้เด็กมีจิตใจ
วิปริตผิดปกติไปได้เช่นกัน

1.2 ความพิการหรือ โรคภัยไข้เจ็บ เด็กที่มีร่างกายไม่สมบูรณ์ อาจเป็นแต่กำเนิด
หรือประสบอุบัติเหตุในภายหลัง หรือเป็นโรคเกี่ยวกับระบบทางเดินประสาท เด็กกลุ่มเหล่านี้
อาจจะเกิดความน้อยเนื้อต่ำใจในลักษณะรูปร่างของตนเองเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว เมื่อถูกกระตุ้นด้วย
ทางอารมณ์อาจทำให้เกิดปฏิกิริยาตอบสนองทางอารมณ์ทำให้แสดงพฤติกรรมก้าวร้าวออกมา

1.3 ภาวะแห่งจิตใจ เด็กก็มียารมณ์ที่ไม่ต่างกับผู้ใหญ่ โดยเฉพาะเด็กวัยรุ่นที่อยู่ใน
สภาพเปลี่ยนแปลงทั้งทางร่างกายและจิตใจ หรือที่เรียกว่าวัยรุ่น มักจะมีอารมณ์รุนแรง จุนเจียว
โกรธง่าย บางคนก็เป็นคนเจ้าทุกข์ มักมีอารมณ์ขุ่นมัว เอาใจยาก หงุดหงิด ทำเรื่องเล็กให้เป็น
เรื่องใหญ่ และมักจะมีปฏิกิริยาต่อต้านผู้ใหญ่ แต่สาเหตุเหล่านี้ย่อมขึ้นอยู่กับสภาพความสมบูรณ์
ของร่างกายและจิตใจ โรคภัยไข้เจ็บ ตลอดจนสิ่งแวดล้อมทางบ้าน ทางโรงเรียน ที่จะมาเสริมสร้าง
บุคลิกภาพของแต่ละคนด้วย

2. สาเหตุทางครอบครัว

ครอบครัวเป็นหน่วยสำคัญที่สุดของสังคม บ้านและครอบครัวเป็นสถาบันแรกในการ
สร้างนิสัยและบุคลิกภาพของเด็ก ถ้าภายในบ้านมีความผาสุก ทุกคนในบ้านมีความสามัคคี รักใคร่
กลมเกลียวกันอย่างดี บิดามารดามีความห่วงใยในตัวลูกโดยมีความเอาใจใส่อุปการะเลี้ยงดู และ
อบรมบ่มนิสัยไปในทางที่ดีงามแก่บุตรยอมทำให้บุตรเกิดความรักพ่อแม่ มีความอบอุ่นและ
มีความสุขรวมทั้งรับแต่สิ่งที่ดีงามเข้ามาในชีวิตทำให้เด็กเจริญเติบโตด้วยดี แต่ในทางตรงข้าม
ครอบครัวที่บิดามารดาไม่มีความสามัคคี เสียสละและให้อภัยซึ่งกันและกัน มีการทะเลาะวิวาทกัน
บ่อย ๆ เด็กก็ย่อมรับนิสัยก้าวร้าว พุดจาหยาบคาย หรือเด็กที่อยู่ในครอบครัวที่พ่อแม่เป็น โรคประสาท
คอยจู้จี้ขี้บ่นเด็กมักจะขาดความมั่นคงทางอารมณ์ หรือในครอบครัวที่พ่อแม่ชอบเล่นการพนัน หรือ
ดื่มสุรา เด็กอาจจะติดนิสัยชอบดื่มสุราไปด้วย หรือเด็กที่พ่อแม่หย่าร้าง แยกแยก ไม่ได้อยู่ร่วมกัน
เด็กก็มักจะติดนิสัยแข็งกระด้าง หรือกลายเป็นพาลเกร เพื่อหาทางชดเชยความต้องการที่ขาดหายไป
เป็นต้น หรือเด็กกำพร้าพ่อแม่ หรือพ่อแม่ถึงแก่กรรมทั้งสองคน ก็ทำให้เด็กขาดความรักความอบอุ่น
และเกิดความประพฤติน่ากลัวได้เช่นกัน นอกจากนี้ครอบครัวที่พ่อแม่เข้มงวดกดขี่มากเกินไป หรือ
อ่อนโยนตามใจมากเกินไป ก็อาจทำให้เด็กเสียนิสัย หรือเสียความประพฤติได้ เช่นกัน นอกจากนี้
ครอบครัวที่ยากจนและมีลูกมากก็ย่อมทำให้พ่อแม่ดูแลไม่ทั่วถึง เด็กก็ได้รับความเดือดร้อน
ยากลำบาก เด็กที่ขาดความอบอุ่นมั่นคงทางจิตใจ ย่อมกลายเป็นเด็กที่มีปัญหาทางความประพฤติ
(คณะกรรมการสวัสดิการเด็ก, 2514)

การอบรมเลี้ยงดูในสถาบันครอบครัว บิดามารดาหรือผู้ปกครอง นอกจากจะเป็นผู้ให้
กำเนิดแล้วยังมีบทบาทสำคัญยิ่งในการช่วยเหลือหล่อหลอมบุคลิกภาพของเด็ก ตั้งแต่เด็กจนโต

สุรางค์ จันทร์เอม (2524) ได้สรุปสาเหตุที่ทำให้เด็กก้าวร้าวโดยเกี่ยวข้องกับการเลี้ยงดูไว้ว่าเป็นสาเหตุเนื่องจากบิดามารดาหรือผู้ปกครองตามใจลูกมากเกินไป ทำให้เด็กหวังและต้องการจะได้สิ่งต่าง ๆ จากเพื่อนให้ตามใจตนเอง เช่นเดียวกับการได้รับจากบิดามารดา บางครั้งบิดามารดาหรือผู้ปกครองบังคับเข้มงวดกดขี่มากเกินไป ทำให้เด็กเก็บกดความรู้สึกไม่พอใจแล้วมาแสดงกับเพื่อน ๆ หรือผู้อื่น และเด็กรู้สึกขาดความรัก ความอบอุ่นจากบิดามารดาทำให้ไม่มีความสุข

สุชา จันทร์เอม (2536) ได้กล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้เด็กก้าวร้าว พอสรุปภาพรวมได้ดังนี้ เด็กอาจมาจากครอบครัวที่ยากจน บ้านแตก ขาดการดูแลและเด็กไม่ได้รับการพักผ่อนหย่อนใจในทางที่ถูกต้องจึงทำให้เกิดอารมณ์แปรปรวน เก็บกดอารมณ์จึงแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวออกมา หรือเนื่องจากพ่อแม่หรือผู้ปกครองรักและตามใจลูกมากเกินไป ทำให้เด็กคาดหวังและต้องการจะได้สิ่งต่าง ๆ จากเพื่อนที่ตามใจตนเอง เช่นเดียวกับที่ได้จากพ่อแม่รวมถึงพ่อแม่หรือผู้ปกครองบังคับเข้มงวดกดขี่มากเกินไป ทำให้เกิดความรู้สึกไม่พอใจแล้วแสดงออกกับเพื่อน ๆ หรือผู้อื่น โดยที่เด็กรู้สึกขาดความรักความอบอุ่นจากพ่อแม่ ทำให้ไม่มีความสุขจนเด็กไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้ ทำให้คิดว่าผู้อื่นไม่เป็นมิตรที่ดีกับตนรวมไปถึงไม่ชอบครู แต่ไม่กล้าแสดงออกถึงความรู้สึกขัดแย้งนั้น และเก็บความรู้สึกนั้นมาแสดงกับเด็กอื่น ๆ

พิสมัย วิบูลย์สวัสดิ์ (2528) ได้ศึกษาและสรุปสาเหตุของพฤติกรรมก้าวร้าวได้เป็น 5 แนวคิดใหญ่ ๆ ดังนี้

1. พฤติกรรมก้าวร้าวเป็นเรื่องของสัญชาตญาณ หรือธรรมชาติของมนุษย์
2. พฤติกรรมก้าวร้าวเป็นผลของสิ่งแวดล้อมบางอย่าง
3. พฤติกรรมก้าวร้าวเป็นผลของการเรียนรู้
4. พฤติกรรมก้าวร้าวในหลาย ๆ กรณีเป็นผลของความคับข้องใจ
5. พฤติกรรมก้าวร้าวเป็นผลของความกดดันจากกลุ่มหรือทำตามกลุ่ม

วรลักษณ์ ชีราโมกษ์ (2536) ได้แบ่งปัจจัยที่ทำให้เกิดพฤติกรรมก้าวร้าวได้ 2 ปัจจัย ดังนี้

1. ปัจจัยทางชีวภาพ ได้แก่ การมีโครโมโซมผิดปกติ ระดับสติปัญญา ฮอร์โมน
2. ปัจจัยทางสังคม ได้แก่ การเรียนรู้พฤติกรรมจากต้นแบบที่มีความก้าวร้าว รุนแรง

เด็กที่เคยมีประวัติถูกทารุณกรรมมาก่อน วิธีการในการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย และแบบตามใจเด็กมากเกินไป กระเช้าเข้าเหย้า และสภาพแวดล้อมภายนอก ความแออัดของสังคม การดื่มแอลกอฮอล์ ปัญหาสังคม สื่อมวลชนต่าง ๆ

พรทิพย์ อินทรโชติ (2536) ได้สรุปถึงสาเหตุที่ทำให้เด็กมีพฤติกรรมก้าวร้าวที่จัดเป็นพฤติกรรมที่เป็นปัญหา ดังนี้

1. ความบกพร่องส่วนตัวของเด็ก ได้แก่ ความบกพร่องที่เกิดขึ้นเนื่องมาจากความเจริญเติบโตในด้านต่าง ๆ ของเด็กช้าหรือเร็วกว่ากว่ามีความผิดปกติ ความบกพร่องของอวัยวะ

รับสัมผัส ความบกพร่องในการพูด ความพิการต่าง ๆ และความไม่สามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม อันเนื่องมาจากอารมณ์และความเป็นอยู่ทางบ้าน เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายและจิตใจนี้ย่อมไม่สามารถเรียนหรือทำกิจกรรมได้ดีเท่ากับเด็กที่มีความสมบูรณ์ทางร่างกายและจิตใจ เด็กเหล่านี้จะเกิดความคับข้องใจ

2. สภาพครอบครัวขาดความอบอุ่นคือ ครอบครัวอยู่ในสภาพบ้านแตก เช่น บิดามารดาหย่าร้างกันหรือแยกกันอยู่ หรือบิดามารดาต้องเดินทางไกลไปจากบ้านนาน ๆ เป็นประจำ หรือบิดามารดาทะเลาะกันเป็นประจำ เด็กที่เป็นสมาชิกของครอบครัวประเภทนี้มักเป็นเด็กที่มีปัญหา มักแสดงพฤติกรรมไม่เหมาะสมอยู่เสมอ

3. เด็กที่ถูกบิดามารดาทอดทิ้งไม่เอาใจใส่ดูแลจะกลายเป็นเด็กที่ต้องการความรักจากบิดามารดาเป็นอย่างมาก เมื่อไม่ได้รับความรักที่ตนต้องการ เด็กเหล่านี้จะกลายเป็นเด็กที่มีปัญหาในการอยู่ร่วมกันกับบุคคลอื่นในสังคม เด็กประเภทนี้ส่วนมากมักจะแสดงพฤติกรรมที่เป็นปัญหา คือ พยายามเรียกร้องความสนใจด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น ส่งเสียงดัง ประพุดตายเป็นเด็กเกเร เป็นต้น

4. เด็กที่ถูกตามใจมากเกินไป จะมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาได้เหมือนกับเด็กที่ถูกทอดทิ้ง เด็กประเภทนี้มักแสดงออกด้วยการเห็นแก่ตัว ขอรังแกผู้อื่น ไม่ยอมรับผิดชอบต่องาน ดูถูกผู้อื่น

5. ความต้องการตำแหน่งทางสังคม หรือความสำเร็จที่ไม่ได้รับการตอบสนอง เด็กประเภทนี้จะพยายามเรียกร้องความสนใจให้ผู้อื่นเห็นความสำคัญของตนเองด้วยวิธีการ เช่น การวางอำนาจเหนือเพื่อน การแสดงตนเป็นหัวหน้าแก๊ง ก่อความสงบ เป็นต้น

โดยสรุป สาเหตุส่วนใหญ่ที่ส่งผลให้เกิดพฤติกรรมก้าวร้าว คือ ทัศนคติ หรือความเป็นธรรมชาติที่อยู่ในตัวมนุษย์ ที่แสดงออกมาในลักษณะบุคลิกภาพส่วนตัว การถูกรังแกจากผู้อื่น ลักษณะของครอบครัว โดยเฉพาะครอบครัวที่แตกแยก และครอบครัวที่ขาดความรักความอบอุ่น การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่หรือผู้ปกครอง สภาพสิ่งแวดล้อมที่เด็กอาศัยอยู่ในชุมชนนั้น ๆ พฤติกรรมตัวแบบความก้าวร้าวในสังคมที่มาจากสื่อต่าง ๆ เป็นต้น

3. วิธีแก้ไขพฤติกรรมก้าวร้าว

ผกา สัตยธรรม (2531) กล่าวถึง สิ่งที่ควรช่วยเหลือและปฏิบัติในการแก้ไขพฤติกรรมก้าวร้าว คือ ครูควรให้ความเข้าใจ ให้ความเป็นกันเองหรือความใกล้ชิดสนิทสนมกับเด็กและควรมีความเมตตา เพื่อให้เด็กไว้วางใจรักเคารพครู และเพื่อให้เด็กได้มีโอกาสระบายความขุ่นเคืองหรือข้อขัดข้องต่าง ๆ ของเด็กออกมา เพื่อให้ครูได้ทราบถึงสาเหตุความก้าวร้าวของเด็กจะได้ช่วยแก้ไข ตักเตือน ด้วยการพูดจาชี้แจงข้อบกพร่องให้ข้อคิด เพื่อให้เด็กเข้าใจในการปฏิบัติตนให้ถูกต้อง ความร่วมมือระหว่างครูในโรงเรียน และผู้ปกครองในการแก้ไขปัญหายังต่อเนื่อง จะช่วยได้มากกว่าต่างคนต่างทำ บางครั้งการปรึกษาเพื่อให้จิตแพทย์ช่วยเหลือก็เป็นสิ่งจำเป็น ครูควรฝึกให้เด็กได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การทำงาน ศิลปะ ดนตรี ที่ทำให้เด็กได้ใช้ความสามารถไปในทางที่

ถูกที่ควร ไม่มีเวลาไปก้าวร้าวรังแกผู้อื่น ฝึกความรับผิดชอบในการทำหน้าที่ต่าง ๆ ในโรงเรียนหรือในชั้นเรียน โดยมีหน้าที่ดูแลและให้ความช่วยเหลือผู้อื่น เช่น เป็นหัวหน้ากลุ่ม หัวหน้ากิจกรรมพิเศษต่าง ๆ ถ้าให้เด็กได้มีการออกแรงในการฝึกใช้กำลังด้วยก็จะดี เพราะเป็นการใช้แรงงานแทนที่จะก้าวร้าว มาทำประโยชน์ให้แก่ตนเองและส่วนรวม เช่น เป็นหัวหน้าฝึกซ้อมกีฬา เป็นต้น

ในบางกรณีหรือบางราย ผู้ปกครองหรือบิดามารดาอาจไม่ทราบหรือแม้แต่ไม่สนใจที่จะแก้ไข ครูควรช่วยเหลือการแก้ไขความก้าวร้าวของเด็กจะต้องทำทันทีติดต่อกันไปโดยไม่ปล่อยปะละเลย และต้องค่อยทำค่อยไปด้วยความอดทน เพื่อแก้ไขนิสัยที่สะสมมาเป็นเวลานาน โดยพยายามหาวิธีป้องกันไม่ให้เด็กก่อความไม่สงบรบกวนในชั้นเรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ที่เหมาะสม เช่น เด็กไปรังแกเพื่อนก็เรียกมานั่งหน้าชั้นให้ทำกิจกรรมประกอบการเรียน เช่น แสดงท่าทางหรือละครประกอบบทเรียน เรียกเด็กมาสนทนาด้วยเมื่อมีโอกาสให้เขาได้เล่าเรื่องเกี่ยวกับตัวเขาเอง ครูจะได้รู้จักเด็กในแง่ต่าง ๆ มากขึ้น

สุชา จันท์ธอม (2539) ได้กล่าวถึงวิธีแก้ไขเด็กก้าวร้าวไว้ คือ พ่อแม่ ผู้ปกครองหรือครูจะต้องแก้ไขอย่างช้า ๆ ด้วยความอดทนและใจเย็น ควรหาทางให้เด็กทำงานที่ใช้กำลังให้เป็นประโยชน์ เช่น เล่นกีฬา ปลูกต้นไม้ และอื่น ๆ เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสระบายอารมณ์ที่ก้าวร้าวออกมาทางด้านศิลปะ ดนตรี การปั้น หรือแกะสลัก ซึ่งจะช่วยให้ไม่มีใครได้รับความเดือดร้อน โดยที่ผู้ใหญ่จะต้องพยายามเข้าใจ สร้างความเป็นเพื่อนกับเด็กและพยายามมองข้ามสิ่งเล็ก ๆ น้อยเกี่ยวกับตัวเด็กลงเสียบ้าง ซึ่งจะช่วยให้เด็กมีความรับผิดชอบโดยการยกย่องให้เป็นผู้นำหรือหัวหน้านักเรียน ถ้าจะมีการตำหนิติเตียน หรือว่ากล่าวเด็กก็ควรเรียกมาพูดชี้แจงเป็นการส่วนตัว

วิณี ชิดเชิดวงศ์ (2537) ได้เสนอวิธีแก้ไขพฤติกรรมก้าวร้าวไว้ คือ ฝึกให้เด็กได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเป็นเวลาว่าง โดยใช้กำลังให้เป็นประโยชน์ โดยเฉพาะกล้ามเนื้อและการออกแรงโดยให้ความรับผิดชอบ โดยการยกย่องให้เป็นผู้นำหรือหัวหน้าและควรให้โอกาสกับเด็กให้ระบายความก้าวร้าวออกมาทางด้านศิลปะ ดนตรี ซึ่งบิดามารดาสร้างความเป็นเพื่อนกับเด็กเพื่อปรับปรุงแก้ไขปัญหาได้ทันทั้งที

โดยสรุป การแก้ไขปัญหายุติกรรมก้าวร้าว ต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างบิดามารดา ผู้ปกครอง ครูและอาจารย์ รวมไปถึงเพื่อน โดยทำความเข้าใจสาเหตุและแนวทางในการแก้ปัญหาเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าว เป็นต้น

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรต่าง ๆ

ปัจจัยพื้นฐานของนักศึกษา

ประเสริฐไชย สุขสะอาด (2539) กล่าวว่า พฤติกรรมก้าวร้าวเป็นพฤติกรรมที่บ่งบอกเอกลักษณ์ทางเพศอย่างหนึ่ง Sears (1965 อ้างถึงใน สรรสุดา มีชั้นช่วง, 2544) ได้กล่าวว่า ความก้าวร้าวเป็นตัวแปรสำคัญในการให้นิยามคำว่า เพศชาย เพศหญิง ถ้าพูดว่า “ไก่อเป็นเด็กก้าวร้าว” หลาย ๆ คนต้องเดาว่าไก่อเป็นเด็กผู้ชายเหตุผลที่ว่าทำไมเพศชายจึงก้าวร้าวกว่าเพศหญิง (ม.ร.ว. สมพร สุทัศนีย์, 2526) ได้ให้เหตุผล 2 ข้อคือ

1. เพศชายก้าวร้าวกว่าเพศหญิงเพราะองค์ประกอบทางชีวภาพ Maccoby and Jacklin (1980 อ้างถึงใน สรรสุดา มีช่วง, 2544) สรุปจากผลงานการวิจัยส่วนใหญ่ที่พบว่า เพศชายก้าวร้าวกว่าเพศหญิงเพราะเป็นผลมาจากชีวภาพและกายภาพ โดยที่กล่าวว่าความแตกต่างนั้นเกิดในช่วงชีวิตต้น ๆ แต่กระนั้นก็ตามก็มิได้ปฏิเสธอิทธิพลของสังคมและวัฒนธรรมเสียเลยทีเดียว
2. ตามแนวคิดของการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมนั้นเชื่อว่า ความก้าวร้าวเกิดจากการเรียนรู้ทางสังคม โดยปกติสังคมจะคาดหวังให้เพศชายและเพศหญิงมีบทบาทต่างกัน เช่น กำหนดให้เพศชาย กล้าหาญ เข้มแข็ง เพศชายจึงแสดงพฤติกรรมที่ห้าวหาญและรุนแรงกว่า นอกจากนี้ความก้าวร้าวของเพศชายและเพศหญิงยังแตกต่างกันตามสภาพการอบรมเลี้ยงดู ส่วนใหญ่พ่อแม่จะให้เสรีภาพ ให้ความรัก ตามใจและยอมให้เด็กผู้ชายก้าวร้าวได้ แต่จะไม่ยอมให้เด็กผู้หญิงทำเช่นนั้น พ่อแม่ประเภทนั้นจะใช้อำนาจควบคุม และเข้มงวดกวดขันกับเด็กผู้ชายน้อยกว่าเด็กผู้หญิง

ปัจจัยทางสังคม

1. สถานภาพของบิดามารดา ลักษณะภูมิหลังของครอบครัวกับพฤติกรรมก้าวร้าว ลักษณะภูมิหลังของครอบครัวได้แก่ สภาพครอบครัว และความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่ ตัวแปรเหล่านี้มิได้ทำให้เกิดพฤติกรรมก้าวร้าวโดยตรง แต่มีบทบาทสภาพการณ์ให้เกิดตัวแปรทางจิตวิทยาที่ทำให้เกิดพฤติกรรมก้าวร้าวได้ (Bandura & Walters, 1963 อ้างถึงใน สรรสุดา มีช่วง, 2544) เช่นฐานะยากจนทำให้อารมณ์เสีย ซึ่งทำให้เกิดการเลี้ยงดูที่ไม่เหมาะสมที่เป็นเหตุให้เด็กมีพฤติกรรมก้าวร้าวได้

2. การอบรมเลี้ยงดู

ความหมายของการอบรมเลี้ยงดู

การอบรมเลี้ยงดู ได้มีผู้รู้หลายท่านให้ความหมายของการอบรมเลี้ยงดูไว้หลายความหมาย ซึ่งพอที่จะนำเสนอโดยสังเขปได้ดังนี้

จตุพร เฟิงชัย (2534) ได้กล่าวถึง รายงานการทบทวนองค์ความรู้ สถานะสุขภาพของเด็กประถมวัยไทย โดยกล่าวสรุปว่า การมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในครอบครัว โดยเฉพาะกับบิดา

มารดา เป็นสิ่งสำคัญต่อการพัฒนาการของเด็ก หากปฏิสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาไม่สามารถพัฒนาขึ้นมาได้ จะมีผลให้มารดาไม่ใส่ใจเด็ก เด็กขาดการกระตุ้นจากมารดา ทำให้เด็กมีพัฒนาการช้า เป็นเด็กเลี้ยงไม่โต เชื่องซึม ไม่ตอบสนองต่อสิ่งเร้า

สุชา จันทรเฒ (2539) ได้กล่าวถึงบทบาทของบิดามารดา บทบาทของมารดาในฐานะตัวทำนายพฤติกรรม การปรับตัวของเด็กปฐมวัยในเขตกรุงเทพมหานคร ว่าลักษณะของครอบครัวส่วนใหญ่ การอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดามีความสำคัญต่อพฤติกรรมของเด็กทั้งในเรื่องวุฒิภาวะ และในเรื่องปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในสังคม บิดามารดาที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไม่พึงประสงค์ของสังคม อาจส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมของเด็กได้

Bandura and Richard (1959 อ้างถึงใน สรรสุดา มีช่วง, 2544) พบว่า บิดามารดาที่เข้มงวดกับบุตรจะทำให้บุตรขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ขาดความกล้าแสดงความคิดเห็น ไม่กล้าตัดสินใจ และจากงานวิจัย Perteous (1985 อ้างถึงใน สรรสุดา มีช่วง, 2544) พบว่า บุตรจากครอบครัว ที่พ่อแม่ยอมรับจะมีลักษณะเชื่อมั่นในตนเอง เป็นที่ยอมรับของสังคม ให้ความร่วมมือกับเพื่อนฝูง ใฝ่ใจตนเองและมีความรับผิดชอบสูง

จากผลงานวิจัยที่กล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่า พัฒนาการของความรู้สึกราวว่ามีมาตั้งแต่เด็ก พฤติกรรมเกิดจากการเรียนรู้ทางสังคม โดยเฉพาะเรียนรู้พฤติกรรมจากพ่อแม่ เช่น การอบรมเลี้ยงดู การให้ความรัก การลงโทษ การเกิดพฤติกรรมจึงเป็นเหตุการณ์ต่อเนื่อง ตั้งแต่เด็กจนถึงวัยรุ่น โดยพฤติกรรมหนึ่งจะเป็นสาเหตุของอีกพฤติกรรมหนึ่งในเวลาต่อมา

วิธีการอบรมเลี้ยงดู

การอบรมเลี้ยงดูเด็กนั้น เป็นสิ่งสำคัญที่ส่งผลให้เด็กเกิดพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ให้เป็นไปในทางบวกหรือลบก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลาย ๆ อย่าง เช่น ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง หรือจำนวนบุตร เป็นต้น ดังนั้นจึงได้มีผู้ศึกษาค้นคว้าและแบ่งวิธีการอบรมเลี้ยงดูไว้หลายลักษณะดังนี้

สมาคมทศวรรษศาสตร์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชินูปถัมภ์ (2525) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดูว่า การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่มีอิทธิพลสำคัญยิ่งต่อชีวิตของเด็ก พ่อแม่จะเป็นตัวแทนทางสังคมที่ดีในการช่วยเหลือเด็ก ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่มีความสำคัญมาก ในการที่จะส่งเสริมพัฒนาการและปั้นแต่งให้ลูกเจริญเติบโต ขึ้นมาในลักษณะเช่นใด ซึ่งจะขึ้นอยู่กับวิธีการใช้ในการอบรมเลี้ยงดู เช่น เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันจะมีบุคลิกภาพอีกแบบหนึ่ง หรือเด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ก็จะมีบุคลิกภาพอีกแบบหนึ่ง ทศวรรษคติของพ่อแม่ตลอดมาจนการปฏิบัติของพ่อแม่ต่อลูก รวมกันขึ้นเป็นบรรยากาศของครอบครัวในการอบรมเลี้ยงดูแก่ลูกแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะคือ

1. การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยเป็นการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่ร่วมกันรับผิดชอบ เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน การตัดสินใจใด ๆ ภายในครอบครัวเกิดขึ้นจากการเห็นชอบของสมาชิกทุกคนในครอบครัว โดยถือเอาความสุขของส่วนรวมเป็นใหญ่ ลูกมีโอกาสใช้ความสามารถอย่างเต็มที่ และรับผิดชอบต่อกิจกรรมต่าง ๆ ของครอบครัว มีโอกาสหัดคิดริเริ่มตัดสินใจจากสิ่งทีเล็กไปสู่สิ่งทีใหญ่ พ่อแม่สนองความต้องการพื้นฐานของลูก ให้ความรักความเอาใจใส่และให้โอกาสทีจะคบหาสมาคมกับเพื่อน เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นทุกคนมีส่วนออกเสียงและให้ความเห็นถ้าเกิดความขัดแย้ง กันขึ้นก็เปิดโอกาสให้ทุกคนได้ใช้เหตุผลในการโต้แย้งกัน

2. การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด ครอบครัวแบบนี้ส่วนใหญ่พ่อจะเป็นหัวหน้าครอบครัว เป็นผู้หาเลี้ยงครอบครัว มีอำนาจเด็ดขาดในครอบครัว ตั้งกฎเกณฑ์ให้ลูกปฏิบัติตามมีสิทธิทีจะจัดการกับสมาชิกในครอบครัวตามที่ตนเองปรารถนา การตัดสินใจใด ๆ ของครอบครัวลูกไม่มีสิทธิออกเสียงด้วย ความต้องการของลูกไม่ได้รับการตอบสนองเสมอไป พ่อแม่ไม่แสดงความรักใคร่ต่อลูก ความเอาใจใส่มีกันน้อย ทุกคนปฏิบัติภารกิจของครอบครัวตามหน้าที่ ลูกไม่ได้รับอนุญาตให้ออกไปไหนไกลบ้านผลการอบรมเลี้ยงดูลูกแบบนี้ลูกมักขาดความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับพ่อแม่ ลูกมักขาดความคิดริเริ่ม ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ขี้อายไม่เป็นตัวของตัวเอง ขาดความอบอุ่นมั่นคงปลอดภัย ไม่สามารถตัดสินใจตนเองในบางเรื่อง เพราะไม่เคยได้รับการฝึกตัดสินใจด้วยตนเองมาก่อน

3. การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย การอบรมเลี้ยงดูลักษณะนี้พ่อแม่มีความคิดเห็นในการอบรมเลี้ยงดูไปคนละทางตามความเห็นชอบของตน พ่อแม่ไม่สนใจซึ่งกันและกัน และไม่สนใจลูกเท่าทีควร พ่อแม่มักจะเชื่อว่า “เด็กจะดีก็ดีเอง เด็กจะชั่วก็ชั่วเอง” ทำให้ไม่ค่อยสนใจรับผิดชอบในการอบรมสั่งสอนลูกเกี่ยวกับความประพฤติ เมื่อเกิดปัญหาเฉพาะหน้าขึ้นกับลูกก็ไม่ช่วยเหลือแนะนำ พ่อแม่มักจะใช้อำนาจรุนแรงกับลูก ทำโทษโดยใช้อารมณ์ปราศจากเหตุผล เด็กทีเกิดมาในบรรยากาศเช่นนี้ จะรู้สึกขาดความรักความอบอุ่นจากพ่อแม่มองโลกในแง่ร้าย ไม่ไว้วางใจคนอื่น ไม่มีโอกาสได้เรียนรู้หรือฝึกฝนให้มีคุณธรรม ขาดระเบียบวินัยและความซื่อสัตย์

Faw and Belkin (1989 อ้างถึงใน สุทัศน์ คำชาติ, 2548) สรุปแบบวิธีการอบรมเลี้ยงดูเด็กไว้ 3 รูปแบบ คือ

1. วิธีการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองแบบใช้อำนาจ แบบมีเหตุผล วิธีนี้ผู้ปกครองจะดูแลอบรม ให้ความรัก โดยกำหนดมาตรฐานของพฤติกรรมต่าง ๆ ให้ลูกทำตาม โดยพิจารณาตามความต้องการของลูก ความต้องการของผู้ปกครอง และความต้องการของสังคมไปพร้อม ๆ กัน ผู้ปกครองจะอธิบายเหตุผลควบคู่ไปกับการอบรมสั่งสอน การลงโทษไม่ใช่การลงโทษทางกาย เมื่อเด็กทำดีก็จะได้รับคำชมเชย การอบรมสั่งสอนจะให้เด็กเป็นตัวของตัวเองและปฏิบัติตามแนวของสังคม

2. วิธีการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองแบบเผด็จการ วิธีนี้ผู้ปกครองจะควบคุมเด็กโดยกำหนดกฎที่เข้มงวด และไม่มีคำนึงถึงความต้องการของเด็กและขาดเหตุผล การลงโทษมักใช้การลงโทษทางกาย และไม่มีคำอธิบายใด ๆ ทั้งสิ้น ให้ความรัก การอบรมและคำชมเชยเด็กน้อย เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบนี้จะมีการควบคุมตนเองสูง พึ่งพาตนเองได้บ้าง ปฏิบัติตามกฎอย่างเคร่งครัด แม้ตัวเด็กคิดว่าไม่ยุติธรรมหรือไม่ถูกต้อง มีลักษณะสันโดษ มักจะไม่พอใจเป็นกังวลกับสิ่งที่ตนทำไปแล้ว

3. การอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองแบบปล่อยตามใจ วิธีนี้ผู้ปกครองจะดูแลแต่ไม่รู้ว่าควรทำอะไรลูกถึงจะเชื่อฟัง และมักตามใจลูกไม่บังคับควบคุม และไม่ตั้งกฎเกณฑ์บ้าน ไม่ใช่อำนาจของการเป็นพ่อแม่ มักจะอบรมสั่งสอนลูกมากกว่าแบบเผด็จการ แม้เมื่อลูกขัดขืนก็ตามใจ เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบนี้จะมีลักษณะไม่มั่นคง พึ่งตนเองได้น้อยและควบคุมตนเองได้น้อย

3. อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน

สมชาย รัชชชนกุล (2526) กล่าวว่า เด็กที่มีอายุรุ่นราวคราวเดียวกันมีความสนใจและมีอุดมคติคล้ายคลึงกันก็มักจะรวมกันเป็นกลุ่ม เด็กในวัยนี้จะมีความรู้สึกว่าการคบเพื่อนเป็นสิ่งสำคัญมากและกลุ่มเพื่อนก็จะมีอิทธิพลต่อตัวเขามากเช่นเดียวกัน การคบเพื่อนเป็นความต้องการอย่างหนึ่งของเด็กวัยรุ่น เมื่อเด็กวัยรุ่นเข้าร่วมกลุ่มกันได้ ก็จะมีการสร้างกิจกรรมร่วมกันขึ้นมา รวมทั้งมีการสร้างกฎเกณฑ์ของกลุ่มด้วย โดยทั่วไปเด็กวัยรุ่นมักจะมีอารมณ์และภักดีต่อกฎเกณฑ์ของกลุ่มทำสิ่งต่าง ๆ เหมือนกัน เช่น การแต่งตัว การพูดและนิยมสิ่งต่าง ๆ เหมือนเพื่อนซึ่งจะทำให้ตัวเองสบายใจ เด็กชอบอยู่กับเพื่อนเป็นกลุ่มเพราะสามารถทำอะไรได้สำเร็จ

ม.ร.ว.สมพร ทศน์นีย์ (2539) กล่าวว่า กลุ่มเพื่อนจะเป็นวัฒนธรรมย่อยที่จะสอนให้เด็กวัยรุ่นเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ มากมาย เด็กวัยรุ่นช่วยเหลือตัวเองได้มากขึ้น ต้องการเป็นตัวของตัวเองมากขึ้น จึงต้องการอิสระมากขึ้น ประกอบกับระดับสติปัญญาที่พัฒนาถึงระดับที่จะเข้าใจว่าการปฏิบัติของพ่อแม่ถูกต้องสมเหตุสมผลหรือไม่ และเริ่มเรียนรู้ว่าพ่อแม่ใช้อำนาจบังคับสิ่งต่าง ๆ มากเกินไป เกรงครัดวินัยมากเกินไป ขาดการยอมรับหรือบางครั้งก็ทอดทิ้งให้เด็กแก้ปัญหาเอง การรับรู้เช่นนี้ทำให้เด็กคับข้องใจ จึงหันไปหากกลุ่มเพื่อน (Gordon, 1975 อ้างถึงใน สุทัศน์ คำชาติ, 2548) กลุ่มเพื่อนจะช่วยสนองความต้องการของเด็กได้ เช่น ให้การยอมรับและการเป็นเจ้าของ ให้ประสบการณ์ เช่น กลวิธีการแก้ปัญหา ให้ข้อเท็จ (แม้จะเป็นสิ่งที่ผิด) กลุ่มสามารถจัดการวางวัดสนองความต้องการได้สนองแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ได้ในขณะที่พ่อแม่บางคนไม่อาจให้ได้ ทำให้เด็กหนีจากความกดดันจากบ้านได้ จึงเห็นได้ว่ากลุ่มเพื่อนสามารถสนองความต้องการขั้นที่ 2 ได้ดีกว่าพ่อแม่ ฉะนั้นจึงมักจะทำตามค่านิยมมาตรฐานและพฤติกรรมของกลุ่ม เพื่อให้ได้รับการยอมรับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพกิจกรรมและรางวัลในกลุ่มเพื่อนจึงอิทธิพลต่อเด็กมาก

อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนจะมีผลต่อเด็กดังนี้

ม.ร.ว. สมพร สุทัศนีย์ (2539) กล่าวว่า กลุ่มเพื่อนจะเป็นวัฒนธรรมย่อยที่จะสอนให้เด็กวัยรุ่นเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ มากมาย เด็กวัยรุ่นช่วยเหลือตัวเองได้มากขึ้น ต้องการเป็นตัวของตัวเองมากขึ้น จึงต้องการอิสระมากขึ้น ประกอบกับระดับสติปัญญาที่พัฒนาถึงระดับที่เข้าใจว่าการปฏิบัติตนของพ่อแม่ถูกต้อง สมเหตุสมผลหรือไม่ และเริ่มเรียนรู้ว่าพ่อแม่ใช้อำนาจบังคับให้ทำสิ่งต่าง ๆ มากเกินไปเคร่งครัดวินัยมากเกินไป ขาดการยอมรับหรือบางครั้งก็ทอดทิ้งให้เด็กแก้ปัญหาเอง การรับรู้เช่นนี้ทำให้ข้องคับใจ จึงหันไปหากกลุ่มเพื่อน

ประเภทของกลุ่มในเด็กวัยรุ่น มี 2 ประเภทคือ

1. การรวมกลุ่มอย่างแบบแผน (Formal group) เด็กวัยรุ่นจะรวมตัวกันแบบชุมนุม โดยมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอน มีหลักเกณฑ์ในการดำเนินงาน อาจจะเป็นการรวมกลุ่มภายในโรงเรียนหรือมหาวิทยาลัย เช่น การตั้งชุมชน หรือการรวมกลุ่มในสังคมโดยทั่วไป เช่น กลุ่มอาสาสมัคร เป็นต้น

2. การรวมกลุ่มอย่างไม่มีแบบแผน (Informal group) จะมีการรวมกลุ่มตัวอย่างอิสระ โดยทั่วไปการรวมกลุ่มแบบอิสระมีหลายลักษณะ ดังต่อไปนี้

2.1 มิตรภาพ (Friendship) เป็นลักษณะที่เรียกว่า เป็นเพื่อนสนิทซึ่งในชีวิตประจำวันของเด็กวัยรุ่นมีเพียงเพื่อนสนิทไม่กี่คน เป็นกลุ่มเล็กประมาณ 2-4 คน เป็นเพื่อนที่สามารถให้คำปรึกษา สามารถระบายความขบข้องใจต่อกันและกันได้ เพื่อนแท้ในลักษณะนี้มักจะเป็นเพื่อนที่เติบโตมาด้วยกันตั้งแต่เด็ก เป็นเพื่อนที่มีรสนิยตรงกัน

2.2 พรรคพวก (Cliques) เป็นกลุ่มของวัยรุ่นที่มีขนาดใหญ่กว่ากลุ่มมิตรภาพเล็กน้อย เด็กวัยรุ่นที่รวมเป็นพรรคพวกมักจะมีการไปมาหาสู่กัน คิดหรือทำอะไรคล้ายคลึงกัน คบหาสมาคมกันเป็นประจำทุกวัน เช่น ในโรงเรียนมักจะมีการแบ่งพวกกลุ่มเล็ก ๆ ภายในชั้นเรียน

2.3 เพื่อนทั่วไป (Crowds) เป็นการรวมกลุ่มของเด็กวัยรุ่นที่ใหญ่ที่สุด มีเพื่อนมาก ประกอบไปด้วย กิจกรรมนั้นเป็นสำคัญ ซึ่งจะตรงกันข้ามกับมิตรภาพหรือพรรคพวกที่มีสายสัมพันธ์ทางใจมากกว่าในโรงเรียน การจัดกิจกรรมของเด็กวัยรุ่นเป็นชั้นเรียนมักจะมีการเล่น การจัดงานเลี้ยงและอื่น ๆ

2.4 แก๊ง (Gang) มีลักษณะพิเศษ คือ สมาชิกส่วนใหญ่ที่มารวมกันมักประสบปัญหาทางสังคม เด็กวัยรุ่นที่รวมกันเป็นแก๊ง มีจุดประสงค์ในการแสวงหาความปลอดภัยและพึงพอใจของตนเอง ที่เขาไม่สามารถจะหาได้ในแวดวงของสังคมทั่วไป แก๊งของวัยรุ่นเป็นทางนำไปสู่ยุคอาชญากรรม เพราะฉะนั้น การรวมกันในกลุ่มเช่นนี้ เป็นเรื่องที่ไม่พึงประสงค์ของสังคม

อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนจะมีผลต่อเด็กดังนี้

1. สอนให้เด็กรู้จักอำนาจที่ไม่ใช่แบบส่วนตัว ในกลุ่มเพื่อนเล่นเด็กวัยรุ่นจะรู้เกณฑ์ต่าง ๆ จากการมีส่วนร่วมเล่นด้วย เช่น การเล่นฟุตบอล ถ้าฝ่าฝืนก็จะถูกกีดกันออกจากกลุ่ม ซึ่งในที่สุดบุคคลนั้นก็กลายเป็นคนรักษากฎเหมือนคนอื่น ๆ

2. กลุ่มเพื่อนช่วยให้เด็กได้ทดลองข้อกำหนดหรือกฎเกณฑ์ของผู้ใหญ่ ปกติเด็กวัยรุ่นเมื่ออยู่ในกลุ่มมักจะกล้าทำอะไรที่ขัดแย้งหรือลองผิดผู้ใหญ่ มากกว่าทำโดยลำพังคนเดียวแต่ในขณะเดียวกันจะลองว่าสามารถจะขัดแย้งต่อสิ่งกับผู้ใหญ่ได้แค่ไหน และพอจะเชื่อถือฟังพาดได้แค่ไหน ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับกำลัง

3. กลุ่มเพื่อนอาจจะถ่ายทอดระเบียบวิธี และคุณค่าที่ผู้ใหญ่ต้องการหรืออาจจะเป็นไปในรูปตรงข้าม ซึ่งโดยทั่วไปจะเป็นตัวแทนถ่ายทอดคุณค่าของผู้ใหญ่ได้ผลที่สุด ถ้าหากกลุ่มสนับสนุนระเบียบและคุณค่าขึ้น

อิทธิพลของสื่อจะมีผลต่อเด็กดังนี้

พรทิพย์ ทองธานี (2550) อิทธิพลของสื่อ หมายถึง กระบวนการการถ่ายทอดวัฒนธรรมและการหาความรู้จากกลุ่มหนึ่ง อาทิเช่น สื่อมวลชนซึ่งมีหลายประเภท เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ หนังสือรายสัปดาห์ นวนิยาย วรรณคดี เป็นต้น สื่อมวลชนเหล่านี้เป็นเครื่องมือที่สำคัญและมีส่วนในการขัดเกลาทางสังคมในด้านต่าง ๆ ตั้งแต่เรื่องคุณค่า ความเชื่อแบบของความประพฤตินี้ ฯลฯ เช่น ภาพยนตร์กำลังภายในในโทรทัศน์ ทำให้เด็กบางกลุ่มเรียนแบบการต่อสู้ เป็นต้น เห็นได้ชัดว่าในปัจจุบันไม่มีบุคคลใดในสภาพแวดล้อมทางสังคมที่รอดพ้นจากสิ่งรบกวนในความคิดหรือพฤติกรรมจากสื่อมวลชน สำหรับสาธารณะชนโดยทั่วไปถือว่า สื่อมวลชนเป็นแหล่งที่ตนได้รับความเพลิดเพลินและความรู้ไปพร้อมกัน ในชีวิตของประชาชนดูเหมือนจะต้องพึ่งพาอาศัยสื่อมวลชน นอกจากนั้นสื่อจะแผ่ขยายและมีอิทธิพลต่อครอบครัว ทำให้บุคคลได้รับค่านิยมและวิธีปฏิบัติทั้งด้านบวกและด้านลบ โดยเฉพาะอิทธิพลของสื่อจากการให้ข่าวสาร สื่อจะมีอิทธิพลมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคลที่จะมีทัศนคติและแนวโน้มต่อสื่อที่ได้รับ

วิณี ชิดเชิดวงศ์ (2537) ได้ให้ความหมาย อิทธิพลหรือผลของสื่อมวลชนที่มีต่อผู้รับสารไว้ว่า อิทธิพล หมายถึง ผลการเปลี่ยนแปลงที่เกิดแก่บุคคลผู้ได้รับสาร การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนี้อาจจะเกิดได้หลายระดับตั้งแต่ระดับความรู้ (Knowledge) ความคิดเห็น ค่านิยม จนกระทั่งเกิดเจตคติ (Attitude) ตลอดไปจนการเปลี่ยนแปลงความประพฤติ การปฏิบัติ และพฤติกรรมต่าง ๆ (Behavior) และจากการศึกษาวิจัยพบว่าในรอบ 30 ปีที่ผ่านมา ยังไม่มีทฤษฎีใดทฤษฎีที่อ้างทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับผลของสื่อมวลชนได้ โดยเฉพาะแยกไปจากเนื้อหาของสื่อหรือตัวผู้รับสาร สื่อแต่ละประเภทต่างก็มีคุณลักษณะเฉพาะตัวของสื่อในการให้ข่าวสาร ความรวดเร็วของการให้ข่าวสาร ความคงทนและความยาวนานของสื่อ การรับง่าย การใช้สะดวกแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับความคุ้นเคยและ

ความชำนาญและทักษะของผู้ใช้สื่อเช่นเดียวกับการใช้ให้เกิดประสิทธิภาพหรือประสิทธิผล ดังนั้น เมื่อกล่าวถึงอิทธิพลที่เกิดขึ้นอยู่กับลักษณะของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ในช่วงเวลาหนึ่งของสิ่งแวดล้อมนั้น ๆ

สุธีรา ทอมสัน (2534) ได้ศึกษาบทบาทของโทรทัศน์ในทางลบโดยเฉพาะรายการโฆษณาสุราทางโทรทัศน์ พบว่า เด็กวัยรุ่นดูโฆษณาแล้วเชื่อว่าการดื่มสุราเป็นสิ่งที่ปฏิบัติกันโดยทั่วไปและเป็นบรรทัดฐานสำหรับสถานการณ์บางอย่าง เช่น ออกงานสังคมต่าง ๆ การดูภาพโฆษณาสุราที่ให้ภาพพจน์ที่ดีต่อการดื่มสุรา มีผลต่อการพัฒนาทัศนคติที่ดีต่อสุราของวัยรุ่นปัจจุบัน เป็นโลกไร้พรมแดน การติดต่อสื่อสาร สื่อสารมวลชนเป็นปัจจัยที่สำคัญที่เข้ามามีบทบาทเป็นอย่างมากในชีวิตประจำวันของมนุษย์ ซึ่งมีทั้งคุณและโทษขึ้นอยู่กับกรับสารและใช้สารนั้น จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า อิทธิพลของสื่อมีบทบาทและส่งผลกระทบต่อกรรับรู้และพฤติกรรม การแสดงออกของบุคคลเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนที่ยังขาดวิจารณญาณในการรับสื่อต่าง ๆ

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าว

ทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กและเยาวชน มีพัฒนาการต่อเนื่องมาจากทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดของอาชญากร (อาชญวิทยา) ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ประมวลองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการวิจัย เพื่อที่จะทำให้สามารถอธิบายเหตุผลของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จึงสรุปทฤษฎีที่เกี่ยวข้องของดังนี้

1. ทฤษฎีทางชีววิทยา (Biological theory)

ทฤษฎีทางชีววิทยา เป็นการศึกษาถึงความด้อยกว่าของพันธุกรรมที่ถือว่าเป็นเหตุให้เกิดอาชญากรรมได้ ซึ่ง Cesare Lombroso เป็นผู้ริเริ่มใช้ทฤษฎีดังกล่าว สาละสำคัญของกรอบคิดทฤษฎีทางชีววิทยามีดังนี้ (โรจนา นาเจริญ, 2548)

1.1 ความผิดปกติของต่อมไร้ท่อ โดยเสนอว่าเมื่อฮอร์โมนของเพศชายหรือหญิงเกิดความไม่สมดุลกัน คือ สูงกว่าปกติจะมีผลทำให้เกิดพฤติกรรมบางอย่าง เช่น ในเพศชาย ถ้าพบว่า มีฮอร์โมนแอนโดรเจน มากเกินไปผิดปกติ มีผลทำให้เกิดพฤติกรรมก้าวร้าวขึ้น

1.2 ความผิดปกติในช่วงเวลาตั้งครรภ์ ทำให้เด็กที่คลอดออกมา มีสภาพปัญญาอ่อนหรือเกิดอาการสมองพิการหรือมีความผิดปกติทางสมอง ซึ่งมีผลทำให้เด็กถูกล่อลวงไปกระทำผิดได้ง่าย หรือทำให้เด็กไม่สามารถเรียนรู้กฎเกณฑ์ทางสังคมได้

1.3 การถ่ายทอดพันธุกรรม โดยกล่าวว่า การกระทำผิดอาจสืบเนื่องมาจากการถ่ายทอดทางสายโลหิตได้ เช่น พ่อแม่เคยกระทำความผิด ทำให้ลูกกระทำผิดได้จากการถ่ายทอดทางพันธุกรรม

1.4 ความผิดปกติของโครโมโซม พบว่า เพศชายบางคนที่มีโครโมโซมที่เป็น XYY ที่เรียกว่า Klinefelter's Syndrome จะมีพฤติกรรมที่ก้าวร้าวและมีทัศนคติต่อต้านสังคม จึงทำให้เห็นว่าการผิดปกติของโครโมโซมลักษณะนี้มีผลทำให้บุคคลทำความผิด

1.5 ความสัมพันธ์ระหว่างสรีระกับอารมณ์ และพฤติกรรม ทฤษฎีเสนอถึงความสัมพันธ์ระหว่างกาย อารมณ์ ความรู้สึก และพฤติกรรมของบุคคล ซึ่งแบ่งลักษณะของบุคคลว่ามีความสัมพันธ์กับอารมณ์ไว้ว่า พวกที่มีรูปร่างอ้วนเตี้ย ลักษณะของบุคคลเหล่านี้จะเป็นพวกที่มีอารมณ์รุนแรง เจ้าสำราญ มีเพื่อนฝูงมาก และเข้าสังคมได้ดีกว่าคนลักษณะอื่น ส่วนพวกที่มีลักษณะผอมสูง จะมีนิสัยชอบเก็บตัวเงียบขรึม ไม่ชอบแสดงออก มีความรอบคอบ ชอบอยู่คนเดียว ตกใจง่าย จึกกลัว ชอบหวาดระแวงผู้อื่น อีกทั้งพวกที่มีร่างกายบึกบึนลำสัน มีลักษณะเป็นนักกีฬา มีความว่องไว คล่องแคล่ว และมีลักษณะก้าวร้าวเป็นบางโอกาส

2. ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Psychoanalytic theory)

ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ตามทัศนะของ ซิกมันด์ฟรอยด์ (Sigmund Freud, 1961 อ้างถึงใน อารี พันธุ์ณี, 2543) ได้เสนอโครงการสร้างบุคลิกภาพที่อยู่ภายในจิตใต้สำนึกของบุคคลออกเป็น 3 ส่วนคือ อิด (ID) อัดตา (Ego) อภิอัดตา (Superego) ฟรอยด์ได้ให้คำจำกัดความของอิด คือ พลังสัญชาติทางชีวภาพที่กระตุ้นหรือผลักดันให้บุคคลมีพฤติกรรมที่มีลักษณะเป็นการตอบสนองความต้องการทางความสุข ความเพลิดเพลิน อภิอัดตา หมายถึง ส่วนของบุคลิกภาพที่ทำหน้าที่ควบคุมพฤติกรรม ซึ่งจะเกิดจากประสบการณ์ในการได้รับความรักความอบอุ่นจากบิดามารดาในวัยเด็ก ส่วนอัดตา หมายถึง ส่วนที่ตระหนักถึงความเป็นอยู่จริงที่บุคคลอาศัยอยู่ และคอยประสานงานระหว่างความต้องการของอิดและข้อห้ามของอภิอัดตา โดยทั่วไป เด็กจะมีการพัฒนาการทำงานของอิด อัดตา และอภิอัดตา ตั้งแต่วัยเด็กเป็นขั้นตอน หากมีความผิดปกติในการพัฒนาการทำงานของจิตใต้สำนึกในขั้นตอนต่าง ๆ นำไปสู่การพัฒนาพฤติกรรมที่ต่อต้านสังคมของเด็กและเยาวชนผู้นั้นเมื่อเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่

โดยปกติแล้วการทำงานของอิด อัดตาและอภิอัดตาจะมีความสมดุลระหว่างกัน หากแต่เมื่อใดก็ตามที่อัดตาไม่สามารถประนีประนอมกันได้ ระหว่างความต้องการของอิดกับข้อห้ามของอภิอัดตา ความขัดแย้งจะขึ้นภายในสภาวะจิตใจของบุคคลคนนั้น หากอิดแข็งแรงกว่าจะทำให้บุคคลมีพฤติกรรมที่ปฏิบัติตามชอบใจของตนเอง โดยไม่คำนึงถึงกฎเกณฑ์ทางสังคม ในทางตรงกันข้ามหากอภิอัดตาแข็งแรงกว่าอิด ความต้องการของอิดก็จะถูกผลักเข้าไปในจิตสำนึก หากว่า

ความต้องการของอิดถูกสะสมไว้มาก ก็ระเบิดและปะทุและแสดงออกซึ่งพฤติกรรมนั้น ออกมาในภายภาคหน้า

หลักสำคัญของทฤษฎีจิตวิเคราะห์คือ พฤติกรรมเบี่ยงเบน หรือพฤติกรรมอาชญากรรมต่าง ๆ นั้นเป็นสัญลักษณ์หรือสัญญาณของความขัดแย้ง (Psychic disturbances) และทฤษฎีแนวนี้อธิบายสาเหตุของความผิดปกติทางด้านจิตใจว่ามาจากสาเหตุ 2 ประการ คือ

1. เกิดจากการที่บุคคลไม่เจริญเติบโตตามธรรมชาติ หรือการขาดการควบคุมสัญชาตญาณของมนุษย์ การขาดความรักความเอ็นดูจากบิดามารดา การขาดการพัฒนาทางอารมณ์ และการถูกกดขี่ในด้านความรู้สึกทางเพศหรือความรับผิดชอบชั่วดี

2. เกิดจากไม่พัฒนาอภิปรัชญาหรือการพัฒนาอภิปรัชญาถูกรบกวนเนื่องจากการขาดความรักความอบอุ่นจากบิดามารดา หรือการที่บิดามารดามีนิสัยชั่วร้าย ไม่รักบุตร ซึ่ง فروยด์ เน้นว่า พฤติกรรมอาชญากรรมจะเกิดขึ้นหากมีปัญหาด้านการพัฒนาจิตใจในวัยเด็ก

3. ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social learning theory)

นักจิตวิทยาสังคมเชื่อว่ามนุษย์จะเรียนรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าวได้เช่นเดียวกับพฤติกรรมอื่น ๆ แบนดูรา (Bandura, 1973) มีความเห็นว่าเด็กไม่เพียงเรียนรู้อันเป็นผลมาจากรางวัลและการลงโทษโดยตรงเท่านั้น แต่ความสามารถในการเลียนแบบเป็นกลไกอันหนึ่ง ที่ช่วยให้การเรียนรู้เกิดขึ้น โดยการสังเกต พ่อแม่เป็นต้นแบบที่มีความสำคัญมากที่สุดสำหรับเด็ก ในการเรียนรู้แบบแผนพฤติกรรม ค่านิยม ทักษะคติและบรรทัดฐานต่าง ๆ ผู้ปกครองมักจะบอกเด็กว่าการก้าวร้าวต่อผู้อื่นเป็นสิ่งไม่ดี แต่เด็กยังสังเกตเห็นผู้ปกครองของตนแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวอยู่เสมอ เด็กจึงทำตามในสิ่งที่ผู้ปกครองทำมากกว่าจะทำตามในสิ่งที่ผู้ปกครองสั่งสอน (คมคาย อนุจันทร์, 2538) แบนดูราและคนอื่น ๆ (Bandura et al., 1961 อ้างถึงใน นพมาศ ชีรเวทิน, 2534) ซึ่งให้เห็นว่าตัวอย่างที่ก้าวร้าวสามารถทำให้เด็กเพิ่มพฤติกรรมก้าวร้าวได้โดยการเลียนแบบ ซึ่งเขาเรียกว่า “Imitative aggression” การค้นพบของนักวิชาการกลุ่มนี้ได้ยืนยันว่า สังคมที่ดุดันจะต้องมีตัวอย่าง (Role model) ที่ดีและมีคุณธรรม ทฤษฎีการเรียนรู้ยังชี้แนะว่า พฤติกรรมก้าวร้าวจะถูกกระทำต่อไปก็ต่อเมื่อได้ถูกรักษาไว้ด้วยเงื่อนไขการเสริมแรง โดยที่รางวัลไม่จำเป็นต้องเกิดขึ้นทุกครั้ง รางวัลที่มีอย่างไม่สม่ำเสมอมีอิทธิพลที่สุดในการคงพฤติกรรมต่อไป และก่อให้เกิดพฤติกรรมในความถี่สูงสุดด้วย (จรุงกุล บุรพวงษ์, 2533) นั่นก็คือ ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชื่อว่าองค์ประกอบที่สำคัญของพฤติกรรมก้าวร้าวมี 2 ประการ คือ แม่แบบ (Model) และแรงเสริม (Reinforce) ที่ทำให้เกิดพฤติกรรมก้าวร้าว (Feshbach, 1956 อ้างถึงใน คมคาย อนุจันทร์, 2538)

นักสังคมศาสตร์โดยทั่วไปเชื่อว่าพฤติกรรมของบุคคลจะสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางสังคมที่อยู่ใกล้ตัว และจากการศึกษาวิจัยทางอาชญาวิทยาจำนวนมาก สรุปว่าสาเหตุที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งของพฤติกรรมกรรมก้าวร้าวของเยาวชนคือ การที่มีเพื่อนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว

หรืออยู่ในแก๊งอาชญากรรม ซึ่ง เทรด (Trade, 1843-1904 อ้างถึงใน คมคาย อนุจันทร์, 2538) นักอาชญาวิทยาได้นำเสนอ “กฎการลอกเลียนแบบ” (Laws of imitations) ซึ่ง กล่าวว่าอาชญากรรม เกิดจากการเลียนแบบ

กฎข้อแรกของเทรด กล่าวว่า บุคคลจะเลียนแบบบุคคลอื่นจากการที่ได้เข้าไปใกล้ชิดต่อบุคคลอื่น ดังนั้น พฤติกรรมของมนุษย์เกิดจากการเรียนรู้มนุษย์ได้เรียนรู้แนวความคิด จากการคบหาสมาคมกับผู้อื่น และส่งผลให้เกิดพฤติกรรมของบุคคลนั้น การเลียนแบบจะเกิดขึ้นบ่อยครั้งและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในสังคมเมือง ซึ่งเรียกปรากฏการณ์นี้ว่า “แฟชั่น” (Fashion) ในขณะที่สังคมชนบทการเลียนแบบจะเกิดขึ้นไม่บ่อยครั้ง อีกทั้งยังเปลี่ยนแปลงช้า เรียกปรากฏการณ์นี้ว่า “ธรรมเนียม” (Custom) ซึ่งเทรดมองว่า อาชญากรในระดับเริ่มต้นจะมีลักษณะที่เป็นแฟชั่น และต่อมาก็กลายเป็นธรรมเนียมเช่นเดียวกับปรากฏการณ์ธรรมชาติทั่วไป

กฎข้อที่สอง กล่าวว่า ผู้ที่มีลักษณะด้อยกว่าจะเลียนแบบผู้ที่มีอำนาจเหนือกว่า โดยเทรด ได้ศึกษาย้อนกลับไปถึงประวัติศาสตร์ของอาชญากรรมหลายประเภท เช่น การร่อนเร่พเนจร การเมาสุรา และการฆาตกรรม และพบว่าอาชญากรรมประเภทนี้ในระยะเริ่มแรกจะกระทำโดยบุคคลที่อยู่ในราชวงศ์หรือครอบครัวของขุนนางชั้นสูง ต่อมาได้แพร่กระจายไปสู่บุคคลทุกชนชั้น โดยการเลียนแบบอาชญากรรมหลายประเภทเกิดขึ้นในสังคมเมืองก่อน ต่อมาจึงถูกเลียนแบบโดยบุคคลสังคมชนบท

กฎข้อที่สาม กล่าวว่า แฟชั่นใหม่จะไปแทนที่แฟชั่นที่เก่ากว่า เช่น การฆ่าผู้อื่นด้วยมีดจะค่อย ๆ ลดจำนวนลง เพราะถูกแทนที่ด้วยอาวุธปืนหรือระเบิด

ทฤษฎีของเทรดระยะแรกไม่ค่อยได้รับความสนใจจนกระทั่งเอ็ดวิน ซัทเธอร์แลนด์ (Edwin sutherland) ได้นำเสนอทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมขึ้นมาในปี ค.ศ. 1924 ได้ทำให้นักอาชญาวิทยาหันมาให้ความสนใจกับแนวคิดของเทรด ซัทเธอร์แลนด์ ได้รับการยกย่องว่าเป็นนักอาชญาวิทยาที่มีชื่อเสียงมากที่สุดท่านหนึ่ง ในศตวรรษที่ 20 ในปี ค.ศ. 1947 ซัทเธอร์แลนด์ได้นำเสนอ “ทฤษฎีการเรียนรู้” เพิ่มรูปแบบซึ่งประกอบหลักการสำคัญ 9 หลักการ โดยกระบวนการที่บุคคลจะเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมอาชญากรรมมีดังต่อไปนี้ คือ

1. พฤติกรรมอาชญาเกิดจากการเรียนรู้ด้วยตนเอง
2. พฤติกรรมอาชญากรรมเกิดจากการเรียนรู้ในการคบหาสมาคมกับบุคคลอื่นตามกระบวนการติดต่อสื่อสาร
3. หลักการสำคัญในส่วนของ การเรียนรู้พฤติกรรมอาชญากรรมนั้นเกิดขึ้นในกลุ่มบุคคลที่สนิทสนมใกล้ชิดกัน
4. เมื่อพฤติกรรมอาชญากรรมได้รับการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้นี้จะรวมถึง
  - 4.1 เทคนิคในการกระทำความผิด ซึ่งบางครั้งก็สลับซับซ้อนแต่บางครั้งก็ง่าย

4.2 ทิศทางเฉพาะของแรงคลอใจ แรงผลักดัน การใช้เหตุผลตลอดทัศนคติเกี่ยวกับการกระทำผิด

5. ทิศทางเฉพาะของแรงคลอใจและแรงผลักดันจะถูกเรียนรู้จากทำให้เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับกฎหมาย ในบางสังคมบุคคลอยู่ในกลุ่มบุคคลที่เห็นด้วยกับการปฏิบัติตามกฎหมาย ในขณะที่บุคคลอื่นอยู่ในกลุ่มบุคคลที่เห็นด้วยกับการละเมิดกฎหมาย

6. หลักการสำคัญของการคบหาสมาคมกับบุคคลที่แตกต่างกัน คือ บุคคลจะกลายเป็นผู้กระทำผิดเพราะว่าความเห็นด้วยกับการละเมิดกฎหมายมีมากกว่าความเห็นด้วยกับการไม่ละเมิดกฎหมาย.

7. การคบหาสมาคมกับบุคคลที่แตกต่างกันอาจจะแตกต่างกันในด้านความถี่ระยะเวลาการให้ความสำคัญ และความเข้มข้น ซึ่งหมายความว่าถึงลักษณะของความแตกต่างกันของการคบหาสมาคม ระหว่างพฤติกรรมอาชญากรรมและพฤติกรรมต่อต้านอาชญากรรม

8. กระบวนการของการเรียนรู้พฤติกรรมอาชญากรรม โดยการคบหาสมาคมกับรูปแบบของอาชญากรรมและต่อต้านอาชญากรรมจะมีความเกี่ยวข้องกับกลไกการทำงานที่เหมือนกับการเรียนรู้ทั่วไป

9. ในขณะที่พฤติกรรมอาชญากรรมเป็นการแสดงออกถึงความต้องการและค่านิยมทั่วไป แต่ก็ไม่จำเป็นต้องอธิบายโดยความต้องการและค่านิยมนั้น เนื่องจากพฤติกรรมต่อต้านอาชญากรรมก็มีความต้องการและค่านิยมเดียวกัน บุคคลลัทธิทรัพย์ก็เพื่อต้องการความมั่นคงในการเงินเช่นเดียวกับกรรมกรที่ทำงานหนักเพื่อความมั่นคงในการเงิน ความพยายามที่จะอธิบายพฤติกรรมอาชญากรรมจากแรงผลักดันและค่านิยมทั่วไป เช่น ความสุข การดิ้นรนเพื่อสถานะทางสังคม แรงกระตุ้นจากเงิน หรือความผิดหวัง ฯลฯ คงจะต้องพบกับความไม่ประสบความสำเร็จ ทั้งนี้เนื่องจากจะเป็นการอธิบายได้ทั้งพฤติกรรมอาชญากรรมและพฤติกรรมถูกกฎหมาย เฉกเช่นเดียวกับกระบวนการหายใจที่จำเป็นสำหรับพฤติกรรมทุกประเภท แต่ไม่ได้แบ่งแยกระหว่างพฤติกรรมอาชญากรรมและพฤติกรรมถูกกฎหมาย

หลักการสำคัญ 9 ข้อ ซัทเธอร์แลนด์นำเสนอว่าพฤติกรรมอาชญากรรมไม่ได้มีสาเหตุจากพันธุกรรมหรือสภาพแวดล้อมทางสังคม หากแต่เกิดจากกระบวนการเรียนรู้พฤติกรรมอาชญากรรมจากบุคคลใกล้ชิด โดยการติดต่อสื่อสารกัน ไม่ว่าจะเป็นทางวาจาหรือลักษณะท่าทาง และจากหลักการข้อที่ 6 บุคคลจะกลายเป็นผู้กระทำผิดเพราะว่าความเห็นด้วยกับการละเมิดกฎหมายมีมากกว่าความเห็นด้วยกับการไม่ละเมิดกฎหมาย หมายความว่าถ้าพึงเฉพาะการเรียนรู้พฤติกรรมอาชญากรรมจะไม่เพียงพอทำให้บุคคลไปประกอบอาชญากรรมได้ บุคคลดังกล่าวจะต้องผ่านกระบวนการตัดสินใจที่เห็นชอบด้วยกับพฤติกรรมที่ละเมิดกฎหมายมากกว่าความเห็นด้วยกับพฤติกรรมถูกกฎหมาย และสิ่งที่ทำให้บุคคลมีความเห็นด้วยกับพฤติกรรมที่ละเมิด กฎหมายก็คือ

วัฒนธรรมและค่านิยมที่มากับกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งในที่นี้หมายถึงแรงจิตใจ แรงกระตุ้น การให้เหตุผล และทัศนคติของการประกอบอาชีพการมนั้น ๆ ดังนั้นสาเหตุที่ทำให้พี่น้องสองคนที่ถูกเลี้ยงดูมาในสภาพแวดล้อมเหมือนกัน พี่น้องคนหนึ่งประกอบอาชีพสุจริต ในขณะที่อีกคนหนึ่งไปประกอบอาชีพการพนัน ซึ่งทฤษฎีนี้สามารถอธิบายได้ว่าที่พี่น้องสองคนพฤติกรรมแตกต่างกัน เนื่องจากทั้งสองคนมีความเห็นด้วยต่อพฤติกรรมละเมิดกฎหมายและพฤติกรรมถูกต้องตามกฎหมายต่างกัน นอกจากนี้หลักการข้อที่ 7 ยังให้รายละเอียดเกี่ยวกับลักษณะของการคบหาสมาคมที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับความถี่ ระยะเวลาการให้ความสำคัญและความเข้มข้น สำหรับความถี่ หมายถึงการที่บุคคลมีประสบการณ์กับรูปแบบของพฤติกรรมอาชญากรรมบ่อยครั้ง ระยะเวลา หมายถึง ช่วงเวลาที่มีประสบการณ์กับพฤติกรรมผิดกฎหมายการให้ความสำคัญ หมายถึง การเรียนรู้พฤติกรรมอาชญากรรมในวัยเด็กจะมีอิทธิพลอย่างมากต่อบุคคลนั้น สำหรับความเข้มข้น หมายถึง ชื่อเสียงหรือบารมีของต้นกำเนิดของพฤติกรรมอาชญากรรมที่ผิดกฎหมายหรือหมายถึงความรักและความเคารพที่บุคคลมีต่อผู้ที่ถ่ายทอดหรือเป็นตัวอย่างของพฤติกรรมอาชญากรรม และความเข้มข้นเป็นปัจจัยสำคัญที่มีส่วนทำให้บุคคลมีความเห็นด้วยกับพฤติกรรมอาชญากรรมสรุปทฤษฎีของซัทเทอร์แลนด์นำเสนอว่าพฤติกรรมอาชญากรรมเกิดจากการที่บุคคลได้เรียนรู้พฤติกรรมอาชญากรรมและมีความเห็นด้วยกับพฤติกรรมที่ละเมิดกฎหมายนั้นความผูกพันกับเพื่อนจะสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับการเรียนรู้และส่งเสริมสนับสนุนทั้งในด้านพฤติกรรมและความเห็นด้วยกับพฤติกรรมดังกล่าว เยาวชนที่มีความผูกพันกับกลุ่มเพื่อนที่เป็นคนดีมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมที่ดีและความเห็นด้วยกับพฤติกรรมที่ถูกกฎหมายในทางตรงข้ามเยาวชนที่มีความผูกพันกับกลุ่มเพื่อนที่เป็นอาชญากร จะมีแนวโน้มที่มีพฤติกรรมอาชญากรรมและเห็นด้วยกับพฤติกรรมอาชญากรรม

บุคคลจะเรียนรู้ทั้งพฤติกรรมและความเชื่อในอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อมทางสังคมที่อยู่ใกล้ชิดกับบุคคล ปัจจัย 2 ประการที่อาจทำให้การคบหาสมาคมมีความจำกัดปัจจัยแรกคือโอกาสในการกระทำผิดกล่าวคือแม้ว่าบุคคลจะมีความเห็นด้วยกับพฤติกรรมที่ผิดกฎหมาย แต่หากว่าบุคคลดังกล่าวไม่มีโอกาสกระทำผิดกฎหมาย บุคคลนั้นก็อาจจะไม่ประกอบอาชญากรรม บุคคลจะมองเห็นถึงการมีโอกาสนี้ในการกระทำผิดไม่เหมือนกันขึ้นอยู่กับความสามารถของแต่ละบุคคลที่จะประกอบอาชญากรรมด้วย ดังนั้นการที่บุคคลจะประกอบอาชญากรรมจะต้องเป็นบุคคลที่เรียนรู้และมีความชำนาญในการประกอบอาชญากรรมด้วยปัจจัยที่สองคือ ทางเลือกพฤติกรรมอื่น นอกเหนือจากพฤติกรรมผิดกฎหมาย หากบุคคลมีทางเลือกที่ดีว่าการประกอบอาชญากรรม บุคคลอาจจะไม่ตัดสินใจประกอบอาชญากรรมแม้ว่าจะมีความเห็นด้วยกับการกระทำผิดกฎหมาย ตัวอย่างเช่นอาชญากรบางคนเรียนรู้วิธีการโจรกรรมรถยนต์และรู้ว่าเป็นหนทางเดียวที่จะหารายได้เลี้ยงตนเอง จึงเลือกประกอบอาชญากรรมในขณะที่บุคคลธรรมดาทั่วไปก็อาจเรียนรู้วิธีการ

โจรกรรมรถยนต์ แต่ไม่เลือกที่จะประกอบอาชญากรรม ทั้งนี้เนื่องจากมีทางเลือกอื่นที่ถูกต้องตามกฎหมาย

แบนดูรา (Bandura, 1977, pp. 16-27 อ้างถึงใน คมคาย อนุจันทร์, 2538) เป็นผู้พัฒนา ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม มีความเชื่อว่าพฤติกรรมของมนุษย์นอกเหนือปฏิกิริยาสะท้อนเบื้องต้น ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติแล้ว ส่วนใหญ่เกิดจากการเรียนรู้ โดยกระบวนการเกิดพฤติกรรมเกิดจากการ ตอบสนองต่อสิ่งเร้าของบุคคล เกิดจากองค์ประกอบปัจจัยพื้นฐานเกี่ยวกับการเรียนรู้ ประสบการณ์ และปัจจัยทางด้านสรีรวิทยารูปแบบของพฤติกรรมที่ปรากฏจะเกิดจากการผสมผสานรูปแบบจาก หลากหลายสถานการณ์ที่ต่างกัน โดยบุคคลจะสังเกตจากผลของการกระทำต่าง ๆ ที่ผ่านมาและ นำผลที่ได้มาเป็นข้อมูล เพื่อพัฒนาให้เกิดความเหมาะสมกับสถานการณ์ในอนาคต ซึ่งก็คือ การเรียนรู้โดยวิธีการเรียนรู้พฤติกรรมของบุคคลแบ่งได้เป็น 2 รูปแบบดังนี้

1. การเรียนรู้จากผลของการกระทำ (Learning by response consequences) เป็นการ เรียนรู้ผลของการกระทำทั้งทางบวกและทางลบจากประสบการณ์ตรง โดยบุคคลสามารถรับรู้ ความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำและผลของการกระทำได้ ซึ่งผลของการกระทำจะทำหน้าที่ 3 ประการคือ

1.1 ทำหน้าที่ให้ข้อมูล (Informative function) โดยบุคคลจะสังเกตผลที่ได้จากการ กระทำเพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการกำหนดพฤติกรรมในอนาคต

1.2 ทำหน้าที่จูงใจ (Motivation function) คือผลของการกระทำใด ๆ ก็ตาม ที่เป็น ที่พึงปรารถนาที่จะจูงใจให้เกิดการกระทำนั้นได้มาก

1.3 ทำหน้าที่เสริมแรง (Reinforcing function) คือการกระทำใด ๆ ก็ตามที่ได้รับ การเสริมแรง การกระทำนั้นก็มีแนวโน้มว่าจะเกิดขึ้นอีก โดยเป็นการเพิ่มความถี่ของพฤติกรรมเดิม มากกว่าเป็นการสร้างพฤติกรรมใหม่

2. การเรียนรู้จากการเลียนแบบ (Learning through modeling) โดยแบนดูรา เชื่อว่า การเรียนรู้ของบุคคลส่วนใหญ่เกิดขึ้นจากกระบวนการเลียนแบบ หรือการเรียนรู้ผ่านตัวแบบ (Modeling) เนื่องจากการเรียนรู้จากผลของการกระทำ จำเป็นต้องใช้โอกาสและเวลาในการเกิด ประสบการณ์ตรง นอกจากนี้การลองผิดลองถูกยังอาจเกิดอันตรายได้ในบางพฤติกรรม ดังนั้น บุคคลจึงอาศัยกระบวนการเลียนแบบในการเรียนรู้พฤติกรรมต่าง ๆ โดยไม่ต้องมีประสบการณ์ เหล่านี้มาก่อน การเลียนแบบเป็นวิธีที่ตัวแบบสามารถถ่ายทอดได้ทั้งความคิดและการแสดงออก พร้อมกัน โดยตัวแบบแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ ตัวแบบที่เป็นบุคคลจริง ๆ (Live model) และ ตัวแบบที่เป็นสัญลักษณ์ (Symbolic model) ซึ่งต้องอาศัยองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ประการคือ

2.1 กระบวนการตั้งใจ (Attention processes)

2.2 กระบวนการเก็บจำ (Retention processes)

2.3 กระบวนการกระทำทางกาย (Motor reproduction processes)

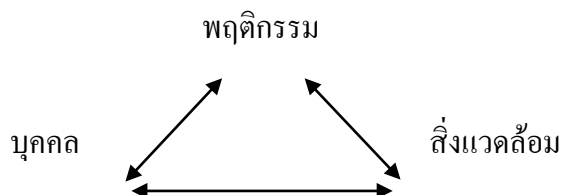
2.4 การบวนการจูงใจ (Motivational processes)

แบนดูรา (Bandura, 1977, pp. 40-50 อ้างถึงใน คมคาย อนุจันทร์, 2538) ได้กล่าวเกี่ยวกับอิทธิพลของตัวแบบที่มีต่อผู้สังเกตไว้ ดังนี้

1. การสร้างพฤติกรรมใหม่ ในกรณีที่ผู้สังเกตยังไม่เคยได้เห็นหรือได้ชินพฤติกรรมนั้น ๆ มาก่อนแต่เมื่อผู้สังเกตได้เห็นหรือได้ชินพฤติกรรมต่าง ๆ ผู้สังเกตจะรวบรวมรูปแบบของพฤติกรรมแล้วนำมาถ่ายทอดเป็นพฤติกรรมใหม่
2. การสร้างกฎเกณฑ์ เมื่อผู้สังเกตเห็นพฤติกรรมของตัวแบบจะช่วยให้ผู้สังเกตสามารถสร้างกฎเกณฑ์หรือหลักการต่าง ๆ ขึ้นมาใหม่ได้
3. การสอนพฤติกรรมที่สร้างสรรค์ เมื่อผู้สังเกตเห็นพฤติกรรมของตัวแบบ ผู้สังเกตจะนำมารวมกับประสบการณ์เดิมของตนเพื่อพัฒนาเป็นพฤติกรรมใหม่ที่ดียิ่งขึ้น กรณีนี้ตัวแบบจะทำหน้าที่เป็นแรงจูงใจในการพัฒนาพฤติกรรม
4. การยับยั้งการเกิดของพฤติกรรม เมื่อผู้สังเกตเห็นว่าตัวแบบถูกลงโทษ เมื่อกระทำพฤติกรรมใด ผู้สังเกตมีแนวโน้มที่จะไม่ทำพฤติกรรมนั้น ในทางตรงกันข้าม ถ้าผู้สังเกตเห็นว่าเมื่อกระทำแล้วไม่มีผลของการกระทำใด ๆ ตามมา ผู้สังเกตก็จะมีแนวโน้มที่จะกระทำตามตัวแบบ
5. การส่งเสริมการเกิดพฤติกรรม เมื่อผู้สังเกตเห็นว่าตัวแบบกระทำพฤติกรรมใด ๆ แล้วได้รับแรงเสริม ผู้สังเกตจะมีแนวโน้มที่จะกระทำพฤติกรรมแบบนั้น
6. ด้านอารมณ์ ตัวแบบจะมีอิทธิพลต่ออารมณ์ของผู้สังเกต โดยจะกระตุ้นให้เกิดแนวคิดและรู้สึกคล้อยตาม
7. การเผยแพร่ความคิดและการกระทำ ตัวแบบจะมีอิทธิพลต่อผู้สังเกตและบุคคลในสังคม โดยการทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงภายในตัวของผู้สังเกตและมีการถ่ายทอดพฤติกรรมต่อไปยังสังคม จากสังคมหนึ่งไปสู่สังคมหนึ่ง

แบนดูรา (Bandura, 1977 อ้างถึงใน คมคาย อนุจันทร์, 2538) ยังกล่าวว่า การเรียนรู้ นอกจากเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมภายนอกแล้ว ยังเป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมภายในที่อาจไม่มีการแสดงออกให้เห็น และยังเชื่ออีกว่าพฤติกรรมของบุคคลมิได้เกิดขึ้นและเปลี่ยนแปลง เนื่องจากปัจจัยทางสังคมแวดล้อมแต่เพียงอย่างเดียว แต่มีปัจจัยส่วนบุคคลร่วมด้วย อันได้แก่ ความคิด ความรู้สึก ความเชื่อ ความคาดหวัง การรับรู้เกี่ยวกับตนเอง เป้าหมายและความตั้งใจ เป็นต้น ปัจจัยที่กำหนดพฤติกรรมและการกระทำหน้าที่ของจิตใจ จะมีความสัมพันธ์ในลักษณะที่กำหนดซึ่งกันและกัน ระหว่างตัวบุคคลกับสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ องค์ประกอบต่าง ๆ จะได้รับการกระตุ้นและได้รับการพัฒนาในลักษณะของกระบวนการ 2 ทาง (Reciprocal determinism) ซึ่งหมายความว่า พฤติกรรม ความคิด ค่านิยมของบุคคลหนึ่งจะมีความเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่น

แบนดูรา (Bandura, 1977, pp. 23-24 อ้างถึงใน คมคาย อนุจันทร์, 2538) ได้กล่าวว่า การเรียนรู้ส่วนใหญ่ของมนุษย์เป็นการเรียนรู้โดยการสังเกตการกระทำของผู้อื่น ไม่ว่าจะเป็นการสังเกตโดยการเห็นตัวแบบกระทำจริง ๆ หรือการรับฟังจากผู้อื่น โดยมักจะเลือกสังเกตพฤติกรรมของผู้ที่ตนเองมีความสนใจ สิ่งที่เกิดขึ้นจะถูบันทึกไว้ในความทรงจำในรูปของสัญลักษณ์ต่าง ๆ โดยผ่านกระบวนการทางปัญญาซึ่งอาจมีการทบทวนฝึกซ้อมสิ่งที่สังเกตได้ในใจ เมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่บุคคลคิดว่าการกระทำนั้น จะส่งผลบวกต่อตนเอง เขาจะแสดงพฤติกรรมที่ได้เรียนรู้ นั้นออกมา แบนดูราเชื่อว่าพฤติกรรมบุคคล และสิ่งแวดล้อม มีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน ไม่สามารถแยกออกจากกันได้ สามารถอธิบายได้ดังนี้

ภาพที่ 2-1 ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล สิ่งแวดล้อม กับพฤติกรรม (Bandura, 1986)

จากภาพแบนดูราเชื่อว่า สภาพพฤติกรรมเงื่อนไขของสิ่งแวดล้อมมีผลต่อพฤติกรรมของมนุษย์ และประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจากพฤติกรรมของมนุษย์นั้น มีส่วนในการกำหนดพฤติกรรมครั้งต่อไปของมนุษย์ สอดคล้องกับ ศักดิ์ศรี บริบาลบรรพตเขตต์ และสุรพล ปธานวนิช (2538) ที่กล่าวว่า การเลียนแบบทางพฤติกรรม โดยเฉพาะพฤติกรรมการใช้ความรุนแรง เกิดจากการที่เด็กเรียนรู้จากตัวแบบทางพฤติกรรมที่ปรากฏในครอบครัว กลุ่มเพื่อน สังคม สื่อมวลชน ฯลฯ ดังนั้น ครอบครัวที่พ่อแม่ใช้วิธีการแก้ไขปัญหาคด้วยวิธีรุนแรง ย่อมทำให้ลูกเรียนรู้และซึมซับการแก้ปัญหาด้วยวิธีรุนแรงด้วยเช่นกัน

Aristotle (n.d. อ้างถึงใน Bandura, 1977 อ้างถึงใน คมคาย อนุจันทร์, 2538) เป็นบุคคลแรกที่กล่าวว่า มนุษย์เป็น “สัตว์สังคม” (Social animal) ซึ่งถูกอิทธิพลและมีอิทธิพลต่อผู้อื่นตลอดเวลา ดังนั้นมนุษย์จะมีพฤติกรรมเป็นไปตามที่ถูกหล่อหลอมและปั้นแต่งโดยผู้คนรอบข้าง เพราะมนุษย์ต้องมีการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลตลอดเวลา และไม่สามารถอยู่ได้ตามลำพังโดดเดี่ยว นักจิตวิทยาสังคมได้สนับสนุนความคิดดังกล่าวอีกว่าอิทธิพลของสภาพแวดล้อมทางสังคมที่มีต่อมนุษย์มีผลต่อการสร้างการเปลี่ยนแปลงและการต่อยอดความคิดความเชื่อค่านิยมและพฤติกรรมของแต่ละบุคคลด้วยสภาพแวดล้อมเป็นทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่รอบ ๆ ตัวมนุษย์ไม่ว่าจะเป็นมนุษย์ด้วยกันเองสัตว์สิ่งของหรือสถานที่ล้วนแล้วแต่มีผลหรืออิทธิพลต่อพฤติกรรมทั้งสิ้นและความแตกต่างทางด้านสภาพแวดล้อมทางสังคมของมนุษย์นี้เองทำให้มนุษย์แต่ละคนมีการเรียนรู้พฤติกรรมใน

การตอบสนองต่อสถานการณ์หนึ่ง ๆ และเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมที่ได้เรียนรู้ขึ้น แตกต่างกันไป

สภาพแวดล้อมทางสังคมของมนุษย์ที่มีอิทธิพลต่อการหล่อหลอมให้เกิดการเรียนรู้และนำไปสู่พฤติกรรมหรือการกระทำเมื่อมองตามทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social learning theory) จะพบว่าสภาพแวดล้อมทางสังคมที่เป็นตัวแบบ (Model) ให้มนุษย์สามารถเรียนรู้เลียนแบบและจูงใจให้กระทำพฤติกรรมใด ๆ ได้มากที่สุดก็คือ ตัวมนุษย์นั่นเองซึ่งสามารถแบ่งออกได้ดังต่อไปนี้

สถาบันสื่อมวลชน (Mass media) บุคคลซึ่งเป็นตัวแบบที่ถูกถ่ายทอดผ่านทางสื่อมวลชน ถือเป็นสภาพแวดล้อมที่สำคัญในการให้แบบอย่างการเรียนรู้จำนวนนับไม่ถ้วน ดังนั้นมนุษย์ที่เปิดรับสื่อมวลชนย่อมรู้จักแบบแผนของการแสดงพฤติกรรมในสถานการณ์ต่าง ๆ อยู่ตลอดเวลา และสื่อเองก็มีอิทธิพลสามารถชักจูงให้มนุษย์มีพฤติกรรมเป็นไปตามนั้น ดังนั้น สื่อมวลชนจึงถือเป็นตัวแบบสำคัญที่ทำให้มนุษย์เกิดการเลียนแบบ รวมทั้งจูงใจให้เกิดการกระทำพฤติกรรมต่าง ๆ

สภาพแวดล้อมทางสังคม (Social environment) ซึ่งหมายถึงบุคคลที่เป็นสมาชิกของสถาบันต่าง ๆ ที่แวดล้อมตัวมนุษย์ โดยจะเริ่มตั้งแต่สถาบันที่ใกล้ชิดกับมนุษย์มากที่สุด คือ สถาบันครอบครัว (Family) บุคคลที่จะมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้หรือเป็นตัวแบบของมนุษย์ในการเรียนรู้ โดยตรงได้แก่ พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูญาติพี่น้อง ต่อมาคือ สถาบันการศึกษา หรือ โรงเรียน (School) ได้แก่ ครู อาจารย์ บุคลากรในโรงเรียน และท้ายสุดคือ กลุ่มเพื่อน (Peer group) เหล่านี้ เป็นตัวแบบที่ล้วนแล้วแต่ส่งผลต่อมนุษย์ในการเรียนรู้ที่จะตอบสนองต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างไรก็ตาม มนุษย์แต่ละคนจะมีบุคคลแวดล้อมที่แตกต่างกันไป ทำให้เขาเกิดการเรียนรู้จากตัวแบบแตกต่างกัน และนำไปสู่การมีพฤติกรรมที่แตกต่างกันด้วย

และเมื่อพิจารณาจากกระบวนการเรียนรู้พฤติกรรมของมนุษย์พบว่าตัวแบบทั้งสองต่างก็มีอิทธิพลต่อมนุษย์ทั้งในขั้นตอนของการสังเกตเห็น (Attention process) และขั้นตอนของแรงจูงใจหรือการเสริมแรง (Reinforcement process) กล่าวคือเป็นทั้งตัวแบบ (Model) ให้กับมนุษย์ในการกระทำพฤติกรรมต่าง ๆ และเป็นแรงจูงใจหรือสนับสนุนให้มนุษย์กระทำพฤติกรรมเหล่านั้นอีกด้วยโดยมีการทำงานที่สัมพันธ์กันในลักษณะของการส่งเสริมซึ่งกันและกันและเป็นเงื่อนไขต่อกัน นั่นคือการที่ตัวแบบหนึ่งจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมรุนแรงมากหรือน้อยจะต้องขึ้นอยู่กับตัวแบบอีกตัวหนึ่งด้วยหรืออาจกล่าวได้ว่าตัวแบบทั้ง 2 ต่างมีความสัมพันธ์ในเชิงปฏิสัมพันธ์ต่อกันในการทำให้มนุษย์เกิดการเรียนรู้และกระทำพฤติกรรมต่าง ๆ

Bandura (1977 อ้างถึงใน คมคาย อนุจันทร์, 2538) กล่าวไว้ในเรื่องนี้ว่า ตัวแบบ (Model) ที่ทำให้มนุษย์เกิดการเรียนรู้และมีพัฒนาการทางพฤติกรรมนั้น มาจาก “ทั้งในบ้าน ในโรงเรียน สนามเด็กเล่น หนังสืออ่านเล่น และจากโทรทัศน์ของทุกบ้าน” นั่นเอง

นักจิตวิทยาสังคมได้เรียกการเรียนรู้ของมนุษย์จากตัวแบบว่า การถ่ายทอดทางสังคม (Socialization) ซึ่งหมายความถึง กระบวนการที่ทำให้เกิดการเรียนรู้พฤติกรรมทางสังคมขึ้นในตัวมนุษย์ทุกเพศทุกวัย อันเนื่องมาจากมนุษย์นั้นมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับสังคมนั้นเอง

4. ทฤษฎีการคบหาสมาคมที่แตกต่าง (Differential association theory)

ทฤษฎีนี้จะมองว่าสภาพแวดล้อมของบุคคลเป็นปัจจัยที่ทำให้บุคคลได้รับการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ การที่บุคคลเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ นั้นเกิดจากการที่บุคคลมีการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ หรือจากการสังเกตซึ่งจะมีทั้งการสังเกตโดยตรง คือการที่บุคคลอื่นแสดง หรือมีพฤติกรรมให้เห็น หรือจากการสังเกตโดยอ้อม คือการสังเกตจากสื่อต่าง ๆ หรือเป็นการรับเอาทัศนคติของบุคคลอื่นเข้าไว้ นักสังคมวิทยาท่านเห็นว่า หนึ่งในหลายทฤษฎีที่สามารถใช้ในการอธิบายการกระทำผิดของบุคคล หรือพฤติกรรมเบี่ยงเบนของบุคคลได้ คือ “การเรียนรู้” (Learning) ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า “พฤติกรรมการกระทำผิด หรือพฤติกรรมเบี่ยงเบนเหมือนกับพฤติกรรมทางสังคมอื่น ๆ คือ เกิดจากการเรียนรู้ในกระบวนการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม” ซึ่ง Edwin Sutherland ได้สร้างทฤษฎีว่าด้วยการเรียนรู้ โดยใช้ชื่อว่า “ทฤษฎีการคบหาสมาคมที่แตกต่าง” (Differential association theory)

ทฤษฎีนี้พยายามที่จะอธิบายพฤติกรรมเบี่ยงเบนว่า “สภาพแวดล้อมทางสังคมมีผลกระทบต่อบุคคลได้อย่างไร” โดยมุ่งเน้นที่จะศึกษาพฤติกรรมอนุโลมตามการวิเคราะห์ระดับบุคคลว่า “ทำไมบางคนจึงมีพฤติกรรมเบี่ยงเบน ในขณะที่บางคนไม่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน”

Kron and Massey (1980 อ้างถึงใน คมคาย อนุจันทร์, 2538) ได้พยายามเสนอแนวคิดในการพิจารณาให้เห็นว่าปัจจัยที่มีส่วนอย่างมากในการกระทำให้เด็กวัยรุ่นมีพฤติกรรมการกระทำผิดก็คือ การคบเพื่อนที่กระทำผิดนั้นเป็นแนวคิดของทฤษฎี Differential association ซึ่งเป็นทฤษฎีที่พิจารณาถึงประเภทของกลุ่มเพื่อนสนิท และลักษณะหรือเนื้อหาของกลุ่มเพื่อนสนิทเหล่านั้น เช่นเดียวกับ เสรีน ปุณณะหิตานนท์ (2527) ซึ่งได้ชี้ให้เห็นว่าทฤษฎี Differential Association ได้ให้คำอธิบายว่า ก่อนที่จะคบเพื่อนที่กระทำผิดเด็ก ๆ ยังไม่มีความโน้มเอียงอะไรเป็นพิเศษว่าจะกระทำผิด แต่หลังจากที่ได้คบเพื่อนที่กระทำผิดแล้วจึงได้เรียนรู้ค่านิยม ทัศนคติ และทักษะที่โน้มน้าวให้กระทำผิด จนกระทั่งเป็นเด็ก “เกเร”

ทฤษฎีการคบหาสมาคมที่แตกต่างของ Sutherland นั้นมุ่งที่จะอธิบายว่าเพราะเหตุใดบุคคลหนึ่ง ๆ จึงกระทำผิด หรือแสดงพฤติกรรมเบี่ยงเบนออกมา แทนที่จะปฏิบัติตามบรรทัดฐานของสังคม ดังนั้นการนำทฤษฎีดังกล่าวนี้มาใช้ในการศึกษาปรากฏการณ์ทางสังคม จึงมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาเพื่อหาแนวทางแก้ไข หรือป้องกันไม่ให้บุคคลกระทำผิดหรือมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนนั่นเอง

ด้วยเหตุนี้การที่เด็กและเยาวชนมีเพื่อนสนิทที่มีพฤติกรรมการใช้ความรุนแรง จึงมีอิทธิพลต่อตัวเด็กและเยาวชนอย่างมาก เพราะจะมีการปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนสนิทนี้เป็นประจำ

สม่ำเสมอ โดยที่เมื่อเด็กและเยาวชนมีการคบหาสมาคมกับเพื่อนสนิทที่ชอบใช้ความรุนแรงก็จะเรียนรู้พฤติกรรมการใช้ความรุนแรงดังกล่าว และนิยามความหมายของพฤติกรรมนั้นและประเมินว่าเป็นนิยามที่ส่งเสริม หรือต่อต้านการละเมิดกฎหมาย ถ้าเด็กและเยาวชนมีความพึงพอใจในนิยามที่ส่งเสริมการละเมิดกฎหมาย คือ พึงพอใจในพฤติกรรมการใช้ความรุนแรง การมีพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงก็สามารถเกิดขึ้นได้

ดังนั้นการที่เด็กและเยาวชนมีเพื่อนสนิทที่ชอบใช้ความรุนแรง ก็น่าจะทำให้มีโอกาที่จะใช้ความรุนแรงตามเพื่อนสนิทได้ และยังมีจำนวนเพื่อนสนิทที่ใช้ความรุนแรงมากขึ้น ก็น่าจะยังมีโอกาสที่จะใช้ความรุนแรงสูงขึ้นด้วย

1. ทฤษฎีวิวัฒนธรรมรอง (Subculture theory)

แนวความคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมรอง นับว่าเป็นประโยชน์ต่อการอธิบายปรากฏการณ์การกระทำผิดของเด็กและเยาวชน อันได้แก่ โครงสร้างทางธรรมชาติพอเพียงที่จะนำมาอธิบายถึงปรากฏการณ์ทางสังคมดังกล่าว

ตามทัศนะของโคเฮน (Cohen, 1956 อ้างถึงใน คมคาย อนุจันทร์, 2538) กล่าวว่า การกระทำผิดของเด็กวัยรุ่นนั้นเป็นการตอบสนองปัญหาของแต่ละคน ซึ่งเราทุกคนเกิดมามีปัญหาด้วยกันทั้งนั้น ถ้าครอบครัวเข้มงวดกวดขันกับเด็กมากเกินไป เด็กจะหาทางออกด้วยการไปพบปะเข้ากลุ่มเพื่อนฝูงนอกบ้าน แล้วช่วยกันสร้างแบบแผนพฤติกรรมขึ้นมาใหม่เพื่อแก้ปัญหาของตนเอง และแบบแผนของพฤติกรรมเช่นนี้ จะถ่ายทอดสืบต่อกันไปจากเด็กวัยรุ่นอีกกลุ่มหนึ่ง

ทฤษฎีวิวัฒนธรรมรองของโคเฮนได้จำกัดการอธิบายไว้ 2 ประการคือ ประการแรกได้แก่ เนื้อหาที่จัดว่าเป็นวัฒนธรรมของการกระทำผิดของเด็ก ซึ่งมีลักษณะสำคัญคือ การรุกรานผู้อื่น และต้องการเห็นผู้อื่นทุกข์ได้รับความทุกข์ทรมาน (Maliciousness) การไม่เห็นคุณค่าในสิ่งต่าง ๆ (Non-utilitarianism) และการมองคนอื่นในแง่ร้าย (Negativism) ประการที่สอง เป็นการเน้นเฉพาะวัฒนธรรมรองในกลุ่มแรงงานชายเท่านั้น กล่าวโดยสรุปแล้ว ทฤษฎีวิวัฒนธรรมรองของโคเฮน มีประเด็นสำคัญ ๆ ดังต่อไปนี้

1. เด็กในชนชั้นแรงงานต้องผจญปัญหาในการปรับปรุงตัว ซึ่งแตกต่างไปจากเด็กในกลุ่มชนชั้นกลาง
2. ปัญหาของเด็กชนชั้นแรงงานเป็นปัญหาคับข้องใจในสถานภาพ ซึ่งมีผลจากกระบวนการเรียนรู้ทางสังคมถึงลักษณะแบบแผนของชนชั้น
3. เด็กชนชั้นแรงงานจะประสบกับอุปสรรคในกระบวนการเรียนรู้ทางสังคม เพื่อที่จะปรับปรุงตัวให้ประสบความสำเร็จตามระบบสถานภาพของชนชั้นกลาง
4. นอกเหนือไปจากนั้นเด็กในชนชั้นแรงงาน เชื่อว่าระบบการแข่งขันเพื่อที่จะนำไปสู่ความสำเร็จได้ ตัดสิน โดยการเข้ามาตราฐานจากพฤติกรรมและการแสดงออกของชนชั้นกลาง

5. เด็กในชนชั้นแรงงานจะประสบกับความคับข้องใจต่อการที่จะก้าวไปสู่สถานภาพอันสูงส่งเช่น ชนชั้นกลาง ทั้งนี้ เพราะการขาดแรงบันดาลใจ และการเตรียมตัวที่ดีพอ

6. วัฒนธรรมรองของการกระทำผิดของเด็กเป็นทางออกในการแก้ปัญหาเด็กในชนชั้นแรงงาน

7. วัฒนธรรมรองของการกระทำผิดของเด็ก มีลักษณะของค่านิยมที่เป็นการรุกรานผู้อื่น และต้องการเห็นผู้อื่นได้รับความทุกข์ทรมาน ไม่เห็นคุณค่าในสิ่งต่าง ๆ และมองผู้อื่นในแง่ร้าย อันเป็นค่านิยมที่ใช้ต่อสู้กับชนชั้นกลาง

ทฤษฎีของโคเสน ได้เน้นถึงความสำคัญของค่านิยมทางสังคมและชีวิตความเป็นอยู่ของบุคคล ซึ่งชนชั้นในสังคมจะมีค่านิยมและความเป็นอยู่ที่แตกต่างกัน เด็กและเยาวชนที่มาจากครอบครัวชนชั้นล่าง ซึ่งโคเสนเรียกว่า “ชนชั้นทำงาน” (Working class) จะถูกอบรมเลี้ยงดูให้มีความเป็นอยู่ในลักษณะตามสัญชาตญาณและมีพฤติกรรมก้าวร้าว และถูกปลูกฝังให้มีความค่านิยมที่มุ่งเน้นถึงการได้รับการตอบสนองต่อความพึงพอใจระยะสั้น โดยไม่คำนึงถึงผลที่จะตามมา ภายหลัง อีกทั้งยังเรียนรู้ถึงการปฏิบัติตามคำสั่งค่านิยมที่มีอยู่ โดยไม่คำนึงถึงเหตุผล ความรัก หรือความรู้สึกรักใคร่ของบุคคลอื่นแต่อย่างใด (Shoemaker, 1990)

ในทางตรงกันข้ามเด็กหรือเยาวชนของครอบครัวชนชั้นกลาง จะได้รับการเลี้ยงดูและปลูกฝังค่านิยมและความเป็นอยู่ที่มีลักษณะตรงกันข้ามกับเยาวชนของครอบครัวชนชั้นทำงาน ซึ่งโคเสน สรุปว่า ค่านิยมของชนชั้นกลาง มีลักษณะดังนี้

1. มีความอยากและมีความทะเยอทะยาน
2. มีความรับผิดชอบ
3. ประสบความสำเร็จในการศึกษาและหน้าที่การงาน
4. รู้จักระบับชั่งใจในความต้องการ
5. มีความสามารถในการวางแผนระยะยาวและมีการวางแผนด้านงบประมาณ
6. มีกิริยาจาสุภาพ
7. สามารถควบคุมความก้าวร้าวได้
8. รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
9. เคารพสิทธิของบุคคลอื่น

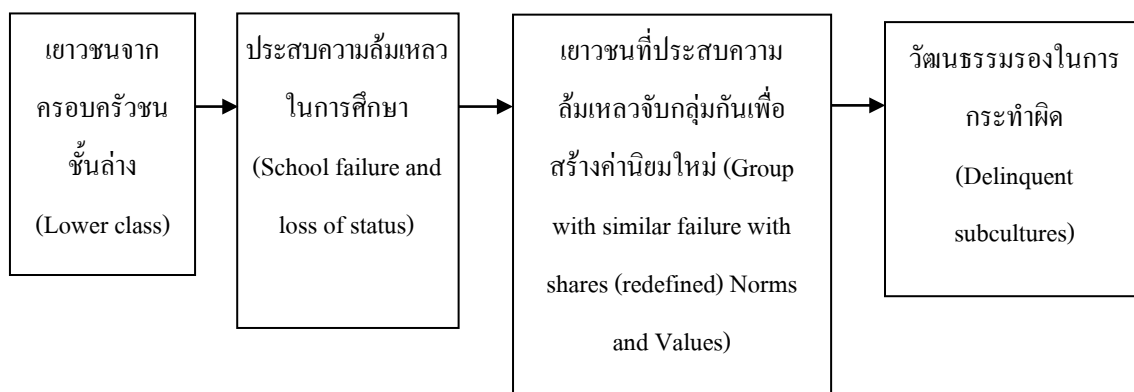
โคเสน ได้กล่าวว่า สมาชิกของครอบครัวชนชั้นกลางพยายามที่จะให้ค่านิยมนี้ได้รับการยอมรับในสังคม ในขณะที่ค่านิยมที่แตกต่างกันเนื่องจากชนชั้นยังมีอยู่ในสังคม ปราภาว่า ค่านิยมของชนชั้นกลางได้รับการยอมรับมากกว่าในสถานศึกษา เมื่อเยาวชนของครอบครัวของชนชั้นทำงานได้เข้ามาในสถานศึกษาพบว่า ค่านิยมของชนชั้นกลางจะถูกใช้เป็นเครื่องวัดหรือประเมินผลนักเรียนในสถานศึกษา เยาวชนเหล่านี้มีค่านิยมและความเป็นอยู่แตกต่างอย่างสิ้นเชิง

จากค่านิยมที่ใช้ประเมินผล ก็จะตกอยู่ในสภาพที่ถูกกดดัน และไม่สามารถปรับตัวได้ เนื่องจากจะไม่สามารถแข่งขันกับเยาวชนที่มาจากครอบครัวชนชั้นกลางได้ ในที่สุดเยาวชนที่มาจากครอบครัวชนชั้นทำงานเหล่านี้ก็จะประสบความล้มเหลวในการศึกษา และจะพัฒนาความรู้สึกต่อต้านสถานศึกษาและค่านิยมของชนชั้นกลาง ซึ่ง โคเฮนได้เรียกปรากฏการณ์นี้ว่า “กระบวนการปฏิเสธต่อสิ่งที่ต้องการแต่ไม่สามารถไขว่คว้าได้” (Reaction formation) และเยาวชนที่ต่อต้านค่านิยมนี้จะรวมตัวกันมากขึ้นเพื่อสร้างค่านิยมใหม่ ซึ่งกระบวนการเช่นนี้ เป็นการพัฒนาตามธรรมชาติที่เยาวชนมีปัญหาเดียวกันจะรวมกลุ่มกันเพื่อแก้ไขปัญหาของตนเอง

ความกดดันที่เกิดขึ้นในสถานศึกษานั้นอาจมีผลกระทบต่อเยาวชนมากที่สุด เนื่องจากขาดการอบรมเลี้ยงดูและปลูกฝังให้มีความนิยมของชนชั้นกลางจากครอบครัว ประกอบกับเยาวชนเหล่านี้มาจากครอบครัวที่มีสถานภาพทางหน้าที่การงานและเศรษฐกิจที่ต่ำ เป็นเหตุให้เยาวชนเหล่านี้ต้องมารวมตัวกันและจัดตั้งบรรทัดฐานและค่านิยมที่ได้รับการจัดตั้งใหม่นี้ จะมีลักษณะตรงกันข้ามกับบรรทัดฐานและค่านิยมของชนชั้นกลาง ซึ่งเป็นเหตุให้พฤติกรรมของอาชญากรรมของเยาวชนเหล่านี้มีลักษณะที่ส่อไปในทางที่มีเจตนามุ่งร้าย (Malicious) คือ รั้นด้นทุรัง (Negativistic) และไม่มุ่งหวังประโยชน์ (Nonutilitarian) ชูเมคเกอร์ (Shoemaker, 1990) เชื่อว่าโดยสรุปแล้ว วัฒนธรรมรองเหล่านี้จะเป็นวัฒนธรรมที่ต่อต้านกับวัฒนธรรมหลักของชนชั้นกลาง นอกจากนี้ วัฒนธรรมรองจะกำหนดรูปแบบพฤติกรรมของเยาวชนจากชนชั้นต่ำแล้ว ยังเป็นการแก้ไขปัญหาในความผิดหวังกับการจะได้รับสถานภาพในสังคมซึ่งมาตรฐานได้ถูกกำหนดโดยชนชั้นรากฐานกลาง

จากทฤษฎีของโคเฮนจะเห็นได้ว่า โครงสร้างทางสังคมเป็นรากฐานของพฤติกรรมอาชญากรรม โดยเป็นตัวกีดกันไม่ให้เยาวชนจากชนชั้นต่ำของสังคมได้รับการยอมรับหรือมีสถานภาพในสังคม พวกเขาเหล่านี้จึงเกิดอาการที่เรียกว่า “การผิดหวังในเรื่องสถานภาพ” (Status frustration) เมื่อเป็นเช่นนี้พวกเขาจึงตอบโต้ปรากฏการณ์ทางสังคมนี้โดยไปรวมกันและสร้างวัฒนธรรมขึ้นมาใหม่ ซึ่งมีลักษณะตรงกันข้ามกับวัฒนธรรมหลักของสังคม (Aker, 1997) ซึ่งแผนภูมิได้แสดงรูปแบบการอธิบายพฤติกรรมอาชญากรรมตามทฤษฎีวัฒนธรรมรองของ โคเฮน ดังนี้

ภาพที่ 2-2 รูปแบบการอธิบายพฤติกรรมอาชญากรรมของทฤษฎีวัฒนธรรมรอง (Cohen, 1956 อ้างถึงใน คมคาย อนุจันทร์, 2538)

แม้ว่าทฤษฎีวัฒนธรรมรองของโคเฮนจะนำทฤษฎีของเมอร์ตันมาพัฒนาปรับปรุง โดยมีหลักการพื้นฐานที่สำคัญร่วมกันว่า ความกดดันที่เกิดขึ้นกับบุคคลมีสาเหตุมาจากโครงสร้างทางสังคม แต่ทฤษฎีทั้งสองมีความแตกต่างกันหลายประการ ประการแรก ทฤษฎีของเมอร์ตันมุ่งเน้นว่าพฤติกรรมอาชญากรรมนั้นมีจุดประสงค์ อาชญากรรมเป็นการโต้ตอบทางสังคมที่กีดกันผู้กระทำผิดไม่ให้บรรลุจุดมุ่งหมายของสังคม (ความร่ำรวย) ในขณะที่โคเฮนมุ่งอธิบายพฤติกรรมอาชญากรรมที่ไม่มีจุดมุ่งหมาย ประการที่สอง แม้ว่าพฤติกรรมอาชญากรรมตามทฤษฎีของโคเฮนจะเป็นการปรับตัวคล้ายคลึงกับการปรับตัวรูปแบบปฏิวัติ (การปรับตัวแบบที่ห้า) ของเมอร์ตัน แต่เป็นการปฏิวัติต่อวัฒนธรรมหลักของชนชั้นกลาง ไม่ใช่การปฏิวัติต่อโครงสร้าง

2. ทฤษฎีความขัดแย้ง (Conflict theory)

เป็นแนวความคิดที่มีข้อสมมุติฐานที่ว่า พฤติกรรมของสังคมสามารถเข้าใจได้จากความขัดแย้งระหว่างกลุ่มต่าง ๆ และบุคคลต่าง ๆ เพราะการแข่งขันในการเป็นเจ้าของทรัพยากรที่มีค่าและหายาก

Karl Marx (ค.ศ. 1897-1958 อ้างถึงใน คมคาย อนุจันทร์, 2538) มีความเชื่อว่าการเปลี่ยนแปลงของทุก ๆ สังคม จะมีขั้นตอนของการพัฒนาทางประวัติศาสตร์ 5 ขั้น โดยแต่ละขั้นจะมีวิธีการผลิต (Mode of production) ที่เกิดจากความสัมพันธ์ของอำนาจของการผลิต (Forces of production) ซึ่งได้แก่ การจัดการด้านแรงงาน ที่ดิน ทุน และเทคโนโลยี กับความสัมพันธ์ทางสังคมของการผลิต (Social relation of production) ซึ่งได้แก่ เจ้าของปัจจัยการผลิตและคนงานที่ทำหน้าที่ผลิต แต่ในระบบการผลิตแต่ละระบบจะมีความขัดแย้งระหว่างชนชั้นผู้เป็นเจ้าของปัจจัยการผลิตกับผู้ใช้งานในการผลิต ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ ที่เป็นโครงสร้างส่วนล่างของสังคม (Substructure) และเมื่อโครงสร้างส่วนล่างมีการเปลี่ยนแปลงจะมีผลทำให้เกิดการผันแปรและเปลี่ยนแปลงต่อโครงสร้างส่วนบน ของสังคม (Superstructure) ซึ่งเป็นสถาบันทางสังคม เช่น

รัฐบาล ครอบครัว การศึกษา ศาสนา และรวมถึงค่านิยม ทักษะ และบรรทัดฐานของสังคม ลำดับขั้นของการพัฒนาของ Marx มีดังนี้

1. ขั้นสังคมแบบคอมมิวนิสต์ดั้งเดิม (Primitive communism) กรรมสิทธิ์ในปัจจัยการผลิตเป็นของเผ่า (Tribal ownership) ต่อมาเผ่าต่าง ๆ ได้รวมตัวกันเป็นเมืองและรัฐ ทำให้กรรมสิทธิ์ในปัจจัยการผลิตเปลี่ยนไปเป็นของรัฐแทน

2. ขั้นสังคมแบบโบราณ (Ancient communal) กรรมสิทธิ์ในปัจจัยการผลิตเป็นของรัฐ (State ownership) สมาชิกในสังคมได้รับกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินส่วนตัวที่สามารถเคลื่อนย้ายได้ ซึ่งได้แก่ เครื่องใช้ส่วนตัวและทาส ดังนั้น ทาส (Slavery) จึงเป็นกำลังสำคัญในระบบการผลิตทั้งหมด และต่อมาระบบการผลิตได้เกิดความขัดแย้งระหว่างเจ้าของทาสและทาส

3. ขั้นสังคมแบบศักดินา (Feudalism) กรรมสิทธิ์ในปัจจัยการผลิตเป็นของขุนนาง คือที่ดิน โดยมีทาสเป็นแรงงานในการผลิต

4. ขั้นสังคมแบบทุนนิยม (Capitalism) กรรมสิทธิ์ในปัจจัยการผลิตเป็นของนายทุน คือที่ดิน ทุน แรงงาน และเครื่องจักร โดยมีผู้ใช้แรงงานเป็นผู้ผลิต

5. ขั้นสังคมแบบคอมมิวนิสต์ (Communism) กรรมสิทธิ์ในปัจจัยการผลิตเป็นของทุกคน ทุกคนมีสิทธิ์เท่าเทียมกัน ไม่มีใครเอาเปรียบซึ่งกันและกัน

ตามแนวความคิดของ Marx (n.d. อ้างถึงใน คมคาย อนุจันทร์, 2538) ลำดับขั้นของการนำไปสู่การปฏิวัติของชนชั้นล่างของสังคมเกิดจากกระบวนการดังต่อไปนี้

1. มีความต้องการในการผลิต
2. เกิดการแบ่งแยกแรงงาน
3. มีการสะสมและพัฒนาทรัพย์สินส่วนบุคคล
4. ความไม่เท่าเทียมทางสังคมมีมากขึ้น
5. เกิดการต่อสู้ระหว่างชนชั้นในสังคม
6. เกิดตัวแทนทางการเมืองเพื่อทำการรักษาผลประโยชน์ของแต่ละชนชั้น
7. เกิดการปฏิวัติ

การเปลี่ยนแปลงทางสังคมตามแนวความคิดของ Marx (n.d. อ้างถึงใน คมคาย อนุจันทร์, 2538) เป็นการต่อสู้ระหว่างชนชั้น ในสังคม โดยใช้แนวความคิดวิภาษวิธี (Dialectical) ที่เริ่มจากการกระทำ (Thesis) ซึ่งเป็นสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงการกระทำ (Antithesis) และเกิดการกระทำแบบใหม่ (Synthesis) ตามมา

Coser (1913 อ้างถึงใน คมคาย อนุจันทร์, 2538) เป็นนักทฤษฎีความขัดแย้ง ที่มองว่าความขัดแย้งก่อให้เกิดผลทั้งด้านบวกและด้านลบ และอธิบายว่า ความขัดแย้งเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการขัดเกลาทางสังคม ไม่มีกลุ่มทางสังคมกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งที่มีความสมานสามัคคีอย่าง

สมบูรณ เพราะความขัดแย้งเป็นส่วนหนึ่งของสภาวะหนึ่งของมนุษย์ ทั้งในความเกลียดและความรักต่างก็มีความขัดแย้งทั้งสิ้น ความขัดแย้งสามารถแก้ปัญหาความแตกแยกและทำให้เกิดความสามัคคีภายในกลุ่มได้ เพราะในกลุ่มมีทั้งความเป็นมิตรและความเป็นศัตรูอยู่ด้วยกัน Coser มีความเห็นว่าความขัดแย้งเป็นตัวสนับสนุนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม สามารถทำให้สังคมเปลี่ยนชีวิตความเป็นอยู่จากด้านหนึ่งไปสู่อีกด้านหนึ่งได้ เพราะหากสมาชิกในสังคมเกิดความไม่พึงพอใจต่อสังคมที่เขาอยู่เขาจะพยายามทำการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์นั้น ๆ ให้เป็นไปตามเป้าหมายของเขาได้

Coser (1913 อ้างถึงใน คมคาย อนุจันทร์, 2538) ยังเสนอว่า ความขัดแย้งยังสามารถทำให้เกิดการแบ่งกลุ่ม ลดความเป็นปรปักษ์ พัฒนาความซับซ้อนของโครงสร้างกลุ่มในด้านความขัดแย้งและร่วมมือ และสร้างความแปลกแยกกับกลุ่มต่าง ๆ เป็นต้น

Dahrendorf (1929 อ้างถึงใน คมคาย อนุจันทร์, 2538) เป็นนักสังคมวิทยาชาวเยอรมันที่ปฏิเสธแนวความคิดของ Marx ที่ว่า ชนชั้นในสังคมเกิดจากปัจจัยการผลิต และเสนอว่า ความไม่เท่าเทียมกันในสังคมนั้นเกิดจากความไม่เท่าเทียมกันในเรื่องของสิทธิอำนาจ (Authority) กลุ่มที่เกิดขึ้นภายในสังคมสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทคือ กลุ่มที่มีสิทธิอำนาจกับกลุ่มที่ไม่มีสิทธิอำนาจ สังคมจึงเกิดกลุ่มแบบไม่สมบูรณ (Quasi groups) ของทั้งสองฝ่ายที่ต่างมีผลประโยชน์แอบแฝง (Latent interest) อยู่เบื้องหลัง ดังนั้น แต่ละฝ่ายจึงต้องพยายามรักษาผลประโยชน์ของตนเอาไว้

โดยมีผู้นำทำหน้าที่ในการเจรจาเพื่อปรองดองผลประโยชน์ซึ่งกันและกัน ระดับของความขัดแย้ง ที่เกิดขึ้นจะรุนแรงมากหรือน้อยนั้นขึ้นอยู่กับการจัดการและการประสานผลประโยชน์ของกลุ่มที่รอบงำ และเสนอความคิดว่า ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสังคมเป็นผลมาจากความกดดันจากภายนอกโดยสังคมอื่น ๆ และความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสังคมสามารถควบคุมได้ด้วยการประนีประนอม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ประเสริฐไชย สุขสะอาด (2539) ได้ศึกษาปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวในการกีฬาของนักกีฬามหาวิทยาลัยที่มีความสามารถต่างกัน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักกีฬาที่เข้าร่วมการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัย ครั้งที่ 24 ปี 2540 จากการวิจัยพบว่า 1. ปัจจัยคัดสรรส่งผลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวในการกีฬาของนักกีฬามหาวิทยาลัย สามารถอธิบายพฤติกรรมก้าวร้าวในการกีฬาได้ประมาณร้อยละ 44.3 ปัจจัยที่เป็นสาเหตุทางตรงต่อพฤติกรรมก้าวร้าวในการกีฬาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 มี 4 ตัวแปรเรียงลำดับดังนี้ คือ การแสดงแบบเพื่อน การแสดงแบบ

ผู้ฝึกสอนการฝึกอบรมแบบประชาธิปไตย ความวิตกกังวล เมื่อพิจารณาปัจจัยที่เป็นสาเหตุและ
 ส่งผลกระทบมากที่สุด รองลงมาตามลำดับดังนี้ การแสดงแบบของเพื่อน การแสดงแบบของผู้
 ฝึกสอน แรงเสริมของเพื่อน ความวิตกกังวล การแสดงแบบของผู้แข่งขัน 2. ปัจจัยคัดสรรส่งผลต่อ
 พฤติกรรมก้าวร้าวในการกีฬาของนักกีฬามหาวิทยาลัยที่มีความสามารถในระดับต่ำ สามารถอธิบาย
 พฤติกรรมก้าวร้าวในการกีฬาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 มี 4 ตัวแปร เรียงลำดับดังนี้ คือ
 แรงเสริมของเพื่อน การแสดงแบบของผู้ฝึกสอน การแสดงแบบ การฝึกอบรมแบบประชาธิปไตย
 ความวิตกกังวล เมื่อพิจารณาปัจจัยที่เป็นสาเหตุและส่งผลกระทบมากที่สุด รองลงมาตามลำดับที่สำคัญ
 มีดังนี้ การแสดงแบบของผู้ฝึกสอน การแสดงแบบของผู้แข่งขัน แรงเสริมของเพื่อน การแสดง
 แบบของเพื่อน แรงเสริมของผู้แข่งขัน แรงเสริมของผู้ฝึกสอน การฝึกอบรมแบบประชาธิปไตย
 การฝึกอบรมแบบเข้มงวดกวดขัน ความวิตกกังวล เพศ กีฬาปะทะ 3. ปัจจัยคัดสรรส่งผลต่อ
 พฤติกรรมก้าวร้าว ในการกีฬาของนักกีฬามหาวิทยาลัยที่มีความสามารถในระดับสูง สามารถอธิบาย
 พฤติกรรมก้าวร้าว ในการกีฬา ได้ประมาณร้อยละ 51.0 ปัจจัยที่เป็นสาเหตุทางตรงต่อพฤติกรรม
 ก้าวร้าวในการกีฬาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 มี 3 ตัวแปร เรียงลำดับดังนี้ คือ การแสดง
 แบบของเพื่อน การแสดงแบบของผู้ฝึกสอน การฝึกอบรมแบบประชาธิปไตย เมื่อพิจารณาปัจจัย
 ที่เป็นสาเหตุและส่งผลกระทบรวมมากที่สุด รองลงมาตามลำดับที่สำคัญ มีดังนี้ แรงเสริมของกลุ่มแข่งขัน
 การแสดงแบบของเพื่อน การแสดงแบบของผู้ฝึกสอน การฝึกอบรมแบบใช้อำนาจควบคุม การแสดง
 แบบของกลุ่มแข่งขัน เพศ การฝึกอบรมแบบประชาธิปไตย กีฬาปะทะ การฝึกอบรมแบบเข้มงวด
 กวดขัน

สรุสุดา มีชิ้นช่วง (2544) ได้ศึกษาอิทธิพลเชิงสาเหตุของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน
 ทั้งทางตรงและทางอ้อม กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
 ในสถานศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 382 คน โดยสุ่มแบบหลายขั้นตอน
 โดยใช้เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสำรวจอัตมโนทัศน์ แบบสอบถามและวิธีปกครอง
 ชั้นเรียนของครู แบบสอบถามพฤติกรรมการสอนของครู แบบสอบถามอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน
 แบบวัดพฤติกรรมก้าวร้าว สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน การวิเคราะห์
 สหสัมพันธ์พหุคูณ และการวิเคราะห์สาเหตุ (Path analysis) ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรที่สามารถ
 พยากรณ์พฤติกรรมก้าวร้าวได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 มี 5 ตัวแปร คือ การให้แรงเสริม
 การปกครองชั้นเรียนแบบประชาธิปไตย อัตมโนทัศน์ เขตที่อยู่อาศัย ตัวแปรที่มีอิทธิพลเชิงสาเหตุ
 ทางตรงต่อการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน ได้แก่ การใช้แรงเสริม และการปกครองชั้นเรียน
 แบบประชาธิปไตย ตัวแปรที่มีอิทธิพลเชิงสาเหตุทางตรงและทางอ้อมต่อการแสดงพฤติกรรม
 ก้าวร้าว คือ เพศ เขตที่อยู่อาศัยและอัตมโนทัศน์ ส่วนตัวแปรที่มีอิทธิพลเชิงสาเหตุทางอ้อม
 ต่อพฤติกรรมก้าวร้าว คือ การดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน การสื่อสารและการเสริมแรง

ม.ร.ว.สมพร สุทัศนีย์ (2539) ได้ศึกษาอิทธิพลเชิงสาเหตุของพฤติกรรมก้าวร้าวโดยศึกษาในลักษณะของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ ทั้งทางตรงและทางอ้อมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดเอกชนจำนวน 390 คน กลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มอย่างง่าย ใช้เครื่องมือที่จะใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามประมาณค่าจำนวน 4 ฉบับ และแบบทดสอบสติปัญญาแล้ว วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิเคราะห์เส้นทาง ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรที่ใช้วิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุทั้งสี่กลุ่ม สามารถร่วมกันอธิบายพฤติกรรมก้าวร้าวได้ประมาณร้อยละ 51 กลุ่มอิทธิพลเชิงสาเหตุต่อพฤติกรรมก้าวร้าวในระดับสูงสุด ได้แก่ อิทธิพล จากกลุ่มเพื่อน เรียงลำดับรองลงมาคือ การเสริมแรง การแสดงแบบ การอบรมเลี้ยงดูแบร์รักและตามใจ การอบรมเลี้ยงดูแบบอำนาจควบคุม ลงโทษทางกาย ให้ความคุ้มครอง และแบบประชาธิปไตย

สุพล วังสินธ์ (2542) ได้ศึกษารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่เกี่ยวกับพฤติกรรมนักเรียนพบว่า

1. วิธีการเลี้ยงดูโดยแบ่งออกเป็น 4 ลักษณะ คือ การเลี้ยงดูแบบให้ความรัก แบบประชาธิปไตย แบบควบคุมและแบบทอดทิ้ง
2. การเลี้ยงดูแบบรักมากและควบคุมมาก พบว่า พฤติกรรมด้านความรับผิดชอบของนักเรียนในชุมชนแออัดสูงกว่าในชนบทและในเมือง
3. การศึกษาอิทธิพลของตัวแปรลักษณะตัวแปรที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบเอื้อเพื่อ พบว่า พฤติกรรมตามรูปแบบของการอบรมเลี้ยงดูในลักษณะตัวแปรทำนายทั้งหมด 10 ตัวร่วมกัน ทำนายความรับผิดชอบ ความเอื้อเพื่อ และความสามารถในการคิดหาเหตุผลได้ร้อยละ 7 ถึงร้อยละ 27

4. ผลการศึกษารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูจากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียนที่มีพฤติกรรมดี พบว่า กาให้การอบรมเลี้ยงดูบุตร การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว และการให้ความรัก ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันเป็นสิ่งจำเป็น โดยให้เหตุผลว่า ความสัมพันธ์ทำให้เกิดความรักความผูกพันในครอบครัว ความเคารพและสร้างนิสัยที่อยู่ร่วมกันกับผู้อื่นอย่างมีความสุข วิธีการสร้างความสัมพันธ์อาจทำได้ด้วยการทำกิจกรรมร่วมกัน หรือมีกิจกรรมพิเศษเป็นครั้งคราว แนวทางในการให้ความรักและสนับสนุนของผู้ปกครองโดยการพูดคุย มีการชมเชยหรือให้รางวัล เมื่อลูกทำความดี ควดูหรือลงโทษบ้างเมื่อลูกกระทำผิด แต่ต้องชี้แจงเหตุผล ส่วนมากผู้ปกครองส่งเสริมและสนับสนุนในสิ่งที่ถูกต้องโดยไม่บังคับ คอยแนะนำช่วยเหลือ และอธิบายเหตุผลเพื่อตอบปัญหาคับข้องใจ

ไชยศาสตร์ ยิ่งสุขวัฒนา (2546) ได้ศึกษาถึง ตัวบ่งชี้ทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนอาชีวศึกษาระดับชั้น ปวช.1 และ ปวช.2 ของวิทยาลัยเทคนิคขอนแก่น จำนวน

164 คน วิทยาลัยอาชีวศึกษา จำนวน 148 คน และวิทยาลัยสารพัดช่าง จำนวน 48 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 360 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนอาชีวศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนต่ำ มีพฤติกรรมก้าวร้าวสูงกว่านักเรียนอาชีวศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลต่ำพบว่า มีพฤติกรรมก้าวร้าวสูงกว่านักเรียนอาชีวศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลสูง นักเรียนอาชีวศึกษาที่มีความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนต่ำ มีพฤติกรรมก้าวร้าวสูงกว่านักเรียนอาชีวศึกษาที่มีความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนสูง และนักเรียนอาชีวศึกษาที่มีเจตคติที่ถูกต้องต่อความก้าวร้าวต่ำ มีพฤติกรรมก้าวร้าวสูงกว่านักเรียนอาชีวศึกษาที่มีเจตคติที่ถูกต้องต่อความก้าวร้าวสูง

ทงศักดิ์ เนียมเปีย (2551) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการปรับพฤติกรรมของนักเรียน: กรณีศึกษาโรงเรียนวังน้ำคู้ศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ผลการศึกษาพบว่า

1. สาเหตุที่ทำให้เกิดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนเรียงลำดับ 4 ลำดับ เกิดจาก
  1. อิทธิพลของเพื่อนประเภทเลียนแบบ
  2. อิทธิพลของการอบรมเลี้ยงดูปล่อยปละละเลย
  3. อิทธิพลของสื่อประเภทโทรทัศน์ และ
  4. อิทธิพลของสื่อประเภทโทรศัพท์มือถือ ตามลำดับ
2. แนวทางการปรับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน มีวิธีการ/ ขั้นตอน ประกอบด้วย
  1. ประชุมวางแผน/ชี้แจง
  2. เสนอโครงการ/งบประมาณ
  3. พิจารณา/อนุมัติงบประมาณ
  4. ดำเนินการตามโครงการ
  5. ติดตามประเมินผล
  6. ปรับปรุง
3. ประเมินความเป็นไปได้ของแนวทางการปรับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน พบว่าอยู่ในระดับมาก

จักรพงษ์ อารินวงศ์ (2555) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ สาขาพาณิชยกรรม ระดับชั้น ปวช.1 สรุปว่า นักศึกษายังได้คะแนนยังไม่ถึงเกณฑ์และมาตรฐานของวิทยาลัยเทคโนโลยีพาณิชยกรรมและบริหารธุรกิจ ทำให้นักศึกษามีพฤติกรรมความก้าวร้าว ซึ่งอาจมาจากหลายสาเหตุทั้งเรื่องพื้นฐานความพร้อมทางการศึกษาและสังคมภายในห้อง รวมไปถึงการบ่มเพาะนิสัยให้กับนักศึกษาทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งทั้งนี้ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องต้องช่วยแก้ไขร่วมกัน เพื่อให้ นักศึกษาประสบความสำเร็จในชีวิต ดังคำกล่าวที่ว่า เป็นคนดีแล้วจะเก่งเอง

ณัฐคนัย วิจิตรเกษม (2558) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี การวิจัยเชิงสำรวจภาคตัดขวาง ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ปัจจัยที่มีอิทธิพลและสามารถทำนายพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 จำนวน 343 คน ใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ เก็บข้อมูลโดยการตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง ช่วงเวลาวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2558 ถึง วันที่ 3 มีนาคม 2558 วิเคราะห์โดยการทดสอบสถิติ

โคสแควร์ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน และวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีพฤติกรรมก้าวร้าวระดับน้อยร้อยละ 76.7 ระดับปานกลางร้อยละ 18.1 และระดับมากร้อยละ 5.2 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก้าวร้าว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ สัมพันธภาพในครอบครัว อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน การมีส่วนร่วม ในกิจกรรมของชมรมในโรงเรียน สิ่งแวดล้อมของชุมชน การรับรู้ความก้าวร้าวจากสื่อต่าง ๆ ($p < 0.05$) ปัจจัยที่มีอิทธิพลและสามารถร่วมทำนายพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาตอนต้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน และการรับรู้ความ ก้าวร้าวจากสื่อต่าง ๆ โดยสามารถร่วมทำนายพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ได้ร้อยละ 29.9 จากงานวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะว่าครอบครัว โรงเรียน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กับนักเรียน ควรร่วมกันป้องกันแก้ไขพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน โดยเน้นไปที่การเฝ้าระวัง อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน และการรับรู้ความก้าวร้าวจากสื่อต่าง ๆ

งานวิจัยต่างประเทศ

Bandura, Ross and Ross (1963 อ้างถึงใน สรรสุดา มีชั้นช่วง, 2544) ได้ศึกษาพฤติกรรม ก้าวร้าวของเด็กอนุบาล 96 คน แบ่งออกเป็นสามกลุ่ม แต่ละกลุ่มจะสังเกตตัวแบบก้าวร้าวที่มีชีวิต และตัวแบบก้าวร้าวที่เป็นภาพยนตร์การ์ตูน ตามลำดับ ส่วนกลุ่มที่ 4 เป็นกลุ่มควบคุม หลังจากให้ สังเกตด้วยแบบลักษณะต่าง แล้วเปิดโอกาสให้เด็กทุกกลุ่มเล่นตุ๊กตาอย่างเสรี ผลปรากฏว่าจากการ สังเกตตัวแบบก้าวร้าวทั้งสามลักษณะแรก ทำให้เด็กผู้ชายก้าวร้าวมากกว่าเด็กผู้หญิง และจากการ ทดลองกับเด็กในวัยก่อนเข้าเรียน โดยสร้างสถานการณ์ 5 สถานการณ์ โดยให้เด็กได้เห็นตัวแบบ เล่นกับของเล่นต่าง ๆ เช่น ตุ๊กตาล้มลุก ของเล่นสำหรับต่อชิ้นส่วนต่าง ๆ ตัวแบบจะชกต่อย เตะ โยนตุ๊กตาล้มลุก เอาตุ๊กตาดันอนลงแล้วต่อยจุมก พร้อมกับพูดก้าวร้าวต่าง ๆ ส่วนเด็กในสถานการณ์ ที่ไม่ก้าวร้าวก็จะได้เห็นตัวแบบอยู่ในห้องที่มีอุปกรณ์ทุกอย่างเหมือนกับสถานการณ์ก้าวร้าว แต่ตัวแบบในสถานการณ์นี้นั่งเล่นกับของเล่นที่ต่อเป็นชิ้นส่วนต่าง ๆ โดยไม่สนใจตุ๊กตาล้มลุกเลย ได้แบ่งกลุ่มทดลองออกเป็น 5 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 ได้ดูตัวแบบจริง เด็กได้เห็นตัวแบบผู้หญิงแสดง ความก้าวร้าวทั้งทางกายและทางวาจาต่อตุ๊กตาล้มลุก กลุ่มที่ 2 ได้ดูตัวแบบพฤติกรรมในโทรทัศน์ ที่ถ่ายทำจากตัวแบบจริงในสถานการณ์แรก กลุ่มที่ 3 ได้ดูตัวแบบแต่งตัวการ์ตูนเด็กได้เห็นตัวแบบ ผู้ใหญ่ที่แต่งตัวเป็นการ์ตูน โดยใส่ชุดแมวและสวมหัวแมวแสดงความก้าวร้าวกับตัวแบบจริงกลุ่มที่ 4 ได้ดูตัวแบบที่ไม่ก้าวร้าว คือ เด็กได้เห็นตัวแบบผู้หญิงอยู่ในสถานการณ์ที่มีอุปกรณ์ทุกอย่าง เหมือนตัวแบบจริง แต่ตัวแบบไม่ก้าวร้าวแต่จะเล่นกับอุปกรณ์ต่อชิ้นส่วนเฉย ๆ กลุ่มที่ 5 ไม่มีตัว แบบเด็กในกลุ่มนี้ไม่เห็นตัวแบบที่แสดงพฤติกรรมก้าวร้าว ผลการวิจัยพบว่า ตัวแบบก้าวร้าวทั้ง 3 ประเภท คือ ตัวแบบจริง ตัวแบบภาพยนตร์ และตัวแบบแต่งตัวการ์ตูน มีผลต่อพฤติกรรมก้าวร้าว

ของเด็กมากกว่าการมีตัวแบบพฤติกรรมที่ไม่ก้าวร้าวหรือการไม่มีตัวแบบและตัวแบบจริงมีผลต่อการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กมากกว่าตัวแบบภาพยนตร์และตัวแบบแต่งตัวการ์ตูน

Hicks (1965 อ้างถึงใน สรรสุคา มีชั้นช่วง, 2544) ได้ทำการทดลองเพื่อขจัดปัญหาความแตกต่างทางกายภาพออกไป โดยให้ผู้รับการทดลองสังเกตตัวแบบก้าวร้าวแล้ววัดพฤติกรรมก้าวร้าวจากคำรายงานของผู้รับการทดลองหลังจากสังเกตตัวแบบไปแล้วเป็นเวลา 6 เดือน จากคำรายงานพบว่า เด็กผู้ชายจะก้าวร้าวกว่าเด็กผู้หญิง และใช้ตัวแบบที่เห็นภาพยนตร์แสดงพฤติกรรมก้าวร้าวให้ผู้สังเกตซึ่งเป็นเด็กอายุ 3 ปี 3 เดือน ถึง 6 ปี 4 เดือน ดูโดยใช้ตัวแบบต่างลักษณะกันกลุ่มที่ 1 ได้ดูตัวแบบเป็นผู้ใหญ่เพศชาย กลุ่มที่ 2 ได้ดูตัวแบบเป็นผู้ใหญ่เพศหญิง กลุ่มที่ 3 ได้ดูตัวแบบที่เป็นชายวัยเดียวกับผู้สังเกตกลุ่มที่ 4 ได้ดูตัวแบบเด็กหญิงวัยเดียวกับผู้สังเกตกลุ่มที่ 5 เป็นกลุ่มควบคุม ผลปรากฏว่า เด็กที่ได้ดูแบบไม่ว่าจะเป็นลักษณะใด ยกเว้นกลุ่มควบคุมจะมีพฤติกรรมก้าวร้าว ตามตัวแบบอย่างเห็นได้ชัด โดยเฉพาะเด็กในกลุ่มที่มีตัวแบบเป็นเด็กชายวัยเดียวกัน จะมีพฤติกรรมก้าวร้าวมากที่สุด

Moore (1966 อ้างถึงใน สรรสุคา มีชั้นช่วง, 2544) ศึกษาความแตกต่างของการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิงจากการรับรู้ความรุนแรงโดยให้ผู้รับการทดลองดูภาพที่แสดงความรุนแรงด้วยตาข้างหนึ่งและภาพที่ไม่แสดงความรุนแรงด้วยตาอีกข้างหนึ่ง ผลปรากฏว่าเด็กผู้ชายรับรู้ความรุนแรงได้มากกว่าผู้หญิง และจะแสดงพฤติกรรมในเวลาต่อมา

Kornbitt (1984 อ้างถึงใน สรรสุคา มีชั้นช่วง, 2544) ได้ศึกษาถึงระดับการศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กมีอิทธิพลต่อการปฏิบัติและท่าทีของบิดามารดาที่มีต่อเด็ก และเกี่ยวข้องกับภาระการกระทำรุนแรงต่อเด็ก ตามมุมมองที่ว่า ความคาดหวังของบิดามารดาที่มีต่อเด็ก เช่น บิดามารดาที่ตั้งเป้าหมายอนาคตของบุตรไว้สูงมาก มักใช้อำนาจบังคับบุตรให้เรียนตามที่ตนต้องการ และตามระดับที่เหมาะสมกับอายุและพัฒนาการของเด็ก โดยไม่คำนึงถึงความสามารถหรือพัฒนาการทางสมองของเด็ก และเมื่อบุตรไม่สามารถทำได้สำเร็จ ตามที่บิดามารดาคาดหวังไว้ ก็มักจะบ่นว่าแสดงความไม่พอใจ ซึ่งจัดเป็นลักษณะการกระทำที่รุนแรงทางจิตใจต่อเด็กลักษณะหนึ่ง

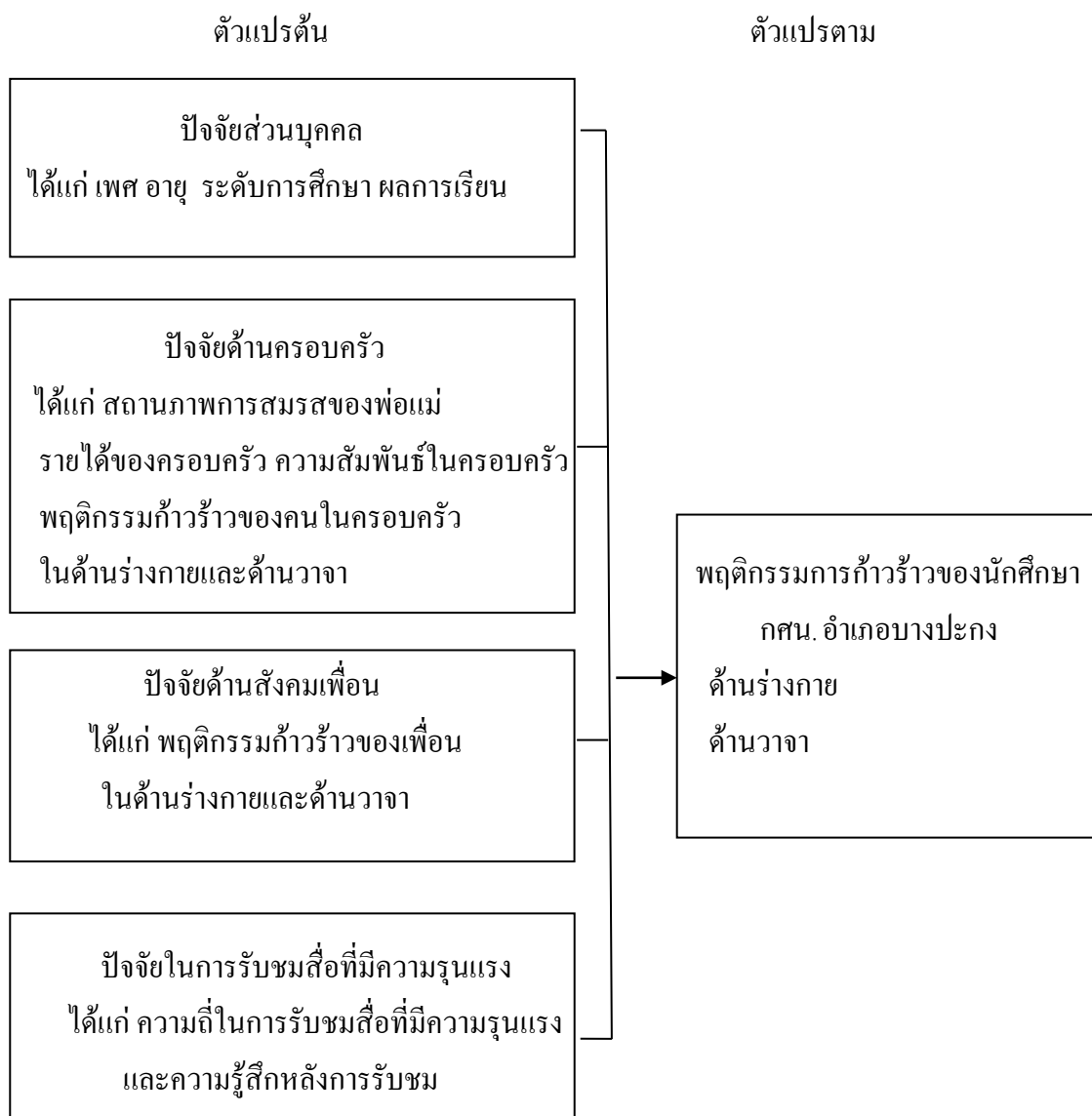
Mayer (1990 อ้างถึงใน สรรสุคา มีชั้นช่วง, 2544) ได้ศึกษารูปแบบปฏิกิริยาตอบโต้ของกลุ่มเพื่อนจากวิดิทัศน์ที่มีผลต่อเด็กเพศชายที่มีพฤติกรรมอยู่ไม่เป็นสุขเด็กที่มีทั้งพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมไม่เป็นสุข และโดยปกติทั่วไป กลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม จะได้วิดิทัศน์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับรูปแบบ ปฏิกิริยาตอบโต้ของกลุ่มเพื่อนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมชอบสังคมนี่ผลของการศึกษาพบว่า เด็กที่มีพฤติกรรมทางลบเพิ่มมากขึ้น เช่น ตะของเล่น เป็นต้น เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มเด็กปกติทั่วไป และยังพบอีกว่าเด็กทั้ง 2 กลุ่ม มีความสัมพันธ์ในทางตรงกันข้ามกับพฤติกรรมชอบสังคมนอีกด้วย

Mahoney, Donnelly, Boxer and Lewis (2003 อ้างถึงใน สรรสุตา มีชั้นช่วง, 2544) ทำการศึกษาถึงการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวทางกายต่อคู่สมรสที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมของเด็ก ศึกษาครอบครัว 233 ครอบครัว โดยการสัมภาษณ์จากพ่อแม่และลูก ผลการศึกษาพบว่า 2 ใน 3 ของเด็กได้ผ่านประสบการณ์ที่พ่อแม่มีพฤติกรรมก้าวร้าวต่อกัน มีแนวโน้มในระดับสูงที่จะเป็นเด็กมีปัญหาทางพฤติกรรม ซึ่งรวมทั้งพฤติกรรมก้าวร้าวด้วย มากกว่าเด็กที่อยู่ในครอบครัวที่พ่อแม่ไม่ได้แสดงพฤติกรรมก้าวร้าวต่อกัน

กรอบแนวคิด

การสำรวจองค์ความรู้ทั้งทางด้านทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้ศึกษาสามารถกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ปัจจัยส่วนบุคคล ซึ่งประกอบด้วย
  - 1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง เพศ อายุ ระดับการศึกษา และผลการเรียน
  - 1.2 ปัจจัยด้านครอบครัว หมายถึง สถานภาพการสมรสของพ่อแม่ รายได้ของครอบครัว ความสัมพันธ์ในครอบครัว พฤติกรรมความก้าวร้าวของคนในครอบครัวในด้านร่างกายและด้านวาจา
  - 1.3 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม หมายถึง พฤติกรรมก้าวร้าวของคนในชุมชนในด้านร่างกายและด้านวาจา
  - 1.4 ปัจจัยด้านสังคมเพื่อน หมายถึง พฤติกรรมก้าวร้าวของเพื่อนในด้านร่างกายและด้านวาจา
  - 1.5 ปัจจัยในการรับชมสื่อที่มีความรุนแรง หมายถึง ความถี่ในการรับชมสื่อที่มีความรุนแรงและความรู้สึกหลังการรับชม
2. ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยนำแนวคิดของ ม.ร.ว.สมพร สุทัศนีย์ (2530) ซึ่งประกอบด้วย
  - 2.1 พฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา กศน. ด้านร่างกาย
  - 2.2 พฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา กศน. ด้านวาจา

ภาพที่ 2-3 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

1. เพศต่างกัน มีพฤติกรรมก้าวร้าวแตกต่างกัน
2. อายุต่างกัน มีพฤติกรรมก้าวร้าวแตกต่างกัน
3. ระดับการศึกษาของนักศึกษาต่างกัน มีพฤติกรรมก้าวร้าวแตกต่างกัน
4. ผลการเรียนรู้ต่างกัน มีพฤติกรรมก้าวร้าวแตกต่างกัน
5. สถานภาพการสมรสของบิดามารดาต่างกัน มีพฤติกรรมก้าวร้าวแตกต่างกัน
6. รายได้ของครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีพฤติกรรมก้าวร้าวแตกต่างกัน

7. ความสัมพันธ์ของนักศึกษากับบุคคลในครอบครัวต่างกัน มีพฤติกรรมก้าวร้าวแตกต่างกัน
8. พฤติกรรมก้าวร้าวของบุคคลในครอบครัวด้านร่างกายต่างกัน มีพฤติกรรมก้าวร้าวแตกต่างกัน
9. พฤติกรรมก้าวร้าวของบุคคลในครอบครัวด้านวาจาต่างกัน มีพฤติกรรมก้าวร้าวแตกต่างกัน
10. พฤติกรรมก้าวร้าวของเพื่อนด้านร่างกายต่างกัน มีพฤติกรรมก้าวร้าวแตกต่างกัน
11. พฤติกรรมก้าวร้าวของเพื่อนด้านวาจาต่างกัน มีพฤติกรรมก้าวร้าวแตกต่างกัน
12. มีโอกาสรับชมสื่อที่มีเนื้อหาต่างกัน มีพฤติกรรมก้าวร้าวแตกต่างกัน
13. ความถี่ในการรับชมสื่อต่างกัน มีพฤติกรรมก้าวร้าวแตกต่างกัน
14. ประเภทของการรับชมสื่อต่างกัน มีพฤติกรรมก้าวร้าวแตกต่างกัน
15. ความรู้สึกหลังการรับชมสื่อต่างกัน มีพฤติกรรมก้าวร้าวแตกต่างกัน

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อเป็นแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์พฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตอำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ผู้วิจัยจะกำหนดนิยามศัพท์เบื้องต้นไว้ดังนี้

พฤติกรรมก้าวร้าว หมายถึง พฤติกรรมการสนองตอบต่อบุคคลหรือสิ่งของที่ไม่เหมาะสมในลักษณะต่าง ๆ พฤติกรรมที่สร้างปัญหาในการแสดงออกทางกาย เช่น การทำร้ายร่างกายผู้อื่น ตะ ต่อย ผลัก และรังแกผู้อื่น หรือทางวาจาจากการใช้ถ้อยคำที่หยาบคายการเยาะเย้ยถากถาง ข่มขู่ พุดสาบดสาบาน และทะเลาะกับผู้อื่น ที่ทำให้ได้รับความเดือดร้อนทั้งทางร่างกาย จิตใจ และทรัพย์สิน

พฤติกรรมก้าวร้าว ทางด้านร่างกาย หมายถึง การกระทำหรือถูกกระทำต่อร่างกายหรือจิตใจตนเองและผู้อื่น อันเป็นการทำให้เสียหายเป็นอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจจนเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจของผู้อื่นนั้น กล่าวคือ อันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจนั้นเป็นผลโดยตรงจากการทำร้าย อันตรายแก่จิตใจ

พฤติกรรมก้าวร้าว ทางด้านวาจา หมายถึง การแสดงออกทางคำพูด หรือการได้รับการแสดงออกทางคำพูด อันเป็นผลให้เกิดพฤติกรรมก้าวร้าว

นักศึกษา หมายถึง ผู้ที่เข้ารับการศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตอำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา

อายุ หมายถึง อายุของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตอำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรานั้นตามปีปฏิทินให้นับอายุเต็ม ถ้ามีเศษเดือนให้ตัดลงเหลือเท่าอายุเต็ม โดยแบ่งดังนี้ ต่ำกว่าอายุ 17 ปี ช่วงระหว่าง 17-18 ปี ช่วงระหว่าง 19-20 ปี และตั้งแต่ อายุ 21 ปีขึ้นไป

ระดับการศึกษาของนักศึกษา หมายถึง ระดับปีที่นักศึกษาทำการศึกษาอยู่ได้แก่ชั้น ประถมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ผลการเรียน หมายถึง ผลการเรียนเฉลี่ยสะสม แบ่งได้ดังนี้ เกรดเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 0.01-4.00

สถานภาพการสมรสของบิดามารดา หมายถึง สถานภาพสมรสของบิดามารดา เช่น ครอบครัวที่พ่อแม่อยู่ด้วย พ่อแม่หย่าร้าง พ่อหรือแม่เสียชีวิต หรือพักอาศัยอยู่กับญาติได้แก่ บิดา และมารดาอยู่ด้วยกัน แยกกันอยู่ หย่าร้างกัน บิดาหรือมารดา เสียชีวิตหรือเสียชีวิตทั้งบิดาและมารดา

รายได้ของครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน หมายถึง เงินที่ทุกคนในครอบครัวหาได้ แบ่งเป็น 5,000 บาทหรือต่ำกว่า ช่วงรายได้ 5,001-10,000 บาท ช่วงรายได้ 10,001-20,000 บาท ช่วงรายได้ 20,001-30,000 บาท และรายได้ 30,001 บาทขึ้นไป

ความสัมพันธ์ในครอบครัว หมายถึง ความสัมพันธ์ของนักศึกษากับคนในครอบครัว จำแนกเป็น ความใกล้ชิด ผูกพัน กันเป็นอย่างดีมีการทะเลาะเบาะแว้งกันเป็นบางครั้งเป็นประจำ สมาชิกในครอบครัวต่างคนต่างอยู่ ไม่สนใจกัน

การทำร้ายร่างกาย หมายถึง การที่สมาชิกในครอบครัว กระทำหรือถูกกระทำ จนเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กาย หรือจิตใจของผู้อื่นนั้น

การพุดคุยหยาบคาย หมายถึง การพุดจาจัดกลุ่มสนทนา คำทอ ตะกอก ดูถูกเหยียดหยามผู้อื่น ข่มขู่ ทำให้ผู้อื่นตกใจ เสียใจ หรือหวาดกลัว

การรับชมข่าวสาร การรับชมสื่อหมายถึง การรับสารผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น หนังสือ โทรทัศน์ หรืออินเทอร์เน็ต

ความรุนแรง หมายถึง การกระทำที่มีหรือสื่อว่ามีเจตนาที่จะกระทำให้บุคคลอื่นหรือกลุ่มบุคคลอื่นได้รับบาดเจ็บ การบาดเจ็บนี้อาจเนื่องมาจากการทำร้ายร่างกายและจิตใจ ตั้งแต่เล็กน้อยไปจนถึงขั้นเสียชีวิตได้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา กศน. ในเขตอำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นการวิจัยเชิงผสมระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งมีวิธีการดำเนินการศึกษาตามลำดับขั้นตอน

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษา กศน. อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ประจำปีการศึกษา 2559 มีจำนวนประชากร ดังนี้

ตารางที่ 3-1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของสถานศึกษา

ชื่อโรงเรียน	จำนวน นักศึกษา (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)					
		ประถม		มัธยมต้น		มัธยมปลาย	
		ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
กศน. อำเภอบางปะกง	1,582	35	46	325	255	488	433
รวม		81		580		921	

2. กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แนวคิดในการคำนวณของ ยามาเน่ (Yammane, 1973, p. 125) เพื่อการศึกษาวิเคราะห์และหาข้อสรุปเกี่ยวกับประชากร ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

n คือ ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N คือ ขนาดของประชากร

e คือ ค่าความคลาดเคลื่อนในการสุ่ม -0.05

$$n = \frac{1,582}{1 + 1,582(0.05)^2}$$

ดังนั้นจึงควรใช้จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง (n) ในการวิจัยครั้งนี้ประมาณ 319 คน จึงจะยอมรับได้

3. เทคนิคการเลือกสุ่มกลุ่มตัวอย่าง จะใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิเพื่อให้ได้สัดส่วนเท่า ๆ กัน โดยใช้วิธีการคำนวณดังนี้

	จำนวนทั้งหมดของกลุ่มตัวอย่าง x จำนวนประชากรของโรงเรียน	จำนวนประชากรทั้งหมด	
ระดับประถมศึกษา	319×81	$\frac{1,582}{1,582}$	= 16 คน
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	319×580	$\frac{1,582}{1,582}$	= 117 คน
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	319×921	$\frac{1,582}{1,582}$	= 186 คน

ภาพที่ 3-1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของสถานศึกษา

โดยในการศึกษารั้งนี้ได้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง 2 ขั้นตอน คือ

1. ใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple random sampling) โดยใช้กับประชากรที่เป็นนักศึกษา กศน. ในเขตอำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ทั้ง 3 ระดับ
2. ใช้วิธีแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์กับประชากรที่เป็น อาจารย์ผู้สอนทั้ง 3 ระดับ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) ที่ผู้ศึกษาจัดทำขึ้น จากการศึกษาแนวคิดจากทฤษฎี เอกสารต่าง ๆ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบบสอบถามแบ่ง ออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเพื่อวัดตัวแปรต้น ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล โดยข้อคำถามเป็น ลักษณะเลือกตอบ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเพื่อวัดตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา กศน. โดยข้อคำถามเป็นลักษณะเลือกตอบ 24 ข้อ โดยมีคำตอบให้เลือก 5 ระดับให้เลือกตอบตามระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังตารางที่ 3-2

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าวของ นักศึกษา กศน. ในเขตอำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา

ตารางที่ 3-2 ระดับเกณฑ์การให้คะแนนการแสดงความคิดเห็นในแบบสอบถาม

ระดับความคิดเห็น	เกณฑ์การให้คะแนน
เห็นด้วยมากที่สุด	5
เห็นด้วยมาก	4
เห็นด้วยปานกลาง	3
เห็นด้วยน้อย	2
เห็นด้วยน้อยที่สุด	1

เกณฑ์การแปลความหมายในการวิเคราะห์ข้อมูล

การพิจารณาแปลความหมายโดยคำนวณค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์การให้คะแนน ด้วยการใช้สูตรคำนวณหาความกว้างอันตรภาคชั้น ซึ่งได้ค่ามาจากการคำนวณโดยใช้สมการทางคณิตศาสตร์ ดังนี้ (Fisher, n.d. อ้างถึงใน ชัชวาล เรื่องประเทือง, 2539)

$$\begin{aligned} \text{ค่าพิสัย} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5-1}{5} = 0.80 \end{aligned}$$

เกณฑ์แปลความหมายคะแนนเฉลี่ยของผลการวิเคราะห์ วิธีนำค่าเฉลี่ยมาพิจารณาจัดระดับพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของนักศึกษา กศน. ดังต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.80 หมายถึง พฤติกรรมก้าวร้าวอยู่ในระดับน้อยมาก

ค่าเฉลี่ย 1.81 - 2.60 หมายถึง พฤติกรรมก้าวร้าวอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.61 - 3.40 หมายถึง พฤติกรรมก้าวร้าวอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.41 - 4.20 หมายถึง พฤติกรรมก้าวร้าวอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 4.21 - 5.00 หมายถึง พฤติกรรมก้าวร้าวอยู่ในระดับมากที่สุด

วิธีการสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อประกอบการเขียนข้อคำถามในแบบสอบถาม

2. ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity) ของแบบสอบถามและปรับแก้ตามรายละเอียดนิยามศัพท์ของตัวแปร
3. นำเสนอแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์พิจารณา พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขให้แบบสอบถามชัดเจนและครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย
4. จากนั้นนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาและปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมและเพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Item Objective Congruence Index: IOC) ได้แก่
  - 4.1 รองศาสตราจารย์ ว่าที่เรือตรี ดร.เอกวิทย์ มณีธร (ที่ปรึกษาหลัก)
  - 4.2 พ.ต.อ. หญิง ดร. ศุภลักษณ์ เหลี่ยมวารังกูร
  - 4.3 ดร. โชติสา ขาวสนิท
5. นำแบบสอบถามไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 50 คน ได้แก่ กลุ่มนักเรียนโรงเรียนบวรวิทย์ชน บางปะกง เพื่อทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ด้วยสูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (The coefficient of alpha) ของครอนบัก (Cronbach) ด้วยโปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ซึ่งผลการทดสอบแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .976 ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้นำแบบสอบถามดังกล่าวไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างเพื่อเป็นเครื่องมือในการวิจัยต่อไป
6. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างจริง
7. นำแบบสอบถามที่ได้มาประมวลและวิเคราะห์ผลการศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล โดยแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 319 ฉบับ และได้รับคืนแบบสอบถามจำนวน 319 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ทั้งนี้ ได้คัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไว้ครบตามจำนวน 319 คน โดยใช้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่วันที่ 1-30 กันยายน พ.ศ. 2559

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนแล้ว นำมาลงรหัสเลข (Code) ตามเกณฑ์ของเครื่องมือแต่ละส่วน

2. นำแบบสอบถามที่ลงรหัสแล้ว มาบันทึกลงในโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อประมวลผลข้อมูลที่ได้จัดเก็บและคำนวณหาค่าทางสถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติ t-Test และค่า One-way Anova แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อตอบคำถามวิจัยและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยนำเสนอผลในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

3. วิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา กศน. ในเขตอำเภอบางปะกง จังหวัดชลบุรี ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด เป็นการวิเคราะห์เนื้อหาและอภิปรายเชิงพรรณนา

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพรรณนา (Descriptive statistics)

1.1 ใช้ค่าร้อยละ (Percentage) และแจกแจงความถี่ (Frequencies) บรรยายลักษณะของข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ผลการเรียน สถานภาพการสมรสของพ่อแม่ รายได้ของครอบครัว ความสัมพันธ์ในครอบครัว พฤติกรรมก้าวร้าวของคนในครอบครัวในด้านร่างกายและด้านวาจา สภาพแวดล้อมของชุมชน พฤติกรรมก้าวร้าวของคนในชุมชนในด้านร่างกายและด้านวาจา พฤติกรรมก้าวร้าวของเพื่อนในด้านร่างกายและด้านวาจา ความถี่ในการรับชมสื่อที่มีความรุนแรงและความรู้สึกหลังการรับชม

1.2 ใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) วิเคราะห์ระดับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา กศน. ในเขตอำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทราในด้านร่างกายและด้านวาจา

2. สถิติอ้างอิง (Inferential statistics)

การทดสอบสมมติฐาน ใช้สถิติการทดสอบค่าที (t-Test) และสถิติการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เพื่อทดสอบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปรอิสระ โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ระดับ .05 และทำการเปรียบเทียบรายคู่ภายหลังการทดสอบความแปรปรวน ด้วยวิธีการแบบ LSD (Least Significant Difference)

พื้นที่ในการศึกษา

กศน. อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยแบ่งเป็น 3 ระดับ ดังนี้

1. ระดับประถมศึกษา
2. ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
3. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การวิจัยเรื่อง พฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา มีความแตกต่างกันในเรื่องปัจจัยใดบ้าง และเพื่อศึกษาแนวทางในการแก้ปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าว ของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยจำแนกตามตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาของนักเรียน ผลการเรียน สถานภาพการสมรสของบิดามารดา รายได้ของครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน ความสัมพันธ์ของนักศึกษากับบุคคลในครอบครัวมีลักษณะอย่างไร สมาชิกในครอบครัวของนักศึกษามีการกระทำในลักษณะทุติ เตะ ต่อย กระทบรุนแรง หรือขว้างปาสิ่งของ ทุ่มของใส่นักศึกษา หรือใช้ไม้และหรือสิ่งของบางอย่างที่อยู่ใกล้มือทำร้ายนักศึกษาหรือผู้อื่น บ้างหรือไม่ สมาชิกในครอบครัวของนักศึกษามีการใช้วาจาซึ่งมีลักษณะการพุดคุยที่หยาบคายหรือชอบตำหนิ ดุ คำ ว่ากล่าว หรือตะคอก ชูเชิงขู่ ส่งผลให้นักศึกษาซึมซับหรือเลียนแบบพฤติกรรมเหล่านั้นบ้างหรือไม่ เพื่อนสนิทของนักศึกษามีการกระทำในลักษณะทุติ เตะ ต่อย ทะเลาะกัน รุนแรง หรือขว้างปาสิ่งของ ใช้ไม้และหรือสิ่งของบางอย่างที่อยู่ใกล้มือทำร้ายนักศึกษาหรือผู้อื่น บ้างหรือไม่ เพื่อนสนิทของนักศึกษามีการใช้วาจาซึ่งมีลักษณะการพุดคุยที่หยาบคายหรือดูคำ ตะคอก ดูถูกเหยียดหยามผู้อื่น ช่มชู้ ทำให้ผู้อื่นตกใจ เสียใจ หรือหวาดกลัว บ้างหรือไม่ นักศึกษาได้มีโอกาสอ่านหนังสือพิมพ์ รับชมข่าวสาร และละคร หรือภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาความรุนแรง เช่น การทำให้บุคคลอื่นได้รับบาดเจ็บ ล้มตาย เดือดร้อน หรือเจ็บปวดด้วยการกระทำทางวาจา และ/ หรือทางร่างกาย รวมทั้งทำให้ทรัพย์สินเสียหายบ้างหรือไม่ ความถี่ในการรับชมสื่อของนักศึกษามีการรับชมสื่อน้อยแค่ไหน ในชีวิตประจำวันของนักศึกษามีการรับชมสื่อจากทางใดมากที่สุด จากคำถามข้อ 14 เมื่อนักเรียนได้รับชมสื่อที่มีเนื้อหาความรุนแรงไม่ว่าจะเป็นกระทำทางวาจา หรือทางร่างกาย นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรกับเหตุการณ์ความรุนแรงนั้น ๆ โดยเก็บข้อมูลจากนักศึกษากศน. ในเขตอำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 319 คน ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์
2. ลำดับชั้นการเสนอผลการวิเคราะห์
3. ผลการทดสอบสมมติฐาน

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายของข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

$\bar{X}$	คะแนนเฉลี่ย
SD	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	จำนวนข้อมูลในกลุ่มตัวอย่าง
t	สถิติที่ใช้พิจารณาในการทดสอบที
Sig.	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ
df	ชั้นของความเป็นอิสระ
ss	ผลบวกยกกำลังสองของคะแนน
ms	ค่าเฉลี่ยผลบวกยกกำลังสองของคะแนน
F	สถิติที่ใช้พิจารณาในการทดสอบเอฟ
P	ความน่าจะเป็นหรือโอกาส

ลำดับชั้นการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักศึกษา กศน. ในเขตอำเภอ บางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ต่อพฤติกรรมก้าวร้าว ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับชั้น ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ค่าความถี่ และร้อยละ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์พฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ใช้ค่าความถี่ และร้อยละ

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจของของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา โดย จำแนกตามตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาของนักเรียน ผลการเรียน สถานภาพ การสมรสของบิดามารดา รายได้ของครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน ความสัมพันธ์ของนักศึกษา กับบุคคล ในครอบครัวมีลักษณะอย่างไร สมาชิกในครอบครัวของนักศึกษามีการกระทำในลักษณะทุบตี เตะ ต่อย กระทบกรุนแรง หรือ ขว้างปาสิ่งของ ทุ่มของใส่ นักศึกษา หรือใช้ไม้และหรือสิ่งของ

บางอย่างที่อยู่ใกล้มือทำร้ายนักศึกษาหรือผู้อื่น บ้างหรือไม่ สมาชิกในครอบครัวของนักศึกษามีการใช้วาจาซึ่งมีลักษณะการพุดคุยที่หยาบคายหรือชอบตำหนิ ดุด่า ว่ากล่าว หรือตะคอก ชูเชิงเย้ยส่งผลให้นักศึกษาซึมซับหรือเลียนแบบพฤติกรรมเหล่านั้นบ้างหรือไม่ เพื่อนสนิทของนักศึกษามีการกระทำในลักษณะทุบตี ตะคอกย ะเลาะกันรุนแรง หรือขว้างปาสิ่งของ ใช้ไม้และหรือสิ่งของบางอย่างที่อยู่ใกล้มือทำร้ายนักศึกษาหรือผู้อื่นบ้างหรือไม่ เพื่อนสนิทของนักศึกษามีการใช้วาจาซึ่งมีลักษณะการพุดคุยที่หยาบคายหรือดุด่า ตะคอก ดุถูกเหยียดหยามผู้อื่น ช่มชู้ ทำให้ผู้อื่นตกใจ เสียใจ หรือหวาดกลัว บ้างหรือไม่ นักศึกษาได้มีโอกาสอ่านหนังสือพิมพ์ รับชมข่าวสาร และละครหรือภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาความรุนแรง เช่น การทำให้บุคคลอื่นได้รับบาดเจ็บ ล้มตาย เดือดร้อนหรือเจ็บปวดด้วยการกระทำทางวาจา และ/ หรือ ทางร่างกาย รวมทั้งทำให้ทรัพย์สินเสียหายบ้างหรือไม่ ความถี่ในการรับชมสื่อของนักศึกษามีการรับชมสื่อมากน้อยแค่ไหน ในชีวิตประจำวันของนักศึกษามีการรับชมสื่อจากทางใดมากที่สุด จากคำถามข้อ 14 เมื่อนักเรียนได้รับชมสื่อที่มีเนื้อหาความรุนแรงไม่ว่าจะเป็นกระทำทางวาจา หรือทางร่างกาย นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรกับเหตุการณ์ความรุนแรงนั้น ๆ ใช้สถิติ t-Test และ One-way ANOVA ในการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างสามกลุ่มขึ้นไป และหากพบความแตกต่างที่มีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 เปรียบเทียบผลต่างระหว่างค่าเฉลี่ยประชากรครั้งละคู่ โดยสุ่มตัวอย่างแต่ละชุดเป็นอิสระต่อกันด้วยวิธีการแบบ Fisher's Least Significant Difference (LSD)

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป

ตารางที่ 4-1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวนตามข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	226	70.8
หญิง	93	29.2
รวม	319	100.0
2. อายุ		
ต่ำกว่า 17 ปี	38	11.9
17-18 ปี	133	41.7
19-20 ปี	126	39.5
21 ปี ขึ้นไป	22	6.9
รวม	319	100.0

ตารางที่ 4-1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
3. ระดับการศึกษาของนักเรียน		
ประถมศึกษา	22	6.9
มัธยมศึกษาตอนต้น	139	43.6
มัธยมศึกษาตอนปลาย	158	49.5
รวม	319	100.0
4. ผลการเรียน		
2.00 หรือต่ำกว่า	129	40.4
2.01-2.50	133	41.7
2.51-3.00	45	14.1
3.01-3.50	12	3.8
3.51-4.00	-	-
รวม	319	100.0
5. สถานภาพการสมรสของบิดามารดา		
อยู่ด้วยกัน	211	66.1
แยกกันอยู่	51	16.0
หย่าร้างกัน	44	13.8
บิดาหรือมารดา เสียชีวิต	13	4.1
บิดาและมารดา เสียชีวิต	-	-
รวม	319	100.0
6. รายได้ของครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน		
5,000 บาทหรือต่ำกว่า	-	-
5,001-10,000 บาท	19	6.0
10,001-20,000 บาท	54	16.9
20,001-30,000 บาท	138	43.3
30,001 บาทขึ้นไป	108	33.9
รวม	319	100.0

ตารางที่ 4-1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
7. ความสัมพันธ์ของนักศึกษากับบุคคลในครอบครัวมีลักษณะอย่างไร		
มีความใกล้ชิด ผูกพัน กันเป็นอย่างดี	43	13.5
มีการทะเลาะเบาะแว้งกันเป็นบางครั้ง	154	48.3
มีการทะเลาะเบาะแว้งกันเป็นประจำ	79	24.8
สมาชิกในครอบครัวต่างคนต่างอยู่ ไม่สนใจกัน	43	13.5
อื่น ๆ	-	-
รวม	319	100.0
8. สมาชิกในครอบครัวของนักศึกษามีการกระทำในลักษณะทุบตี เตะ ต่อย กระทบรุนแรง หรือ ขว้างปาสิ่งของ ทุ่มของใส่นักศึกษา หรือใช้ไม้และหรือสิ่งของบางอย่างที่อยู่ใกล้มือทำร้ายนักศึกษาหรือผู้อื่น บ้างหรือไม่		
ไม่เคย	75	23.5
นาน ๆ ครั้ง	215	67.4
เป็นประจำ	29	9.1
รวม	319	100.0
9. สมาชิกในครอบครัวของนักศึกษามีการใช้วาจาซึ่งมีลักษณะการพูดคุยกึ่งที่หยาบคายหรือชอบตำหนิ ดู ด่า ว่ากล่าว หรือตะคอก ชู้เขี้ยว ส่งผลให้นักศึกษาซึมซับหรือเลียนแบบพฤติกรรมเหล่านั้นบ้างหรือไม่		
ไม่เคย	63	19.7
นาน ๆ ครั้ง	207	64.9
เป็นประจำ	49	15.4
รวม	319	100.0
10. เพื่อนสนิทของนักศึกษามีการกระทำในลักษณะทุบตี เตะตอย ทะเลาะกันรุนแรง หรือ ขว้างปาสิ่งของ ใช้ไม้และหรือสิ่งของบางอย่างที่อยู่ใกล้มือทำร้ายนักศึกษาหรือผู้อื่น บ้างหรือไม่		
ไม่เคย	137	42.9
นาน ๆ ครั้ง	163	51.1
เป็นประจำ	19	6.0
รวม	319	100.0

ตารางที่ 4-1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
11. เพื่อนสนิทของนักศึกษามีการใช้วาจาซึ่งมีลักษณะการพูดคุยที่หยาบคายหรือดูค่า ตะคอก ดูถูกเหยียดหยามผู้อื่น ข่มขู่ ทำให้ผู้อื่นตกใจ เสียใจ หรือหวาดกลัว บ้างหรือไม่		
ไม่เคย	137	42.9
นาน ๆ ครั้ง	157	49.2
เป็นประจำ	25	7.8
รวม	319	100.0
12. นักศึกษาได้มีโอกาสอ่านหนังสือพิมพ์ รับชมข่าวสาร และละคร หรือภาพยนตร์ที่มีเนื้อหา ความรุนแรง เช่น การทำให้บุคคลอื่นได้รับบาดเจ็บ ล้มตาย เดือดร้อน หรือเจ็บปวดด้วยการ กระทำทางวาจา และ/ หรือ ทางร่างกาย รวมทั้งทำให้ทรัพย์สินเสียหายบ้างหรือไม่		
ไม่เคย	78	24.5
นาน ๆ ครั้ง	121	37.9
เป็นประจำ	120	37.6
รวม	319	100.0
13. ความถี่ในการรับชมสื่อของนักศึกษามีการรับชมสื่ออย่างน้อยแค่ไหน		
เป็นประจำทุกวัน	281	88.1
สัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง	30	9.4
เดือนละ 1-2 ครั้ง	8	2.5
รวม	319	100.0
14. ในชีวิตประจำวันของนักศึกษามีการรับชมสื่อจากทางใดมากที่สุด		
อินเทอร์เน็ต	287	90.0
หนังสือการ์ตูน	1	0.3
นิตยสาร	13	4.1
โทรทัศน์ (ละคร ภาพยนตร์ วิดีโอเกม)	18	5.6
รวม	319	100.0

ตารางที่ 4-1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
15. จากคำถามข้อ 14 เมื่อนักเรียนได้รับชมสื่อที่มีเนื้อหาความรุนแรงไม่ว่าจะเป็นกระทำทางวาจา หรือ ทางร่างกาย นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรกับเหตุการณ์ความรุนแรงนั้น ๆ		
สลดใจและหดหู่ ต่อเหตุการณ์นั้น ๆ	183	57.4
พอใจ และอยากมีส่วนร่วมต่อเหตุการณ์นั้น ๆ	21	6.6
ไม่เคยอ่าน หรือรับชม	115	36.1
อื่น ๆ	-	-
รวม	319	100.0

จากตารางที่ 4-1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามข้อมูลทั่วไป พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 70.8 และเพศหญิง ร้อยละ 29.2 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 19-20 ปี 39.5 รองลงมา 17-18 ปี ร้อยละ 41.7 ต่ำกว่า 17 ปี ร้อยละ 11.9 และ 21 ปี ขึ้นไป ร้อยละ 6.9 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 49.5 รองลงมาศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 43.6 ประถมศึกษา ร้อยละ 6.9 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีผลการเรียน 2.01-2.50 ร้อยละ 41.7 รองลงมา 2.00 หรือต่ำกว่า ร้อยละ 40.4 2.51-3.00 ร้อยละ 14.1 3.01-3.50 ร้อยละ 3.8 3.51-4.00 ไม่มี ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่สถานภาพการสมรสของบิดามารดาอยู่ด้วยกัน ร้อยละ 66.1 รองลงมา แยกกันอยู่ ร้อยละ 16.0 หย่าร้างกัน ร้อยละ 13.8 บิดาหรือมารดา เสียชีวิต ร้อยละ 4.1 บิดาและมารดา เสียชีวิตไม่มี ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ของครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน 20,001-30,000 บาท ร้อยละ 43.3 รองลงมา มีรายได้ 30,001 บาทขึ้นไป ร้อยละ 33.9 10,001-20,000 บาท ร้อยละ 16.9 5,001-10,000 บาท ร้อยละ 6.0 5,000 บาทหรือต่ำกว่าไม่มี ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ความสัมพันธ์ของนักศึกษา กับบุคคลในครอบครัวมีการทะเลาะเบาะแว้งกันเป็นบางครั้ง ร้อยละ 48.3 รองลงมา มีการทะเลาะเบาะแว้งกันเป็นประจำ ร้อยละ 24.8 มีความใกล้ชิด ผูกพันกัน เป็นอย่างดี ร้อยละ 13.5 สมาชิกในครอบครัวต่างคนต่างอยู่ ไม่สนใจกัน ร้อยละ 13.5 อื่น ๆ ไม่มี ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่สมาชิกในครอบครัวของนักศึกษามีการกระทำในลักษณะทุบตี เตะ ต่อย กระชากรุนแรง หรือ ขว้างปาสิ่งของ ทุ่มของใส่ นักศึกษา หรือ ใช้ไม้และหรือสิ่งของบางอย่าง ที่อยู่ใกล้มือทำร้ายนักศึกษาหรือผู้อื่นนาน ๆ ครั้ง ร้อยละ 67.4 รองลงมาไม่เคย ร้อยละ 23.5 เป็น ประจำ ร้อยละ 9.1 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่สมาชิกในครอบครัวของนักศึกษามีการใช้วาจา

ซึ่งมีลักษณะการพูดคุยที่หยาบคายหรือชอบตำหนิ ดู คำ ว่ากล่าว หรือตะคอก ขู่ขี้ญู ส่งผลให้นักศึกษาซึมซับหรือเลียนแบบพฤติกรรมเหล่านั้นนาน ๆ ครั้ง ร้อยละ 64.9 รองลงมาไม่เคย ร้อยละ 19.7 เป็นประจำ ร้อยละ 15.4 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เพื่อนสนิทของนักศึกษามีการกระทำในลักษณะทุตี ตะต่อย ทะเลาะกันรุนแรง หรือขว้างปาสิ่งของ ไข่ไม้และหรือสิ่งของบางอย่างที่อยู่ใกล้มือทำร้ายนักศึกษาหรือผู้อื่นนาน ๆ ครั้ง ร้อยละ 51.1 รองลงมาไม่เคย ร้อยละ 42.9 เป็นประจำ ร้อยละ 6.0 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เพื่อนสนิทของนักศึกษามีการใช้วาจาซึ่งมีลักษณะการพูดคุยที่หยาบคายหรือดูคำ ตะคอก ดูถูกเหยียดหยามผู้อื่น ข่มขู่ ทำให้ผู้อื่นตกใจ เสียใจหรือหวาดกลัว นาน ๆ ครั้ง ร้อยละ 49.2 รองลงมาไม่เคย ร้อยละ 42.9 เป็นประจำ ร้อยละ 7.8 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ักศึกษาได้มีโอกาสอ่านหนังสือพิมพ์ รับชมข่าวสาร และละคร หรือภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาความรุนแรง เช่น การทำให้บุคคลอื่นได้รับบาดเจ็บ ล้มตาย เดือดร้อน หรือเจ็บปวดด้วยการกระทำทางวาจา และ/ หรือ ทางร่างกาย รวมทั้งทำให้ทรัพย์สินเสียหาย นาน ๆ ครั้ง ร้อยละ 37.9 รองลงมาเป็นประจำ ร้อยละ 37.6 ไม่เคย ร้อยละ 24.5 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความถี่ในการรับชมสื่อของนักศึกษามีการรับชมสื่อเป็นประจำทุกวัน ร้อยละ 88.1 รองลงมาสัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง ร้อยละ 9.4 เดือนละ 1-2 ครั้ง ร้อยละ 2.5 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ในชีวิตประจำวันของนักศึกษามีการรับชมสื่อจากทางอินเทอร์เน็ตมากที่สุด ร้อยละ 90.0 รองลงมาหนังสือการ์ตูน ร้อยละ 0.3 นิตยสาร ร้อยละ 4.1 โทรทัศน์ (ละคร ภาพยนตร์ วิดีโอเกม) ร้อยละ 5.6 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จากคำถามข้อ 14 เมื่อนักเรียนได้รับชมสื่อที่มีเนื้อหาความรุนแรงไม่ว่าจะเป็นกระทำทางวาจา หรือทางร่างกาย นักเรียนมีความรู้สึกสลดใจและหดหู่ ต่อเหตุการณ์นั้น ๆ กับเหตุการณ์ความรุนแรงนั้น ๆ ร้อยละ 57.4 รองลงมาพอใจ และอยากมีส่วนร่วมต่อเหตุการณ์นั้น ๆ ร้อยละ 6.6 ไม่เคยอ่าน หรือรับชม ร้อยละ 36.1 อื่น ๆ ไม่มี ตามลำดับ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์พฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา

ตารางที่ 4-2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนของระดับวิเคราะห์พฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา รายด้าน

รายด้าน	$\bar{X}$	SD	แปลความ	อันดับ
1. พฤติกรรมก้าวร้าว ทางด้านร่างกาย	2.44	0.69	น้อย	1
2. พฤติกรรมก้าวร้าว ทางด้านวาจา	2.36	0.64	น้อย	2
ภาพรวม	2.40	0.65	น้อย	

จากตารางที่ 4-2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับพฤติกรรมก้าวร้าวของ นักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา รายด้านพบว่า ในภาพรวม นักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอ บางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา มีพฤติกรรมก้าวร้าว น้อย มีค่าเฉลี่ย 2.40 (SD = .65) เมื่อพิจารณา รายด้านของระดับพฤติกรรม พบว่า

นักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัด ฉะเชิงเทรา มีพฤติกรรมก้าวร้าว ทางด้านร่างกายมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 2.44 (SD = .69) และพฤติกรรม ก้าวร้าวด้านวาจา มีค่าเฉลี่ย 2.36 (SD = .64)

ตารางที่ 4-3 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับพฤติกรรมก้าวร้าวของ นักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านร่างกาย

พฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา	จำนวนและร้อยละของระดับพฤติกรรมก้าวร้าว						$\bar{X}$	SD
	เห็นด้วย น้อยที่สุด	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย มากที่สุด			
1. ถิ่นขว้างปาสิ่งของที่อยู่ในมือ หรือ ใกล้เคียงมือใส่คนที่ล้อเลียนฉันโดยทันที	2	101	156	60	-	2.86	0.72	
2. หากมีคนเข้ามาทำร้าย ฉันจะใช้ อาวุธ เช่น มีด ไม้ หรือสิ่งของที่อยู่ ใกล้ตัวตอบโต้ทันที	0.6	31.7	48.9	18.8		2.73	0.94	
	23	120	105	63	8	2.73	0.94	
	7.2	37.6	32.9	19.7	2.5			

ตารางที่ 4-3 (ต่อ)

พฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา	จำนวนและร้อยละของระดับพฤติกรรมก้าวร้าว						$\bar{X}$	SD
	เห็นด้วย น้อยที่สุด	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย มากที่สุด			
3. ถ้าใครทำสิ่งของฉันเสียหาย ฉันจะ ทำให้สิ่งของของคนนั้นเสียหายเป็น การตอบโต้เช่นกัน	45 14.1	149 46.7	74 23.2	46 14.4	5 1.6	2.43	0.95	
4. ถ้าใครทำให้ฉันได้รับบาดเจ็บหรือ ได้รับความอับอาย ฉันจะทำให้คน นั้นบาดเจ็บหรืออับอายเช่นเดียวกัน	72 22.6	121 37.9	98 30.7	28 8.8	-	2.26	0.91	
5. เมื่อเพื่อนของฉันมีเรื่องทะเลาะ วิวาทกับผู้อื่น ฉันจะใช้กำลัง/ อาวุธ เข้าช่วยเหลือทันทีโดยไม่รีรอ	43 13.5	115 36.1	121 37.9	28 8.8	12 3.8	2.53	0.96	
6. ฉันใช้กำลังบีบบังคับผู้อื่นให้ทำ ตามคำสั่งของฉัน เวลานั้นต้องการ สิ่งใด	35 11.0	121 37.9	129 40.4	25 7.8	9 2.8	2.54	0.89	
7. เมื่อไม่พอใจใครมาก ๆ ฉันเลือกที่ จะใช้กำลังตัดสินปัญหามากกว่า ทางเลือกอื่น ๆ	60 18.8	142 44.5	90 28.2	22 6.9	5 1.6	2.28	0.90	
8. ฉันพกอาวุธ เช่นมีดพก ดาบ สนับ มือ ไว้ป้องกันตัวเองเพื่อมีบุคคลอื่น เข้ามาทำร้าย	64 20.1	119 37.3	119 37.3	17 5.3	-	2.28	0.84	
9. เวลาที่ฉันไม่พอใจ ฉันจะ แสดงออกโดยการกระแทกของให้ เกิดเสียงดังหรือทำลายข้าวของ	41 12.9	134 42.0	112 35.1	27 8.5	5 1.6	2.44	0.88	
10. เวลาที่มีเพื่อนขวางทางเดิน ฉันจะ ผลักเพื่อนออกไปให้พ้นทาง โดย ไม่กล่าวขอโทษ	63 19.7	127 39.8	114 35.7	10 3.1	5 1.6	2.27	0.87	
11. ฉันเคยทำพฤติกรรมล้อเลียน หรือ แกล้งผลักเพื่อนหรือบุคคลอื่นที่มี ความคิดปกติ เช่น คนพิการ คนที่มี ความคิดปกติทางสมอง	52 16.3	132 41.4	108 33.9	27 8.5	-	2.34	0.85	

ตารางที่ 4-3 (ต่อ)

พฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา	จำนวนและร้อยละของระดับพฤติกรรมก้าวร้าว										$\bar{X}$	SD
	เห็นด้วย น้อยที่สุด	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย มากที่สุด							
12. เมื่อนักถูกบิดาหรือมารดาลงโทษ ฉันจะระบายอารมณ์ออกมาโดยการ ทำร้ายผู้อื่น	64	129	102	19	5	2.29	0.91					
	20.1	40.4	32.0	6.0	1.6							
			เฉลี่ย			2.44	.69					

จากตารางที่ 4-3 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอ บางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านร่างกาย ในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ย = 2.44 (SD = .69) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อของระดับพฤติกรรม พบว่า

ข้อ 1 ฉันขว้างปาสิ่งของที่อยู่ในมือ หรือใกล้มือใส่คนที่ล้อเลียนฉัน โดยทันที มีค่าเฉลี่ย = 2.86 (SD = 0.72) ข้อ 2 หากมีคนเข้ามาทำร้าย ฉันจะใช้อาวุธ เช่น มีด ไม้ หรือสิ่งของที่อยู่กับตัว ตอบได้ทันที มีค่าเฉลี่ย = 2.73 (SD = 0.94) ข้อ 6 ฉันใช้กำลังบีบบังคับผู้อื่นให้ทำตามคำสั่งของฉัน เวลาฉันต้องการสิ่งใด มีค่าเฉลี่ย = 2.54 (SD = 0.89) ข้อ 5 เมื่อเพื่อนของฉันมีเรื่องทะเลาะวิวาทกับผู้อื่น ฉันจะใช้กำลัง/ อาวุธเข้าช่วยเหลือทันทีโดยไม่รีรอ มีค่าเฉลี่ย = 2.53 (SD = 0.96) ข้อ 9 เวลาที่ฉันไม่พอใจ ฉันจะแสดงออกโดยการกระแทกของให้เกิดเสียงดังหรือทำลายข้าวของ มีค่าเฉลี่ย = 2.44 (SD = 0.88) ข้อ 3 ถ้าใครทำสิ่งของฉันเสียหาย ฉันจะทำให้สิ่งของของคนนั้นเสียหายเป็นการตอบโต้เช่นกัน มีค่าเฉลี่ย = 2.43 (SD = 0.95) ข้อ 11 ฉันเคยทำพฤติกรรมล้อเลียน หรือแกล้ง ผลักเพื่อนหรือบุคคลอื่นที่มีความผิดปกติ เช่น คนพิการ คนที่มีความผิดปกติทางสมอง มีค่าเฉลี่ย = 2.34 (SD = 0.85) ข้อ 12 เมื่อนักถูกบิดาหรือมารดาลงโทษ ฉันจะระบายอารมณ์ออกมาโดยการทำร้ายผู้อื่น มีค่าเฉลี่ย = 2.29 (SD = 0.91) ข้อ 7 เมื่อไม่พอใจใครมาก ๆ ฉันเลือกที่จะใช้กำลังตัดสินปัญหามากกว่าทางเลือกอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ย = 2.28 (SD = 0.90) ข้อ 8 ฉันพกอาวุธ เช่น มีดพก ดาบ สนับมือ ไว้ป้องกันตัวเองเพื่อมีบุคคลอื่นเข้ามาทำร้าย มีค่าเฉลี่ย = 2.28 (SD = 0.84) ข้อ 10 เวลาที่มีเพื่อนขวางทางเดิน ฉันจะผลักเพื่อนออกไปให้พ้นทางโดยไม่กล่าวขอโทษ มีค่าเฉลี่ย = 2.27 (SD = 0.87) และข้อ 4 ถ้าใครทำให้ฉันได้รับบาดเจ็บหรือได้รับความอับอาย ฉันจะทำให้คนนั้นบาดเจ็บหรืออับอายเช่นเดียวกัน มีค่าเฉลี่ย = 2.26 (SD = 0.91) ตามลำดับ

ตารางที่ 4-4 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับพฤติกรรมก้าวร้าวของ
 นักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัด
 ฉะเชิงเทรา คำนวณ

พฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา	จำนวนและร้อยละของระดับพฤติกรรมก้าวร้าว						$\bar{X}$	SD
	เห็นด้วย น้อยที่สุด	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย มากที่สุด			
13. ฉันมักจะตั้งฉายาสื่อเลียนเพื่อน หรือบุคคลอื่น ๆ ในเรื่องของปมด้อย ต่าง ๆ เช่น ความพิการ ความผิดปกติ ทางสมอง ให้พวกเขาได้รับความ อับอาย	7	127	158	20	7	2.66	.725	
14. หากฉันถูกคิดว่ากล่าวหรือลงโทษ ฉันจะได้เตียงโดยใช้คำพูดที่หยาบคาย ตอบกลับผู้นั้นไปทันที	18	159	122	20	-	2.45	.698	
15. ฉันชอบพูดจาทำทนาย หรือเหยียดหยัน ผู้อื่นเป็นประจำ เพื่อทำให้ผู้อื่นเจ็บช้ำ น้ำใจ	54	152	97	11	5	2.25	.832	
16. ฉันชอบนิทนาบว่าร้ายเพื่อนกลุ่มอื่น และพูดจาขย่งให้เพื่อนทะเลาะกัน	51	140	118	8	2	2.28	.781	
17. เมื่อมีเรื่องขัดแย้งกับเพื่อนหรือ ผู้อื่น ฉันจะได้เตียง ด้วยการवादหรือ ตะคอกใส่ผู้อื่นเพื่อให้ผู้อื่นเกรงกลัว	40	138	115	22	4	2.41	.842	
18. ฉันจะพูดจาประชดประชัน ถากถางกับคนที่ฉันไม่พอใจ เพื่อให้ เขารู้ตัว หรือให้เขาเจ็บใจ	39	127	126	15	12	2.48	.904	
19. ฉันชอบตำหนิ เหน็บแหนมผู้อื่น เช่นเรื่องของความอ้วน ความสูง ความดำ	59	151	84	20	5	2.25	.883	
20. ฉันชอบล้อชื่อพ่อแม่ของเพื่อน โดยการเรียกออกมาดัง ๆ ให้คนอื่น ได้ยิน เพื่อให้พวกเขาได้รับความ อับอาย	66	115	118	18	2	2.29	.880	

ตารางที่ 4-4 (ต่อ)

พฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา	จำนวนและร้อยละของระดับพฤติกรรมก้าวร้าว						$\bar{X}$	SD
	เห็นด้วย น้อยที่สุด	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย มากที่สุด			
21. ฉันมักจะพูดจาข่มขู่ผู้ที่ฉัน ไม่ชอบว่าจะทำร้ายร่างกายเขา เพื่อให้ เขาเกรงกลัว และไม่มายุ่งกับฉัน	42	142	122	8	5	2.35	.798	
	13.2	44.5	38.2	2.5	1.6			
22. ฉันจะพูดประชดประชันเพื่อนที่ เรียนได้ดี เพราะทนเห็นเพื่อนเรียนเก่ง กว่าไม่ได้	59	105	128	24	3	2.39	.905	
	18.5	32.9	40.1	7.5	0.9			
23. ฉันเคยก่อความผู้อื่น ด้วยการส่ง เสียงโหวกเวก หรือตะโกนใส่ เพื่อให้ เขาตกใจ	41	175	84	14	5	2.27	.799	
	12.9	54.9	26.3	4.4	1.6			
24. ถ้าใครมาล้อเลียนจนทำให้ฉันอับ อาย ฉันจะโต้ตอบโดยการทำให้เขาอับ อายเช่นกัน	68	117	116	16	2	2.27	.874	
	21.3	36.7	36.4	5.0	0.6			
	เฉลี่ย					2.36	.64	

จากตารางที่ 4-4 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกกระบวนและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านวาจา ในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ย = 2.36 (SD = .64) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของระดับพฤติกรรม พบว่า

ข้อ 13 ฉันมักจะตั้งฉายาล้อเลียนเพื่อนหรือบุคคลอื่น ๆ ในเรื่องของปมด้อยต่าง ๆ เช่น ความพิการ ความผิดปกติทางสมอง ให้พวกเขาได้รับความอับอาย มีค่าเฉลี่ย = 2.66 (SD = .725) ข้อ 18 ฉันจะพูดจาประชดประชัน ถากถางกับคนที่ฉันไม่พอใจ เพื่อให้เขารู้ตัว หรือให้เขาเจ็บใจ มีค่าเฉลี่ย = 2.48 (SD = .904) ข้อ 14 หากฉันถูกดูค่ว่ากล่าวหรือลงโทษ ฉันจะโต้เถียงโดยใช้คำพูดที่หยาบคายตอบกลับผู้นั้น ไปทันที มีค่าเฉลี่ย = 2.45 (SD = .698) ข้อ 17 เมื่อมีเรื่องขัดแย้งกับเพื่อนหรือผู้อื่น ฉันจะโต้เถียง ด้วยการตวาดหรือตะโกนใส่ผู้อื่นเพื่อให้ผู้อื่นเกรงกลัว มีค่าเฉลี่ย = 2.41 (SD = .842) ข้อ 22 ฉันจะพูดประชดประชันเพื่อนที่เรียนได้ดี เพราะทนเห็นเพื่อนเรียนเก่งกว่าไม่ได้มีค่าเฉลี่ย = 2.39 (SD = .905) ข้อ 21 ฉันมักจะพูดจาข่มขู่ผู้ที่ฉันไม่ชอบว่าจะทำร้ายร่างกายเขา เพื่อให้เขาเกรงกลัว และไม่มายุ่งกับฉัน มีค่าเฉลี่ย = 2.35 (SD = .798) ข้อ 20 ฉันชอบล้อชื่อพ่อ

แม่ของเพื่อน โดยการเรียกออกมาดัง ๆ ให้คนอื่นได้ยิน เพื่อให้พวกเขาได้รับความอับอาย มีค่าเฉลี่ย = 2.29 (SD = .880) ข้อ 16 ฉันชอบนิทานว่าร้ายเพื่อนกลุ่มอื่น และพูดจาขู่งให้เพื่อนทะเลาะกัน มีค่าเฉลี่ย = 2.28 (SD = .781) ข้อ 23 ฉันเคยก่อกรวนผู้อื่น ด้วยการส่งเสียงโหวกเวก หรือตะโกนใส่ เพื่อให้เขาตกใจ มีค่าเฉลี่ย = 2.27 (SD = .799) ข้อ 24 ถ้าใครมาล้อเลียนจนทำให้ฉันอับอาย ฉันจะโต้ตอบโดยการทำให้เขาอับอายเช่นกัน มีค่าเฉลี่ย = 2.27 (SD = .874) ข้อ 15 ฉันชอบพูดจาทำทนายหรือเย้ยหยันผู้อื่นเป็นประจำ เพื่อให้ผู้อื่นเจ็บช้ำน้ำใจ มีค่าเฉลี่ย = 2.25 (SD = .832) และข้อ 19 ฉันชอบตำหนิ เหน็บแนมผู้อื่นเช่นเรื่องของความอ้วน ความสูง ความดำ มีค่าเฉลี่ย = 2.25 (SD = .883) ตามลำดับ

ผลการทดสอบสมมุติฐาน

ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา

ตารางที่ 4-5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามเพศ

เพศ	df	$\bar{X}$	SD	t	Sig.
ชาย	317	2.46	.68	2.50	0.01*
หญิง		2.26	.56		

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4-5 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามเพศ โดยใช้ค่าสถิติที่ค่าที่ผลการทดสอบสมมุติฐาน พบว่า นักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่มีเพศต่างกันมีพฤติกรรมก้าวร้าวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 4-6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา
ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัด
ฉะเชิงเทรา จำแนกตามอายุ

อายุ	$\bar{X}$	SD
ต่ำกว่า 17 ปี	2.34	0.65
17-18 ปี	2.31	0.67
19-20 ปี	2.50	0.64
21 ปี ขึ้นไป	2.48	0.58

จากตารางที่ 4-6 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา
ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า
ลำดับที่ 1 เป็นช่วงอายุ 19-20 ปี มีค่าเฉลี่ย 2.50 รองลงมาคืออายุ 21 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ย 2.48
อายุต่ำกว่า 17 ปี มีค่าเฉลี่ย 2.34 และอายุ 17-18 ปี มีค่าเฉลี่ย 2.31 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-7

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	3	2.76	0.92	2.17	0.09
ภายในกลุ่ม	315	133.41	0.42		
รวม	318	136.17			

จากตารางที่ 4-7 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของพฤติกรรมก้าวร้าว โดยใช้ค่าสถิติ
การวิเคราะห์ทางเดียว เพื่อทดสอบสมมุติฐาน พบว่า นักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและ
การศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 4-8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัด ฉะเชิงเทรา จำแนกตามระดับการศึกษาของนักเรียน

ระดับการศึกษาของนักเรียน	$\bar{X}$	SD
ประถมศึกษา	2.01	0.59
มัธยมศึกษาตอนต้น	2.45	0.74
มัธยมศึกษาตอนปลาย	2.41	0.56

จากตารางที่ 4-8 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามระดับการศึกษาของนักเรียน ลำดับที่ 1 มัธยมศึกษาตอนต้น มีค่าเฉลี่ย 2.45 รองลงมาคือ มัธยมศึกษาตอนปลาย มีค่าเฉลี่ย 2.41 และประถมศึกษา มีค่าเฉลี่ย 2.01 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-9 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอ บางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามระดับการศึกษาของนักเรียน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	2	3.81	1.91	4.55	0.01*
ภายในกลุ่ม	316	132.36	0.42		
รวม	318	136.17			

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4-9 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของพฤติกรรมก้าวร้าว โดยใช้ค่าสถิติ การวิเคราะห์ทางเดียว เพื่อทดสอบสมมุติฐาน พบว่า นักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 โดยใช้ค่า LSD เพื่อทดสอบสมมุติฐานได้ดังตารางที่ 4-10

ตารางที่ 4-10 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความแตกต่างของพฤติกรรมก้าวร้าวของ
นักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง
จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามระดับการศึกษาของนักเรียน

การศึกษาของนักเรียน	$\bar{X}$	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	มัธยมศึกษา
			ตอนต้น	ตอนปลาย
		2.01	2.45	2.41
ประถมศึกษา	2.01	-	0.45*	0.40*
มัธยมศึกษาตอนต้น	2.45		-	0.05
มัธยมศึกษาตอนปลาย	2.41			-

* $P \leq 0.5$

จากตารางที่ 4-10 การทดสอบรายคู่ ด้วยวิธีการของ LSD พบว่า กลุ่มที่มีการศึกษาของ
นักเรียนแตกต่างกัน มีพฤติกรรมก้าวร้าวต่างกันเป็นรายคู่ 2 คู่ คู่ที่ 1 ระหว่างประถมศึกษา กับมัธยม
ศึกษาตอนต้น โดยระดับ มัธยมศึกษาตอนต้น มีพฤติกรรมก้าวร้าวมากกว่า คู่ที่ 2 ระหว่างประถมศึกษา
กับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยระดับ มัธยมศึกษาตอนต้น มีระดับพฤติกรรมก้าวร้าวมากกว่า

ตารางที่ 4-11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา
ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัด
ฉะเชิงเทรา จำแนกตามผลการเรียน

ผลการเรียน	$\bar{X}$	SD
2.00 หรือต่ำกว่า	2.62	0.62
2.01-2.50	2.23	0.65
2.51-3.00	2.34	0.63
3.01-3.50	2.08	0.51
3.51-4.00	-	-

จากตารางที่ 4-11 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา
ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตาม
ผลการเรียน ลำดับที่ 1 มีผลการเรียน 2.00 หรือต่ำกว่า มีค่าเฉลี่ย 2.62 รองลงมาคือ ผลการเรียน
ระหว่าง 2.51-3.00 มีค่าเฉลี่ย 2.34 ผลการเรียนระหว่าง 2.01-2.50 มีค่าเฉลี่ย 2.23 ผลการเรียนระหว่าง

3.01-3.50 มีค่าเฉลี่ย 2.08 และไม่มีค่าเฉลี่ยระหว่างเกรด 3.51-4.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-12 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามผลการเรียน

แหล่งความแปรปรวน	Df	SS	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	3	11.29	3.76	9.49	0.00*
ภายในกลุ่ม	315	124.88	0.40		
รวม	318	136.17			

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4-12 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของพฤติกรรมก้าวร้าว โดยใช้ค่าสถิติการวิเคราะห์ทางเดียว เพื่อทดสอบสมมุติฐาน พบว่า นักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยใช้ค่า LSD เพื่อทดสอบสมมุติฐานได้ดังตารางที่ 4-13

ตารางที่ 4-13 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความแตกต่างของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามผลการเรียน

ผลการเรียน	$\bar{X}$	2.00 หรือต่ำกว่า	2.01-2.50	2.51-3.00	3.01-3.50	3.51-4.00
		2.62	2.23	2.34	2.08	-
2.00 หรือต่ำกว่า	2.62	-	0.38*	0.28*	0.54*	-
2.01-2.50	2.23		-	0.11	0.15	-
2.51-3.00	2.34			-	0.26	-
3.01-3.50	2.08				-	-
3.51-4.00	-					-

* $P \leq 0.5$

จากตารางที่ 4-13 การทดสอบรายคู่ ด้วยวิธีการของ LSD พบว่า กลุ่มที่มีผลการเรียนแตกต่างกัน มีพฤติกรรมก้าวร้าวต่างกันเป็นรายคู่ 3 คู่ คู่ที่ 1 ระหว่างผลการเรียน 2.00 หรือต่ำกว่า กับ ผลการเรียน 2.01-2.50 โดยผลการเรียน 2.00 หรือต่ำกว่า มีระดับพฤติกรรมก้าวร้าวมากกว่า คู่ที่ 2 ระหว่างผลการเรียน 2.00 หรือต่ำกว่า กับเกรดเฉลี่ยสะสม 2.51-3.00 โดยผลการเรียน 2.00 หรือต่ำกว่า มีระดับพฤติกรรมก้าวร้าวมากกว่า คู่ที่ 3 ระหว่างผลการเรียน 2.00 หรือต่ำกว่า กับ เกรดเฉลี่ยสะสม 3.01-3.50 โดยผลการเรียน 2.00 หรือต่ำกว่า มีระดับพฤติกรรมก้าวร้าวมากกว่า

ตารางที่ 4-14 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัด ฉะเชิงเทรา จำแนกตามสถานภาพการสมรสของบิดามารดา

สถานภาพการสมรสของบิดามารดา	$\bar{X}$	SD
อยู่ด้วยกัน	2.38	0.55
แยกกันอยู่	2.53	0.84
หย่าร้างกัน	2.25	0.79
บิดาหรือมารดา เสียชีวิต	2.78	0.75
บิดาและมารดา เสียชีวิต	-	-

จากตารางที่ 4-14 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามสถานภาพการสมรสของบิดามารดา พบว่า ลำดับที่ 1 บิดาหรือมารดา เสียชีวิต มีค่าเฉลี่ย 2.78 รองลงมาคือบิดาและมารดาแยกกันอยู่ มีค่าเฉลี่ย 2.53 บิดาและมารดาอยู่ด้วยกัน มีค่าเฉลี่ย 2.38 บิดากับมารดาหย่าร้าง มีค่าเฉลี่ย 2.25 และไม่มีบิดาและมารดา เสียชีวิต ตามลำดับ

ตารางที่ 4-15 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามสถานภาพการสมรสของบิดามารดา

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	3	3.75	1.25	2.98	0.03*
ภายในกลุ่ม	315	132.41	0.42		
รวม	318	136.17			

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4-15 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่าง โดยใช้ค่าสถิติการวิเคราะห์ทางเดียว เพื่อทดสอบสมมติฐาน พบว่า นักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา แตกต่างกันในระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยใช้ค่า LSD เพื่อทดสอบสมมติฐานได้ดังตารางที่ 4-16

ตารางที่ 4-16 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความแตกต่างของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามสถานภาพการสมรสของบิดามารดา

สถานภาพการสมรสของบิดามารดา	$\bar{X}$	อยู่ด้วยกัน	แยกกันอยู่	หย่าร้างกัน	บิดาหรือมารดาเสียชีวิต	บิดาและมารดาเสียชีวิต
		2.38	2.53	2.25	2.78	-
อยู่ด้วยกัน	2.38	-	.15	.13	.40*	-
แยกกันอยู่	2.53		-	.27*	.25	-
หย่าร้างกัน	2.25			-	.523	-
บิดาหรือมารดา เสียชีวิต	2.78				-	-
บิดาและมารดา เสียชีวิต	-					-

* $P \leq 0.5$

จากตารางที่ 4-16 การทดสอบรายคู่ ด้วยวิธีการของ LSD พบว่า กลุ่มที่สถานภาพการสมรสของบิดามารดา มีพฤติกรรมก้าวร้าวต่างกันเป็นรายคู่ 2 คู่ คู่ที่ 1 คือระหว่างบิดาและมารดาอยู่ด้วยกัน กับ บิดาหรือมารดา เสียชีวิต โดยระดับ บิดาหรือมารดา เสียชีวิต มีระดับพฤติกรรมก้าวร้าวมากกว่า คู่ที่ 2 คือระหว่างบิดาและมารดาแยกกันอยู่ กับ บิดามารดาหย่าร้างกัน โดยกลุ่มบิดาและมารดาแยกกันอยู่ มีระดับพฤติกรรมก้าวร้าวมากกว่า

ตารางที่ 4-17 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามรายได้ของครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน

รายได้ของครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน	$\bar{X}$	SD
5,000 บาทหรือต่ำกว่า	-	-
5,001-10,000 บาท	2.45	0.38
10,001-20,000 บาท	2.44	0.66
20,001-30,000 บาท	2.21	0.57
30,001 บาทขึ้นไป	2.61	0.72

จากตารางที่ 4-17 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามรายได้ของครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน พบว่า ลำดับที่ 1 มีรายได้ของครอบครัวเฉลี่ย 30,001 บาทขึ้นไปต่อเดือน มีค่าเฉลี่ย 2.61 รองลงมาคือ 5,001-10,000 บาทต่อเดือน มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน รายได้ของครอบครัวเฉลี่ย 2.45 10,001-20,000 บาทต่อเดือน มีค่าเฉลี่ย 2.44 รายได้ของครอบครัวเฉลี่ย 20,001-30,000 บาทต่อเดือน มีค่าเฉลี่ย 2.21 และไม่มีค่าเฉลี่ย 5,000 บาทหรือต่ำกว่า ตามลำดับ

ตารางที่ 4-18 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามรายได้ของครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	3	9.62	3.21	7.98	0.00*
ภายในกลุ่ม	315	126.55	0.40		
รวม	318	136.17			

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4-18 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่าง โดยใช้ค่าสถิติการวิเคราะห์ทางเดียว เพื่อทดสอบสมมติฐาน พบว่า นักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยใช้ค่า LSD เพื่อทดสอบสมมติฐานได้ดังตารางที่ 4-19

ตารางที่ 4-19 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความแตกต่างของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามรายได้ของครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน

รายได้ของครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน	$\bar{X}$	5,000 บาท	5,001-10,000 บาท	10,001-20,000 บาท	20,001-30,000 บาท	30,001 บาทขึ้นไป
		-	2.45	2.44	2.21	2.61
5,000 บาทหรือต่ำกว่า	-	-	-	-	-	-
5,001-10,000 บาท	2.45	-	-	.00	.23	.16
10,001-20,000 บาท	2.44			-	.23*	.16
20,001-30,000 บาท	2.21				-	.39*
30,001 บาทขึ้นไป	2.61					-

* $P \leq 0.5$

จากตารางที่ 4-19 การทดสอบรายคู่ ด้วยวิธีการของ LSD พบว่า กลุ่มที่มีรายได้ของครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน มีพฤติกรรมก้าวร้าวต่างกันเป็นรายคู่ 2 คู่ คู่ที่ 1 ระหว่างรายได้ของครอบครัวเฉลี่ย 10,001-20,000 บาทต่อเดือน กับ รายได้ของครอบครัวเฉลี่ย 20,001-30,000 บาทต่อเดือน โดยระดับ รายได้ของครอบครัวเฉลี่ย 10,001-20,000 บาทต่อเดือน มีระดับพฤติกรรมก้าวร้าวมากกว่า คู่ที่ 2 ระหว่างรายได้ของครอบครัวเฉลี่ย 10,001-20,000 บาทต่อเดือน กับรายได้ของครอบครัวเฉลี่ย 30,001 บาทขึ้นไปต่อเดือน โดยระดับรายได้ของครอบครัวเฉลี่ย 30,001 บาทขึ้นไปต่อเดือนมีระดับพฤติกรรมก้าวร้าวมากกว่า

ตารางที่ 4-20 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามความสัมพันธ์ของนักศึกษากับบุคคลในครอบครัวมีลักษณะอย่างไร

ความสัมพันธ์ของนักศึกษากับบุคคลในครอบครัว มีลักษณะอย่างไร	$\bar{X}$	SD
มีความใกล้ชิด ผูกพัน กันเป็นอย่างดี	2.32	0.76
มีการทะเลาะเบาะแว้งกันเป็นบางครั้ง	2.33	0.57
มีการทะเลาะเบาะแว้งกันเป็นประจำ	2.59	0.47
สมาชิกในครอบครัวต่างคนต่างอยู่ ไม่สนใจกันอื่น ๆ	2.38	1.00
	-	-

จากตารางที่ 4-20 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามความสัมพันธ์ของนักศึกษากับบุคคลในครอบครัวมีลักษณะอย่างไร พบว่า ลำดับที่ 1 คือ ความสัมพันธ์ของนักศึกษากับบุคคลในครอบครัวมีการทะเลาะเบาะแว้งกันเป็นประจำ มีค่าเฉลี่ย 2.59 รองลงมาคือ สมาชิกในครอบครัวต่างคนต่างอยู่ ไม่สนใจกัน มีค่าเฉลี่ย 2.38 มีการทะเลาะเบาะแว้งกันเป็นบางครั้ง มีค่าเฉลี่ย 2.33 และมีความใกล้ชิด ผูกพัน กันเป็นอย่างดี มีค่าเฉลี่ย 2.32 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-21 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอ บางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามความสัมพันธ์ของนักศึกษากับบุคคลในครอบครัวมีลักษณะอย่างไร

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	3	3.94	1.31	3.12	0.03*
ภายในกลุ่ม	315	132.23	0.42		
รวม	318				

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4-21 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่าง โดยใช้ค่าสถิติการวิเคราะห์ทางเดียว เพื่อทดสอบสมมติฐาน พบว่า นักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอ บางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยใช้ค่า LSD เพื่อทดสอบสมมติฐาน ได้ดังตารางที่ 4-22

ตารางที่ 4-22 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความแตกต่างของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอ บางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามความสัมพันธ์ของนักศึกษากับบุคคลในครอบครัว มีลักษณะอย่างไร

ความสัมพันธ์ของนักศึกษา กับบุคคลในครอบครัว มีลักษณะอย่างไร	$\bar{X}$	มีความใกล้ชิด ผูกพันกันเป็น อย่างดี	มีการทะเลาะ เบาะแวงกันเป็น บางครั้ง	มีการทะเลาะ เบาะแวงกันเป็น ประจำ	สมาชิกใน ครอบครัว ต่างคนต่างอยู่
		2.32	2.33	2.59	2.38
มีความใกล้ชิด ผูกพัน กันเป็น อย่างดี	2.32	-	.00	.27*	.05
มีการทะเลาะเบาะแวงกันเป็น บางครั้ง	2.33		-	.26*	.05
มีการทะเลาะเบาะแวงกันเป็น ประจำ	2.59			-	.21
สมาชิกในครอบครัวต่างคนต่างอยู่ ไม่สนใจกัน	2.38				-

* $P \leq 0.5$

จากตารางที่ 4-22 การทดสอบรายคู่ ด้วยวิธีการของ LSD พบว่า กลุ่มที่มีความสัมพันธ์ของนักศึกษากับบุคคลในครอบครัวมีลักษณะอย่างไร มีพฤติกรรมก้าวร้าวต่างกันเป็นรายคู่ 2 คู่ คู่ที่ 1 ระหว่างความสัมพันธ์ของนักศึกษากับบุคคลในครอบครัวมีความใกล้ชิด ผูกพันกันเป็นอย่างดี กับ กลุ่มที่มีการทะเลาะเบาะแว้งกันเป็นประจำ โดยกลุ่มที่มีการทะเลาะเบาะแว้งกันเป็นประจำ มีระดับพฤติกรรมก้าวร้าวมากกว่า คู่ที่ 2 ระหว่างความสัมพันธ์ของนักศึกษากับบุคคลในครอบครัว มีการทะเลาะเบาะแว้งกันเป็นบางครั้ง กับกลุ่มที่มีการทะเลาะเบาะแว้งกันเป็นประจำ โดยกลุ่มที่มีการทะเลาะเบาะแว้งกันเป็นประจำ มีระดับพฤติกรรมก้าวร้าวมากกว่า

ตารางที่ 4-23 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัด ฉะเชิงเทรา จำแนกตามสมาชิกในครอบครัวของนักศึกษามีการกระทำในลักษณะทุบตี เตะ ต่อย กระชากรุนแรง หรือ ขว้างปาสิ่งของ ทุ่มของใส่ นักศึกษา หรือใช้ไม้และหรือสิ่งของบางอย่างที่อยู่ใกล้มือทำร้ายนักศึกษาหรือผู้อื่น บ้างหรือไม่

สมาชิกในครอบครัวของนักศึกษามีการกระทำในลักษณะทุบตี เตะ ต่อย กระชากรุนแรง หรือ ขว้างปาสิ่งของ ทุ่มของใส่ นักศึกษา หรือ ใช้ไม้และหรือสิ่งของบางอย่างที่อยู่ใกล้มือทำร้ายนักศึกษาหรือผู้อื่น บ้างหรือไม่	$\bar{X}$	SD
ไม่เคย	2.09	0.60
นาน ๆ ครั้ง	2.45	0.57
เป็นประจำ	2.83	0.97

จากตารางที่ 4-23 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามสมาชิกในครอบครัวของนักศึกษามีการกระทำในลักษณะทุบตี เตะ ต่อย กระชากรุนแรง หรือ ขว้างปาสิ่งของ ทุ่มของใส่ นักศึกษา หรือใช้ไม้และหรือสิ่งของบางอย่างที่อยู่ใกล้มือทำร้ายนักศึกษาหรือผู้อื่น บ้างหรือไม่ พบว่า ลำดับที่ 1 สมาชิกในครอบครัวของนักศึกษามีการกระทำในลักษณะทุบตี เตะ ต่อย กระชากรุนแรง หรือ ขว้างปาสิ่งของ ทุ่มของใส่ นักศึกษา หรือใช้ไม้และหรือสิ่งของบางอย่างที่อยู่ใกล้มือทำร้ายนักศึกษาหรือผู้อื่น มีค่าเฉลี่ย 2.83 รองลงมาคือ นาน ๆ ครั้ง มีค่าเฉลี่ย 2.45 และไม่เคย มีค่าเฉลี่ย 2.09 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-24 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอ บางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามสมาชิกในครอบครัวของนักศึกษามีการกระทำในลักษณะทุบตี เตะ ต่อย กระทบกรุนแรง หรือ ขว้างปาสิ่งของ ทุ่มของใส่ นักศึกษา หรือ ใช้ไม้และหรือสิ่งของบางอย่างที่อยู่ใกล้มือทำร้ายนักศึกษาหรือผู้อื่น บ้างหรือไม่

แหล่งความแปรปรวน	Df	SS	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	2	13.39	6.70	17.24	0.00*
ภายในกลุ่ม	316	122.77	0.39		
รวม	318				

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4-24 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่าง โดยใช้ค่าสถิติการวิเคราะห์ทางเดียว เพื่อทดสอบสมมุติฐาน พบว่า นักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอ บางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยใช้ค่า LSD เพื่อทดสอบสมมุติฐานได้ดังตารางที่ 4-25

ตารางที่ 4-25 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความแตกต่างของพฤติกรรมก้าวร้าวของ นักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอ บางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามสมาชิกในครอบครัวของนักศึกษามีการกระทำใน ลักษณะทุบตี เตะ ต่อย กระทบกรุนแรง หรือ ขว้างปาสิ่งของ ทุ่มของใส่ นักศึกษา หรือ ใช้ไม้และหรือสิ่งของบางอย่างที่อยู่ใกล้มือทำร้ายนักศึกษาหรือผู้อื่น บ้างหรือไม่

สมาชิกในครอบครัวของนักศึกษามีการกระทำในลักษณะทุบตี เตะ ต่อย กระทบกรุนแรง หรือ ขว้างปาสิ่งของ ทุ่มของใส่ นักศึกษา หรือ ใช้ไม้และหรือสิ่งของบางอย่างที่อยู่ใกล้มือทำร้ายนักศึกษา หรือผู้อื่น บ้างหรือไม่	$\bar{X}$	ไม่ เคย	นาน ๆ ครั้ง	เป็นประจำ
		2.09	2.45	2.83
ไม่เคย	2.09	-	.36*	.75*
นาน ๆ ครั้ง	2.45		-	.38*
เป็นประจำ	2.83			-

* $P \leq 0.5$

จากตารางที่ 4-25 การทดสอบรายคู่ ด้วยวิธีการของ LSD พบว่า กลุ่มที่มีสมาชิกในครอบครัวของนักศึกษามีการกระทำในลักษณะทุติ เตะ ต่อย กระทบกรุนแรง หรือ ขว้างปาสิ่งของ ทุ่มของใส่ นักศึกษา หรือ ใช้ไม้และหรือสิ่งของบางอย่างที่อยู่ใกล้มือทำร้ายนักศึกษาหรือผู้อื่น บ้างหรือไม่ มีพฤติกรรมก้าวร้าวต่างกันเป็นรายคู่ 3 คู่ คู่ที่ 1 ไม่เคย กับ กลุ่มนาน ๆ ครั้ง โดยกลุ่มนาน ๆ ครั้ง มีระดับพฤติกรรมก้าวร้าวมากกว่า คู่ที่ 2 ระหว่างไม่เคย กับ เป็นประจำ โดยกลุ่มเป็นประจำ มีระดับพฤติกรรมก้าวร้าวมากกว่า คู่ที่ 3 ระหว่างนาน ๆ ครั้ง กับ กลุ่มเป็นประจำ โดยกลุ่มเป็นประจำ มีระดับพฤติกรรมก้าวร้าวมากกว่า

ตารางที่ 4-26 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัด ฉะเชิงเทรา จำแนกตามสมาชิกในครอบครัวของนักศึกษาที่มีการใช้วาจาซึ่งมีลักษณะ การพูดคุยที่หยาบคายหรือชอบตำหนิ ดู คำ ว่ากล่าว หรือตะคอก ขู่เข็ญ ส่งผลให้ นักศึกษาซึมซับหรือเลียนแบบพฤติกรรมเหล่านั้นบ้างหรือไม่

สมาชิกในครอบครัวของนักศึกษาที่มีการใช้วาจาซึ่งมีลักษณะการพูดคุยที่ หยาบคายหรือชอบตำหนิ ดู คำ ว่ากล่าว หรือตะคอก ขู่เข็ญ ส่งผลให้ นักศึกษาซึมซับหรือเลียนแบบพฤติกรรมเหล่านั้นบ้างหรือไม่	$\bar{X}$	SD
ไม่เคย	2.08	0.59
นาน ๆ ครั้ง	2.41	0.58
เป็นประจำ	2.75	0.82

จากตารางที่ 4-26 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามสมาชิกในครอบครัวของนักศึกษาที่มีการใช้วาจาซึ่งมีลักษณะการพูดคุยที่หยาบคายหรือชอบตำหนิ ดู คำ ว่ากล่าว หรือตะคอก ขู่เข็ญ ส่งผลให้นักศึกษาซึมซับหรือเลียนแบบพฤติกรรมเหล่านั้นบ้างหรือไม่ พบว่า ลำดับที่ 1 สมาชิกในครอบครัวของนักศึกษาที่มีการใช้วาจาซึ่งมีลักษณะการพูดคุยที่หยาบคายหรือชอบตำหนิ ดู คำ ว่ากล่าว หรือตะคอก ขู่เข็ญ เป็นประจำ ส่งผลให้นักศึกษาซึมซับหรือเลียนแบบพฤติกรรมเหล่านั้น มีค่าเฉลี่ย 2.75 รองลงมาคือ นาน ๆ ครั้ง มีค่าเฉลี่ย 2.41 และไม่เคย มีค่าเฉลี่ย 2.08 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-27 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอ บางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามสมาชิกในครอบครัวของนักศึกษามีการใช้ วาจาซึ่งมีลักษณะการพูดคุยที่หยาบคายหรือชอบตำหนิ ดู ด่า ว่ากล่าว หรือตะคอก ขู่เข็ญ ส่งผลให้นักศึกษาซึมซับหรือเลียนแบบพฤติกรรมเหล่านั้นบ้างหรือไม่

แหล่งความแปรปรวน	Df	SS	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	2	12.83	6.42	16.44	0.00*
ภายในกลุ่ม	316	123.33	0.39		
รวม	318				

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4-27 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่าง โดยใช้ค่าสถิติการวิเคราะห์ทางเดียว เพื่อทดสอบสมมุติฐาน พบว่า นักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอ บางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยใช้ค่า LSD เพื่อทดสอบสมมุติฐานได้ดังตารางที่ 4-28

ตารางที่ 4-28 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความแตกต่างของพฤติกรรมก้าวร้าวของ นักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอ บางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามสมาชิกในครอบครัวของนักศึกษามีการใช้วาจาซึ่งมี ลักษณะการพูดคุยที่หยาบคายหรือชอบตำหนิ ดู ด่า ว่ากล่าว หรือตะคอก ขู่เข็ญ ส่งผลให้นักศึกษาซึมซับหรือเลียนแบบพฤติกรรมเหล่านั้นบ้างหรือไม่

สมาชิกในครอบครัวของนักศึกษามีการใช้วาจาซึ่งมีลักษณะ การพูดคุยที่หยาบคายหรือชอบตำหนิ ดู ด่า ว่ากล่าว หรือตะคอก ขู่เข็ญ ส่งผลให้นักศึกษาซึมซับหรือเลียนแบบพฤติกรรมเหล่านั้น บ้างหรือไม่	$\bar{X}$	ไม่ เคย	นาน ๆ ครั้ง	เป็นประจำ
		2.08	2.41	2.75
ไม่เคย	2.08	-	.34*	.68*
นาน ๆ ครั้ง	2.41		-	.34*
เป็นประจำ	2.75			-

* $P \leq 0.5$

จากตารางที่ 4-28 การทดสอบรายคู่ ด้วยวิธีการของ LSD พบว่า กลุ่มที่มีสมาชิกในครอบครัวของนักศึกษา มีการใช้วาจาซึ่งมีลักษณะการพูดคุยที่หยาบคายหรือชอบตำหนิ ดูด่า ว่ากล่าว หรือตะคอก ขู่เข็ญ ส่งผลให้นักศึกษาซึมซับหรือเลียนแบบพฤติกรรมเหล่านั้นบ้างหรือไม่ มีพฤติกรรมก้าวร้าวต่างกันเป็นรายคู่ 3 คู่ คู่ที่ 1 ไม่เคย กับ กลุ่มนาน ๆ ครั้ง โดยกลุ่มนาน ๆ ครั้ง มีระดับพฤติกรรมก้าวร้าวมากกว่า คู่ที่ 2 ระหว่างไม่เคย กับเป็นประจำ โดยกลุ่มเป็นประจำ มีระดับพฤติกรรมก้าวร้าวมากกว่า คู่ที่ 3 ระหว่างนาน ๆ ครั้ง กับกลุ่มเป็นประจำ โดยกลุ่มเป็นประจำ มีระดับพฤติกรรมก้าวร้าวมากกว่า

ตารางที่ 4-29 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามเพื่อนสนิทของนักศึกษามีการกระทำในลักษณะทุบตี ตะค่อม ทะเลาะกันรุนแรง หรือ ขว้างปาสิ่งของ ใช้ไม้และหรือสิ่งของบางอย่างที่อยู่ใกล้มือทำร้าย นักศึกษาหรือผู้อื่น บ้างหรือไม่

เพื่อนสนิทของนักศึกษามีการกระทำในลักษณะทุบตี ตะค่อม ทะเลาะกันรุนแรง หรือ ขว้างปาสิ่งของ ใช้ไม้และหรือสิ่งของบางอย่างที่อยู่ใกล้มือทำร้ายนักศึกษา หรือผู้อื่น บ้างหรือไม่	$\bar{X}$	SD
ไม่เคย	2.09	0.53
นาน ๆ ครั้ง	2.60	0.55
เป็นประจำ	2.91	1.18

จากตารางที่ 4-29 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามเพื่อนสนิทของนักศึกษามีการกระทำในลักษณะทุบตี ตะค่อม ทะเลาะกันรุนแรง หรือ ขว้างปาสิ่งของ ใช้ไม้และหรือสิ่งของบางอย่างที่อยู่ใกล้มือทำร้ายนักศึกษาหรือผู้อื่น บ้างหรือไม่ พบว่า ลำดับที่ 1 เพื่อนสนิทของนักศึกษามีการกระทำในลักษณะทุบตี ตะค่อม ทะเลาะกันรุนแรง หรือ ขว้างปาสิ่งของ ใช้ไม้และหรือสิ่งของบางอย่างที่อยู่ใกล้มือทำร้ายนักศึกษาหรือผู้อื่น เป็นประจำ มีค่าเฉลี่ย 2.91 รองลงมาคือ นาน ๆ ครั้ง มีค่าเฉลี่ย 2.61 และไม่เคย มีค่าเฉลี่ย 2.09 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-30 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอ บางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามเพื่อนสนิทของนักศึกษามีการกระทำในลักษณะทุบตี เตาะต๋อย ทะเลาะกันรุนแรง หรือ ขว้างปาสิ่งของ ใช้ไม้และหรือสิ่งของบางอย่างที่อยู่ใกล้มือทำร้ายนักศึกษาหรือผู้อื่น บ้างหรือไม่

แหล่งความแปรปรวน	Df	SS	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	2	24.13	12.07	34.03	0.00*
ภายในกลุ่ม	316	112.04	0.35		
รวม	318				

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4-30 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่าง โดยใช้ค่าสถิติการวิเคราะห์ทางเดียว เพื่อทดสอบสมมติฐาน พบว่า นักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอ บางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยใช้ค่า LSD เพื่อทดสอบสมมติฐานได้ดังตารางที่ 4-31

ตารางที่ 4-31 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความแตกต่างของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอ บางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามเพื่อนสนิทของนักศึกษามีการกระทำในลักษณะทุบตี เตาะต๋อย ทะเลาะกันรุนแรง หรือ ขว้างปาสิ่งของ ใช้ไม้และหรือสิ่งของบางอย่างที่อยู่ใกล้มือทำร้ายนักศึกษาหรือผู้อื่น บ้างหรือไม่

เพื่อนสนิทของนักศึกษามีการกระทำในลักษณะทุบตี เตาะต๋อย ทะเลาะกันรุนแรง หรือ ขว้างปาสิ่งของ ใช้ไม้และหรือสิ่งของบางอย่างที่อยู่ใกล้มือทำร้ายนักศึกษาหรือผู้อื่น บ้างหรือไม่	$\bar{X}$	ไม่ เคย	นาน ๆ ครั้ง	เป็นประจำ
		2.09	2.60	2.91
ไม่เคย	2.09	-	.50*	.81*
นาน ๆ ครั้ง	2.60		-	.31*
เป็นประจำ	2.91			-

* $P \leq 0.5$

จากตารางที่ 4-31 การทดสอบรายคู่ ด้วยวิธีการของ LSD พบว่า กลุ่มที่มีเพื่อนสนิทของ นักศึกษามีการกระทำในลักษณะทุบตี เตาะต่อย ทะเลาะกันรุนแรง หรือ ขว้างปาสิ่งของ ไข่ไม้และ หรือสิ่งของบางอย่างที่อยู่ใกล้มือทำร้ายนักศึกษาหรือผู้อื่น บ้างหรือไม่ มีพฤติกรรมก้าวร้าวต่างกัน เป็นรายคู่ 3 คู่ คู่ที่ 1 ไม่เคย กับ กลุ่มนาน ๆ ครั้ง โดยกลุ่มนาน ๆ ครั้ง มีระดับพฤติกรรมก้าวร้าว มากกว่า คู่ที่ 2 ระหว่างไม่เคย กับ เป็นประจำ โดยกลุ่มเป็นประจำ มีระดับพฤติกรรมก้าวร้าว มากกว่า คู่ที่ 3 ระหว่างนาน ๆ ครั้ง กับ กลุ่มเป็นประจำ โดยกลุ่มเป็นประจำ มีระดับพฤติกรรม ก้าวร้าวมากกว่า

ตารางที่ 4-32 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัด ฉะเชิงเทรา จำแนกตามเพื่อนสนิทของนักศึกษามีการใช้วาจาซึ่งมีลักษณะการพูดคุย ที่หยาบคายหรือดูต่ำ ตะคอก ถูกเหยียดหยามผู้อื่น ข่มขู่ ทำให้ผู้อื่นตกใจ เสียใจ หรือหวาดกลัว บ้างหรือไม่

เพื่อนสนิทของนักศึกษามีการใช้วาจาซึ่งมีลักษณะการพูดคุยที่หยาบคายหรือดูต่ำ ตะคอก ถูกเหยียดหยามผู้อื่น ข่มขู่ ทำให้ผู้อื่นตกใจ เสียใจ หรือหวาดกลัว บ้างหรือไม่	$\bar{X}$	SD
ไม่เคย	2.00	0.47
นาน ๆ ครั้ง	2.61	0.55
เป็นประจำ	3.28	0.69

จากตารางที่ 4-32 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตาม เพื่อนสนิทของนักศึกษามีการใช้วาจาซึ่งมีลักษณะการพูดคุยที่หยาบคายหรือดูต่ำ ตะคอก ถูกเหยียดหยามผู้อื่น ข่มขู่ ทำให้ผู้อื่นตกใจ เสียใจ หรือหวาดกลัว บ้างหรือไม่ พบว่า ลำดับที่ เพื่อนสนิท ของนักศึกษามีการใช้วาจาซึ่งมีลักษณะการพูดคุยที่หยาบคายหรือดูต่ำ ตะคอก ถูกเหยียดหยามผู้อื่น ข่มขู่ ทำให้ผู้อื่นตกใจ เสียใจ หรือหวาดกลัว เป็นประจำ มีค่าเฉลี่ย 3.28 รองลงมาคือ นาน ๆ ครั้ง มีค่าเฉลี่ย 2.61 และไม่เคย มีค่าเฉลี่ย 2.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-33 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามเพื่อนสนิทของนักศึกษามีการใช้วาจาซึ่งมีลักษณะการพูดคุยที่หยาบคายหรือดูค่า ตะคอก ดูถูกเหยียดหยามผู้อื่น ข่มขู่ ทำให้ผู้อื่นตกใจ เสียใจ หรือหวาดกลัว บ้างหรือไม่

แหล่งความแปรปรวน	Df	SS	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	2	47.36	23.68	84.27	0.00*
ภายในกลุ่ม	316	88.80	0.28		
รวม	318				

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4-33 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่าง โดยใช้ค่าสถิติการวิเคราะห์ทางเดียว เพื่อทดสอบสมมติฐาน พบว่า นักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยใช้ค่า LSD เพื่อทดสอบสมมติฐานได้ดังตารางที่ 4-34

ตารางที่ 4-34 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความแตกต่างของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามเพื่อนสนิทของนักศึกษามีการใช้วาจาซึ่งมีลักษณะการพูดคุยที่หยาบคายหรือดูค่า ตะคอก ดูถูกเหยียดหยามผู้อื่น ข่มขู่ ทำให้ผู้อื่นตกใจ เสียใจ หรือหวาดกลัว บ้างหรือไม่

เพื่อนสนิทของนักศึกษามีการใช้วาจาซึ่งมีลักษณะการพูดคุยที่หยาบคายหรือดูค่า ตะคอก ดูถูกเหยียดหยามผู้อื่น ข่มขู่ ทำให้ผู้อื่นตกใจ เสียใจ หรือหวาดกลัว บ้างหรือไม่	$\bar{X}$	ไม่เคย	นาน ๆ ครั้ง	เป็นประจำ
ไม่เคย	2.00	-	.60*	1.27*
นาน ๆ ครั้ง	2.61		-	.67*
เป็นประจำ	3.28			-

* $P \leq 0.5$

จากตารางที่ 4-34 การทดสอบรายคู่ ด้วยวิธีการของ LSD พบว่า กลุ่มที่มีเพื่อนสนิทของ นักศึกษามีการใช้วาจาซึ่งมีลักษณะการพูดคุยที่หยาบคายหรือดูต่ำ ตะคอก ดูถูกเหยียดหยามผู้อื่น ช่มชู้ ทำให้ผู้อื่นตกใจ เสียใจ หรือหวาดกลัว บ้างหรือไม่ มีพฤติกรรมก้าวร้าวต่างกันเป็นรายคู่ 3 คู่ คู่ที่ 1 ไม่เคย กับ กลุ่มนาน ๆ ครั้ง โดยกลุ่มนาน ๆ ครั้ง มีระดับพฤติกรรมก้าวร้าวมากกว่า คู่ที่ 2 ระหว่างไม่เคย กับเป็นประจำ โดยกลุ่มเป็นประจำ มีระดับพฤติกรรมก้าวร้าวมากกว่า คู่ที่ 3 ระหว่าง นาน ๆ ครั้ง กับกลุ่มเป็นประจำ โดยกลุ่มเป็นประจำ มีระดับพฤติกรรมก้าวร้าวมากกว่า

ตารางที่ 4-35 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัด ฉะเชิงเทรา จำแนกตามนักศึกษาได้มีโอกาสอ่านหนังสือพิมพ์ รับชมข่าวสาร และละคร หรือภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาความรุนแรง เช่น การทำให้บุคคลอื่นได้รับบาดเจ็บ ล้มตาย เตือนคร้อน หรือเจ็บปวดด้วยการกระทำทางวาจา และ/ หรือ ทางร่างกาย รวมทั้งทำให้ทรัพย์สินเสียหายบ้างหรือไม่

นักศึกษาได้มีโอกาสอ่านหนังสือพิมพ์ รับชมข่าวสาร และละคร หรือภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาความรุนแรง เช่น การทำให้บุคคลอื่นได้รับบาดเจ็บ ล้มตาย เตือนคร้อน หรือเจ็บปวดด้วยการกระทำทางวาจา และ/ หรือ ทางร่างกาย รวมทั้งทำให้ทรัพย์สินเสียหายบ้างหรือไม่	$\bar{X}$	SD
ไม่เคย	2.15	0.58
นาน ๆ ครั้ง	2.48	0.76
เป็นประจำ	2.48	0.54

จากตารางที่ 4-35 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตาม นักศึกษาได้มีโอกาสอ่านหนังสือพิมพ์ รับชมข่าวสาร และละคร หรือภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาความ รุนแรง เช่น การทำให้บุคคลอื่นได้รับบาดเจ็บ ล้มตาย เตือนคร้อน หรือเจ็บปวดด้วยการกระทำทางวาจา และ/หรือ ทางร่างกาย รวมทั้งทำให้ทรัพย์สินเสียหายบ้างหรือไม่ พบว่า ลำดับที่ 1 นักศึกษาได้มี โอกาสอ่านหนังสือพิมพ์ รับชมข่าวสาร และละคร หรือภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาความรุนแรง เช่น การทำ ให้บุคคลอื่นได้รับบาดเจ็บ ล้มตาย เตือนคร้อน หรือเจ็บปวดด้วยการกระทำทางวาจา และ/ หรือ ทางร่างกาย รวมทั้งทำให้ทรัพย์สินเสียหายเป็นประจำและนาน ๆ ครั้ง มีค่าเฉลี่ยเท่ากันที่ 2.48

และไม่เคย มีค่าเฉลี่ย 2.15

ตารางที่ 4-36 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามนักศึกษาได้มีโอกาสอ่านหนังสือพิมพ์ รับชมข่าวสาร และละคร หรือภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาความรุนแรง เช่น การทำให้บุคคลอื่นได้รับบาดเจ็บ ล้มตาย เดือดร้อน หรือเจ็บปวดด้วยการกระทำทางวาจา และ/หรือทางร่างกาย รวมทั้งทำให้ทรัพย์สินเสียหายบ้างหรือไม่

แหล่งความแปรปรวน	Df	SS	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	2	6.36	3.18	7.74	0.00*
ภายในกลุ่ม	316	129.81	0.41		
รวม	318				

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4-36 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่าง โดยใช้ค่าสถิติการวิเคราะห์ทางเดียว เพื่อทดสอบสมมุติฐาน พบว่า นักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยใช้ค่า LSD เพื่อทดสอบสมมุติฐานได้ดังตารางที่ 4-37

ตารางที่ 4-37 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความแตกต่างของพฤติกรรมก้าวร้าวของ นักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามนักศึกษาได้มีโอกาสอ่านหนังสือพิมพ์ รับชมข่าวสาร และละคร หรือภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาความรุนแรง เช่น การทำให้บุคคลอื่น ได้รับความเจ็บ ล้มตาย เดือดร้อน หรือเจ็บปวดด้วยการกระทำทางวาจา และ/ หรือ ทางร่างกาย รวมทั้งทำให้ทรัพย์สินเสียหายบ้างหรือไม่

นักศึกษาได้มีโอกาสอ่านหนังสือพิมพ์ รับชมข่าวสาร และละคร หรือภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาความรุนแรง เช่น การทำให้บุคคลอื่น ได้รับความเจ็บ ล้มตาย เดือดร้อน หรือเจ็บปวดด้วยการกระทำทาง วาจา และ/ หรือ ทางร่างกาย รวมทั้งทำให้ทรัพย์สินเสียหายบ้าง หรือไม่	$\bar{X}$	ไม่เคย	นาน ๆ ครั้ง	เป็นประจำ
		2.15	2.48	2.48
ไม่เคย	2.15	-	.33*	.33*
นาน ๆ ครั้ง	2.48		-	.00
เป็นประจำ	2.48			-

* $P \leq 0.5$

จากตารางที่ 4-37 การทดสอบรายคู่ ด้วยวิธีการของ LSD พบว่า กลุ่มที่มีนักศึกษาได้มี โอกาสอ่านหนังสือพิมพ์ รับชมข่าวสาร และละคร หรือภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาความรุนแรง เช่น การทำให้บุคคลอื่น ได้รับความเจ็บ ล้มตาย เดือดร้อน หรือเจ็บปวดด้วยการกระทำทางวาจา และ/ หรือ ทางร่างกาย รวมทั้งทำให้ทรัพย์สินเสียหายบ้างหรือไม่ มีพฤติกรรมก้าวร้าวต่างกันเป็นรายคู่ 2 คู่ คู่ที่ 1 ไม่เคย กับ กลุ่มนาน ๆ ครั้ง โดยกลุ่มนาน ๆ ครั้ง มีระดับพฤติกรรมก้าวร้าวมากกว่า คู่ที่ 2 ระหว่างไม่เคย กับเป็นประจำ โดยกลุ่มเป็นประจำ มีระดับพฤติกรรมก้าวร้าวมากกว่า

ตารางที่ 4-38 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามความถี่ในการรับชมสื่อของนักศึกษามีการรับชมสื่อ มากน้อยแค่ไหน

ความถี่ในการรับชมสื่อของนักศึกษามีการรับชมสื่อมากน้อยแค่ไหน	$\bar{X}$	SD
เป็นประจำทุกวัน	2.36	0.55
สัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง	2.30	0.93
เดือนละ 1-2 ครั้ง	4.02	0.70

จากตารางที่ 4-38 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามความถี่ในการรับชมสื่อของนักศึกษามีการรับชมสื่อมากน้อยแค่ไหน พบว่า ลำดับที่ 1 การรับชมสื่อเดือนละ 1-2 ครั้งของนักศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับที่ 4.02 รับชมสื่อเป็นประจำทุกวัน มีค่าเฉลี่ย 2.36 และรับชมสื่อสัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง มีค่าเฉลี่ย 2.30

ตารางที่ 4-39 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามความถี่ในการรับชมสื่อของนักศึกษามีการรับชมสื่อมากน้อยแค่ไหน

แหล่งความแปรปรวน	Df	SS	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	2	21.66	10.83	29.88	0.00*
ภายในกลุ่ม	316	114.51	0.36		
รวม	318				

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4-39 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่าง โดยใช้ค่าสถิติการวิเคราะห์ทางเดียว เพื่อทดสอบสมมุติฐาน พบว่า นักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยใช้ค่า LSD

เพื่อทดสอบสมมติฐานได้ดังตารางที่ 4-40

ตารางที่ 4-40 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความแตกต่างของพฤติกรรมก้าวร้าวของ
นักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง
จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามความถี่ในการรับชมสื่อของนักศึกษามีการรับชม
สื่อ มากน้อยแค่ไหน

ความถี่ในการรับชมสื่อของนักศึกษามีการรับชม สื่อมากน้อยแค่ไหน	$\bar{X}$	ไม่เคยนาน ๆ เป็น		
		ครั้ง	ประจำ	ประจำ
		2.36	2.30	4.02
เป็นประจำทุกวัน	2.36	-	.06	1.66*
สัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง	2.30	-	-	1.72*
เดือนละ 1-2 ครั้ง	4.02	-	-	-

* $P \leq 0.5$

จากตารางที่ 4-40 การทดสอบรายคู่ ด้วยวิธีการของ LSD พบว่า กลุ่มที่มีความถี่ในการ
รับชมสื่อของนักศึกษามีการรับชมสื่อมากน้อยแค่ไหน มีพฤติกรรมก้าวร้าวต่างกันเป็นรายคู่ 2 คู่
คู่ที่ 1 การรับชมสื่อเป็นประจำทุกวัน กับ กลุ่มเดือนละ 1-2 ครั้ง โดยกลุ่มเดือนละ 1-2 ครั้ง มีระดับ
พฤติกรรมก้าวร้าวมากกว่า คู่ที่ 2 ระหว่างการรับชมสื่อสัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง กับ กลุ่มเดือนละ 1-2
ครั้ง โดยกลุ่มเดือนละ 1-2 ครั้ง มีระดับพฤติกรรมก้าวร้าวมากกว่า

ตารางที่ 4-41 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา
ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัด
ฉะเชิงเทรา จำแนกตามในชีวิตประจำวันของนักศึกษามีการรับชมสื่อจากทางใด
มากที่สุด

ในชีวิตประจำวันของนักศึกษามีการรับชมสื่อจากทางใดมากที่สุด	$\bar{X}$	SD
อินเทอร์เน็ต	2.39	0.64
หนังสือการ์ตูน	2.46	0.18
นิตยสาร	2.06	0.57
โทรทัศน์ (ละคร, ภาพยนตร์, วีดีโอเกม)	2.72	0.86

จากตารางที่ 4-41 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตาม ในชีวิตประจำวันของนักศึกษาที่มีการรับชมสื่อจากทางใดมากที่สุด พบว่า ลำดับที่ 1 รับชมสื่อจากทาง โทรทัศน์ (ละคร, ภาพยนตร์, วีดีโอเกม) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับที่ 2.72 จากหนังสือการ์ตูน มีค่าเฉลี่ย 2.46 จากอินเทอร์เน็ต มีค่าเฉลี่ย 2.39 และจากนิตยสาร มีค่าเฉลี่ย 2.06

ตารางที่ 4-42 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับพฤติกรรม ก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอ บางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามในชีวิตประจำวันของนักศึกษาที่มีการรับชม สื่อจากทางใดมากที่สุด

แหล่งความแปรปรวน	Df	SS	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	3	3.27	1.09	2.58	0.05*
ภายในกลุ่ม	315	132.90	0.42		
รวม	318				

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4-42 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่าง โดยใช้ค่าสถิติการวิเคราะห์ทางเดียว เพื่อทดสอบสมมุติฐาน พบว่า นักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอ บางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยใช้ค่า LSD เพื่อทดสอบสมมุติฐานได้ดังตารางที่ 4-43

ตารางที่ 4-43 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความแตกต่างของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามในชีวิตประจำวันของนักศึกษามีการรับชมสื่อจากทางใดมากที่สุด

ในชีวิตประจำวันของนักศึกษามีการรับชมสื่อจากทางใดมากที่สุด	$\bar{X}$	อินเทอร์เน็ต	หนังสือการ์ตูน	นิตยสาร	โทรทัศน์
		2.36	2.46	2.06	2.72
อินเทอร์เน็ต	2.39	-	.06	.33	.32*
หนังสือการ์ตูน	2.46		-	.39	.26
นิตยสาร	2.06			-	.65*
โทรทัศน์ (ละคร, ภาพยนตร์, วีดีโอเกม)	2.72				-

* $P \leq 0.5$

จากตารางที่ 4-43 การทดสอบรายคู่ ด้วยวิธีการของ LSD พบว่า กลุ่มที่มีในชีวิตประจำวันของนักศึกษามีการรับชมสื่อจากทางใดมากที่สุด มีพฤติกรรมก้าวร้าวต่างกันเป็นรายคู่ 2 คู่ คู่ที่ 1 ระหว่างการรับชมสื่อทางอินเทอร์เน็ต กับ โทรทัศน์ โดยกลุ่มโทรทัศน์ มีระดับพฤติกรรมก้าวร้าวมากกว่า คู่ที่ 2 ระหว่างการรับชมทางนิตยสาร กับ โทรทัศน์ โดยกลุ่มโทรทัศน์ มีระดับพฤติกรรมก้าวร้าวมากกว่า

ตารางที่ 4-44 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามเมื่อนักเรียนได้รับชมสื่อที่มีเนื้อหาความรุนแรงไม่ว่าจะเป็นกระทำทางวาจา หรือทางร่างกาย นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรกับเหตุการณ์ความรุนแรงนั้น ๆ

จากคำถามข้อ 14 เมื่อนักเรียนได้รับชมสื่อที่มีเนื้อหาความรุนแรงไม่ว่าจะเป็นกระทำทางวาจา หรือ ทางร่างกาย นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรกับเหตุการณ์ความรุนแรงนั้น ๆ	$\bar{X}$	SD
สลดใจและหดหู่ต่อเหตุการณ์นั้น ๆ	2.51	0.53
พอใจ และอยากมีส่วนร่วมต่อเหตุการณ์นั้น ๆ	3.19	0.92
ไม่เคยอ่าน หรือรับชม	2.08	0.59

จากตารางที่ 4-44 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามเมื่อนักเรียนได้รับชมสื่อที่มีเนื้อหาความรุนแรงไม่ว่าจะเป็นกระทำทางวาจา หรือ ทางร่างกาย นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรกับเหตุการณ์ความรุนแรงนั้น ๆ พบว่า ลำดับที่ 1 มีความรู้สึกพอใจ และอยากมีส่วนร่วมต่อเหตุการณ์นั้น ๆ ความรุนแรงนั้น ๆ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับที่ 3.19 สดใจและหดหูต่อเหตุการณ์นั้น ๆ มีค่าเฉลี่ย 2.51 และไม่เคยอ่าน หรือรับชม มีค่าเฉลี่ย 2.08 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-45 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอ บางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามเมื่อนักเรียนได้รับชมสื่อที่มีเนื้อหาความรุนแรงไม่ว่าจะเป็นกระทำทางวาจา หรือ ทางร่างกาย นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรกับเหตุการณ์ความรุนแรงนั้น ๆ

แหล่งความแปรปรวน	Df	SS	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	2	27.33	13.66	39.67	0.00*
ภายในกลุ่ม	316	108.84	0.34		
รวม	318				

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4-45 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่าง โดยใช้ค่าสถิติการวิเคราะห์ทางเดียว เพื่อทดสอบสมมุติฐาน พบว่า นักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอ บางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยใช้ค่า LSD เพื่อทดสอบสมมุติฐานได้ดังตารางที่ 4-46

ตารางที่ 4-46 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความแตกต่างของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามเมื่อนักเรียนได้รับชมสื่อที่มีเนื้อหาความรุนแรงไม่ว่าจะเป็นกระทำทางวาจา หรือทางร่างกาย นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรกับเหตุการณ์ความรุนแรงนั้น ๆ

เมื่อนักเรียนได้รับชมสื่อที่มีเนื้อหาความรุนแรงไม่ว่าจะเป็นกระทำทางวาจา หรือ ทางร่างกาย นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรกับเหตุการณ์ความรุนแรงนั้น ๆ	$\bar{X}$	สลดใจและหดหู่ ต่อเหตุการณ์นั้น ๆ	พอใจ และอยากมีส่วนร่วมต่อเหตุการณ์นั้น ๆ	ไม่เคยอ่าน หรือรับชม
สลดใจและหดหู่ ต่อเหตุการณ์นั้น ๆ	2.51	-	.67*	.43*
พอใจ และอยากมีส่วนร่วมต่อเหตุการณ์นั้น ๆ	3.19		-	1.11*
ไม่เคยอ่าน หรือรับชม	2.08			-

* $P \leq 0.5$

จากตารางที่ 4-46 การทดสอบรายคู่ ด้วยวิธีการของ LSD พบว่า กลุ่มที่มีในชีวิตประจำวันของนักศึกษามีการรับชมสื่อจากทางใดมากที่สุด มีพฤติกรรมก้าวร้าวต่างกันเป็นรายคู่ 3 คู่ คู่ที่ 1 ระหว่างรู้สึกสลดใจและหดหู่ ต่อเหตุการณ์นั้น ๆ กับพอใจ และอยากมีส่วนร่วมต่อเหตุการณ์นั้น ๆ โดยกลุ่มพอใจ และอยากมีส่วนร่วมต่อเหตุการณ์นั้น ๆ มีระดับพฤติกรรมก้าวร้าวมากกว่า คู่ที่ 2 ระหว่างรู้สึกสลดใจและหดหู่ ต่อเหตุการณ์นั้น ๆ กับไม่เคยอ่าน หรือรับชม โดยกลุ่มสลดใจและหดหู่ ต่อเหตุการณ์นั้น ๆ มีระดับพฤติกรรมก้าวร้าวมากกว่า คู่ที่ 3 ระหว่างพอใจ และอยากมีส่วนร่วมต่อเหตุการณ์นั้น ๆ กับไม่เคยอ่าน หรือรับชม โดยกลุ่มพอใจ และอยากมีส่วนร่วมต่อเหตุการณ์นั้น ๆ มีระดับพฤติกรรมก้าวร้าวมากกว่า

ตารางที่ 4-47 รูปผลการทดสอบสมมุติฐาน

สมมุติฐาน	ผลการทดสอบ สมมุติฐาน
1. เพศต่างกัน มีพฤติกรรมก้าวร้าวแตกต่างกัน	เป็นไปตามสมมุติฐาน
2. อายุต่างกัน มีพฤติกรรมก้าวร้าวแตกต่างกัน	ไม่เป็นไปตาม สมมุติฐาน
3. ระดับการศึกษาของนักเรียนต่างกัน มีพฤติกรรมก้าวร้าว แตกต่างกัน	เป็นไปตามสมมุติฐาน
4. ผลการเรียนต่างกัน มีพฤติกรรมก้าวร้าวแตกต่างกัน	เป็นไปตามสมมุติฐาน
5. สถานภาพการสมรสของบิดามารดาต่างกัน มีพฤติกรรม ก้าวร้าวแตกต่างกัน	เป็นไปตามสมมุติฐาน
6. รายได้ของครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีพฤติกรรมก้าวร้าว แตกต่างกัน	เป็นไปตามสมมุติฐาน
7. ความสัมพันธ์ของนักศึกษากับบุคคลในครอบครัวมีลักษณะ อย่างไรต่างกัน มีพฤติกรรมก้าวร้าวแตกต่างกัน	เป็นไปตามสมมุติฐาน
8. สมาชิกในครอบครัวของนักศึกษามีการกระทำในลักษณะทุบตี เตะ ต่อย กระทบกรุนแรง หรือ ขว้างปาสิ่งของ ทุ่มของใส่ นักศึกษา หรือ ใช้ไม้และหรือสิ่งของบางอย่างที่อยู่ใกล้มือทำร้าย นักศึกษาหรือผู้อื่น บ้างหรือไม่ต่างกัน มีพฤติกรรมก้าวร้าว แตกต่างกัน	เป็นไปตามสมมุติฐาน
9. สมาชิกในครอบครัวของนักศึกษามีการใช้วาจาซึ่งมีลักษณะ การพุดคุยที่หยาบคายหรือชอบตำหนิ คำ ว่ากล่าว หรือ ตะคอก ขู่เข็ญ ส่งผลให้นักศึกษาซึมซับหรือเลียนแบบ พฤติกรรมเหล่านั้นบ้างหรือไม่ต่างกัน มีพฤติกรรมก้าวร้าว แตกต่างกัน	เป็นไปตามสมมุติฐาน
10. เพื่อนสนิทของนักศึกษามีการกระทำในลักษณะทุบตี เตะต่อย ทะเลาะกันกรุนแรง หรือ ขว้างปาสิ่งของ ใช้ไม้และหรือสิ่งของ บางอย่างที่อยู่ใกล้มือทำร้ายนักศึกษาหรือผู้อื่น บ้างหรือไม่ ต่างกัน มีพฤติกรรมก้าวร้าวแตกต่างกัน	เป็นไปตามสมมุติฐาน

ตารางที่ 4-47 (ต่อ)

สมมุติฐาน	ผลการทดสอบ สมมุติฐาน
11. เพื่อนสนิทของนักศึกษามีการใช้วาจาซึ่งมีลักษณะการพูดคุยที่หยาบคายหรือดูต่ำ ตะคอก ดูถูกเหยียดหยามผู้อื่น ข่มขู่ ทำให้ผู้อื่นตกใจ เสียใจ หรือหวาดกลัว บ้างหรือไม่ต่างกัน มีพฤติกรรมก้าวร้าวแตกต่างกัน	เป็นไปตามสมมุติฐาน
12. นักศึกษาได้มีโอกาสอ่านหนังสือพิมพ์ รับชมข่าวสาร และละคร หรือภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาความรุนแรง เช่น การทำร้ายบุคคลอื่นได้รับบาดเจ็บ ล้มตาย เตือนครีอน หรือเจ็บปวดด้วยการกระทำทางวาจา และ/ หรือ ทางร่างกาย รวมทั้งทำให้ทรัพย์สินเสียหายบ้างหรือไม่ต่างกัน มีพฤติกรรมก้าวร้าวแตกต่างกัน	เป็นไปตามสมมุติฐาน
13. ความถี่ในการรับชมสื่อของนักศึกษามีการรับชมสื่ออย่างน้อย แคลไหนต่างกัน มีพฤติกรรมก้าวร้าวแตกต่างกัน	เป็นไปตามสมมุติฐาน
14. ในชีวิตประจำวันของนักศึกษามีการรับชมสื่อจากทางใดมากที่สุดต่างกัน มีพฤติกรรมก้าวร้าวแตกต่างกัน	เป็นไปตามสมมุติฐาน
15. จากคำถามข้อ 14 เมื่อนักเรียนได้รับชมสื่อที่มีเนื้อหาความรุนแรงไม่ว่าจะเป็นกระทำทางวาจา หรือ ทางร่างกาย นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรกับเหตุการณ์ความรุนแรงนั้น ๆ ต่างกัน มีพฤติกรรมก้าวร้าวแตกต่างกัน	เป็นไปตามสมมุติฐาน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง พฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคพัทยา (ชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ ปวช.) ที่มีผลต่อการเสพยาเสพติดในสังคมปัจจุบัน และเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเสพยาเสพติดของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคพัทยา (ชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ ปวช.) จำนวน 319 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสมมุติฐาน และทดสอบความแปรปรวนทางเดียว หากพบความแตกต่างที่มีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ทำการเปรียบเทียบรายคู่ภายหลังการทดสอบความแปรปรวน ด้วยวิธีการแบบ LSD

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างของการวิจัย ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 17-18 ปี ส่วนใหญ่ศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย ส่วนใหญ่มีผลการเรียน 2.01-2.50 ส่วนใหญ่บิดามารดาอยู่ด้วยกัน ส่วนใหญ่รายได้ของครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน 20,001-30,000 บาท ส่วนใหญ่ความสัมพันธ์ของนักศึกษากับบุคคลในครอบครัวมีการทะเลาะเบาะแว้งกันเป็นบางครั้ง ส่วนใหญ่สมาชิกในครอบครัวของนักศึกษามีการกระทำในลักษณะทุบตี เตะ ต่อย กระทบกรุนแรง หรือขว้างปาสิ่งของ ทุ่มของใส่ นักศึกษา หรือใช้ไม้และหรือสิ่งของบางอย่างที่อยู่ใกล้มือทำร้ายนักศึกษา หรือผู้อื่น นาน ๆ ครั้ง ส่วนใหญ่สมาชิกในครอบครัวของนักศึกษามีการใช้วาจาซึ่งมีลักษณะการพูดคุ้ยที่หยาบคายหรือชอบตำหนิ ดู คำ ว่ากล่าว หรือตะคอก ชูเชิงดู ส่งผลให้นักศึกษาซึมซับหรือเลียนแบบพฤติกรรมเหล่านั้น นาน ๆ ครั้ง ส่วนใหญ่เพื่อนสนิทของนักศึกษามีการกระทำในลักษณะทุบตี เตะ ต่อย ทะเลาะกันกรุนแรง หรือขว้างปาสิ่งของ ใช้ไม้และหรือสิ่งของบางอย่างที่อยู่ใกล้มือทำร้ายนักศึกษาหรือผู้อื่นนาน ๆ ครั้ง ส่วนใหญ่เพื่อนสนิทของนักศึกษามีการใช้วาจาซึ่งมีลักษณะการพูดคุ้ยที่หยาบคายหรือดูคำ ตะคอก ดูถูกเหยียดหยามผู้อื่น ข่มขู่ ทำให้ผู้อื่นตกใจ เสียใจหรือหวาดกลัว นาน ๆ ครั้ง ส่วนใหญ่นักศึกษาได้มีโอกาสอ่านหนังสือพิมพ์ รับชมข่าวสาร และ

ละคร หรือภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาความรุนแรง เช่น การทำให้บุคคลอื่นได้รับบาดเจ็บ ล้มตาย เตือดร้อน หรือเจ็บปวดด้วยการกระทำทางวาจา และ/ หรือ ทางร่างกาย รวมทั้งทำให้ทรัพย์สินเสียหายนาน ๆ ครั้ง ส่วนใหญ่ความถี่ในการรับชมสื่อของนักศึกษามีการรับชมสื่อเป็นประจำทุกวัน ส่วนใหญ่ในชีวิตประจำวันของนักศึกษามีการรับชมสื่อจากทางอินเทอร์เน็ต ส่วนใหญ่เมื่อนักเรียนได้รับชมสื่อที่มีเนื้อหาความรุนแรงไม่ว่าจะเป็นกระทำทางวาจา หรือทางร่างกาย นักเรียนมีความรู้สึกสลดใจและหดหู่ต่อเหตุการณ์นั้น ๆ

ตอนที่ 2 พฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา

ผลการศึกษา ในภาพรวมพบว่า นักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา มีพฤติกรรมก้าวร้าว น้อย มีค่าเฉลี่ย 2.40 (SD = .65) เมื่อพิจารณารายด้านของระดับพฤติกรรมก้าวร้าว พบว่า นักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา มีพฤติกรรมก้าวร้าว ทางด้านร่างกายมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 2.44 (SD = .69) และพฤติกรรมก้าวร้าวด้านวาจา มีค่าเฉลี่ย 2.36 (SD = .64)

ด้านร่างกาย ในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ย = 2.44 (SD = .69) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อของระดับพฤติกรรม พบว่า ข้อ 1 ฉันขว้างปาสิ่งของที่อยู่ในมือ หรือใกล้มือใส่คนที่ล้อเลียนฉันโดยทันที มีค่าเฉลี่ย = 2.86 (SD = 0.72) ข้อ 2 หากมีคนเข้ามาทำร้าย ฉันจะใช้อาวุธ เช่น มีด ไม้ หรือสิ่งของที่อยู่ใกล้ตัวตอบโต้ทันที มีค่าเฉลี่ย = 2.73 (SD = 0.94) ข้อ 6 ฉันใช้กำลังบีบบังคับผู้อื่นให้ทำตามคำสั่งของฉัน เวลานั้นต้องการสิ่งใด มีค่าเฉลี่ย = 2.54 (SD = 0.89) ข้อ 5 เมื่อเพื่อนของฉันมีเรื่องทะเลาะวิวาทกับผู้อื่น ฉันจะใช้กำลัง/อาวุธเข้าช่วยเหลือทันทีโดยไม่รีรอ มีค่าเฉลี่ย = 2.53 (SD = 0.96) ข้อ 9 เวลาที่ฉันไม่พอใจ ฉันจะแสดงออกโดยการกระแทกของให้เกิดเสียงดังหรือทำลายข้าวของ มีค่าเฉลี่ย = 2.44 (SD = 0.88) ข้อ 3 ถ้าใครทำสิ่งของฉันเสียหาย ฉันจะทำให้สิ่งของของคนนั้นเสียหายเป็นการตอบโต้เช่นกัน มีค่าเฉลี่ย = 2.43 (SD = 0.95) ข้อ 11 ฉันเคยทำพฤติกรรมล้อเลียน หรือแกล้งผลักรเพื่อนหรือบุคคลอื่นที่มีความผิดปกติ เช่น คนพิการ คนที่มีความผิดปกติทางสมอง มีค่าเฉลี่ย = 2.34 (SD = 0.85) ข้อ 12 เมื่อนั้นถูกบิดาหรือมารดาลงโทษ ฉันจะระบายอารมณ์ออกมาโดยการทำร้ายผู้อื่น มีค่าเฉลี่ย = 2.29 (SD = 0.91) ข้อ 7 เมื่อไม่พอใจใครมาก ๆ ฉันเลือกที่จะใช้กำลังตัดสินปัญหามากกว่าทางเลือกอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ย = 2.28 (SD = 0.90) ข้อ 8 ฉันพกอาวุธ เช่น มีดพก ดาบ สนับมือ ไม้ป้องกันตัวเองเพื่อมีบุคคลอื่นเข้ามาทำร้าย มีค่าเฉลี่ย = 2.28 (SD = 0.84) ข้อ 10 เวลาที่มีเพื่อนขวางทางเดิน ฉันจะผลักเพื่อนออกไปให้พ้นทางโดยไม่กล่าวขอโทษ มีค่าเฉลี่ย = 2.27 (SD = 0.87) และข้อ 4 ถ้าใครทำให้ฉันได้รับบาดเจ็บหรือได้รับความอับอาย ฉันจะทำให้คนนั้นบาดเจ็บหรืออับอายเช่นเดียวกัน มีค่าเฉลี่ย = 2.26 (SD = 0.91) ตามลำดับ

ด้านวาจา ในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ย = 2.36 (SD = .64) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของระดับพฤติกรรม พบว่า ข้อ 13 นั้นมักจะตั้งฉายาล้อเลียนเพื่อนหรือบุคคลอื่น ๆ ในเรื่องของปมด้อยต่าง ๆ เช่น ความพิการ ความผิดปกติทางสมอง ให้พวกเขาได้รับความอับอาย มีค่าเฉลี่ย = 2.66 (SD = .725) ข้อ 18 นั้นจะพูดจาประชดประชัน ถากถางกับคนที่ฉันไม่พอใจ เพื่อให้เขารู้ตัว หรือให้เขาเจ็บใจ มีค่าเฉลี่ย = 2.48 (SD = .904) ข้อ 14 หากฉันถูกดูต่ำกว่ากล่าวหรือลงโทษ ฉันจะได้เถียงโดยใช้คำพูดที่หยาบคายตอบกลับผู้นั้น ไปทันที มีค่าเฉลี่ย = 2.45 (SD = .698) ข้อ 17 เมื่อมีเรื่องขัดแย้งกับเพื่อนหรือผู้อื่น ฉันจะได้เถียง ด้วยการवादหรือตะคอกใส่ผู้อื่นเพื่อให้ผู้อื่นเกรงกลัว มีค่าเฉลี่ย = 2.41 (SD = .842) ข้อ 22 นั้นจะพูดประชดประชันเพื่อนที่เรียนได้ดี เพราะทนเห็นเพื่อนเรียนเก่งกว่าไม่ได้ มีค่าเฉลี่ย = 2.39 (SD = .905) ข้อ 21 นั้นมักจะพูดจาข่มขู่ผู้ที่ฉันไม่ชอบว่าจะทำร้ายร่างกายเขา เพื่อให้เขาเกรงกลัว และไม่มายุ่งกับฉัน มีค่าเฉลี่ย = 2.35 (SD = .798) ข้อ 20 นั้นชอบล้อชื่อพ่อแม่ของเพื่อน โดยการเรียกออกมาดัง ๆ ให้คนอื่นได้ยิน เพื่อให้พวกเขาได้รับความอับอาย มีค่าเฉลี่ย = 2.29 (SD = .880) ข้อ 16 นั้นชอบนิทาว่าร้ายเพื่อนกลุ่มอื่น และพูดจายุยงให้เพื่อนทะเลาะกัน มีค่าเฉลี่ย = 2.28 (SD = .781) ข้อ 23 นั้นเคยก่อแกล้งผู้อื่น ด้วยการส่งเสียงโหวกเหวกหรือตะโกนใส่ เพื่อให้เขาตกใจ มีค่าเฉลี่ย = 2.27 (SD = .799) ข้อ 24 ถ้าใครมาล้อเลียนจนทำให้ฉันอับอาย ฉันจะได้ตอบโดยการทำให้เขาอับอายเช่นกัน มีค่าเฉลี่ย = 2.27 (SD = .874) ข้อ 15 นั้นชอบพูดจาทำทนาย หรือเหยียดผู้อื่นเป็นประจำ เพื่อทำให้ผู้อื่นเจ็บช้ำน้ำใจ มีค่าเฉลี่ย = 2.25 (SD = .832) และข้อ 19 นั้นชอบตำหนิ เหน็บแหนมผู้อื่นเช่นเรื่องของความอ้วน ความสูง ความดำ มีค่าเฉลี่ย = 2.25 (SD = .883) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการทดสอบสมมุติฐาน

ผลการทดสอบสมมุติฐาน พบว่า นักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่มีอายุต่างกัน มีพฤติกรรมก้าวร้าวไม่แตกต่างกัน แต่นักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่มีเพศต่างกัน มีพฤติกรรมก้าวร้าวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเพศชายที่พฤติกรรมก้าวร้าวมากกว่าเพศหญิง ที่มีระดับการศึกษาของนักศึกษาต่างกัน มีพฤติกรรมก้าวร้าวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น มีพฤติกรรมก้าวร้าวมากกว่าประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่มีผลการเรียนต่างกัน มีพฤติกรรมก้าวร้าวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผลการเรียน 2.00 หรือต่ำกว่า มีพฤติกรรมก้าวร้าวมากกว่าผลการเรียนระหว่าง 2.51-3.00 ผลการเรียนระหว่าง 2.01-2.50 ผลการเรียนระหว่าง 3.01-3.50 และผลการเรียนระหว่าง 3.51-4.00 ที่มีสถานภาพการสมรสของบิดามารดาต่างกัน มีพฤติกรรมก้าวร้าวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

โดยบิดาหรือมารดา เสียชีวิต มีพฤติกรรมก้าวร้าวมากกว่าบิดาและมารดาแยกกันอยู่ บิดาและมารดาอยู่ด้วยกัน บิดากับมารดาหย่าร้าง และไม่มีบิดาและมารดา เสียชีวิต ที่มีรายได้ของครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีพฤติกรรมก้าวร้าวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยรายได้ของครอบครัวเฉลี่ย 30,001 บาทขึ้นไปต่อเดือน มีพฤติกรรมก้าวร้าวมากกว่ารายได้ของครอบครัวเฉลี่ย 5,001-10,000 บาทต่อเดือน 10,001-20,000 บาทต่อเดือน 20,001-30,000 บาทต่อเดือน และ 5,000 บาทหรือต่ำกว่า ที่มีความสัมพันธ์ของนักศึกษากับบุคคลในครอบครัวมีลักษณะอย่างไรต่างกัน มีพฤติกรรมก้าวร้าวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยความสัมพันธ์ของนักศึกษากับบุคคลในครอบครัวมีการทะเลาะเบาะแว้งกันเป็นประจำ มีพฤติกรรมก้าวร้าวมากกว่าสมาชิกในครอบครัวต่างคนต่างอยู่ ไม่สนใจกัน มีการทะเลาะเบาะแว้งกันเป็นบางครั้ง และมีความใกล้ชิด ผูกพัน กันเป็นอย่างดี ที่มีสมาชิกในครอบครัวของนักศึกษามีการกระทำในลักษณะทุบตี เตะ ต่อย กระทบกรุนแรง หรือขว้างปาสิ่งของ ทุ่มของใส่นักศึกษา หรือใช้ไม้และหรือสิ่งของบางอย่างที่อยู่ใกล้มือทำร้ายนักศึกษาหรือผู้อื่น บ้างหรือไม่ต่างกัน มีพฤติกรรมก้าวร้าวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสมาชิกในครอบครัวของนักศึกษามีการกระทำในลักษณะทุบตี เตะ ต่อย กระทบกรุนแรง หรือ ขว้างปาสิ่งของ ทุ่มของใส่นักศึกษา หรือใช้ไม้และหรือสิ่งของบางอย่างที่อยู่ใกล้มือทำร้ายนักศึกษาหรือผู้อื่น มีพฤติกรรมก้าวร้าวมากกว่านาน ๆ ครั้ง และไม่เคยทำที่มีสมาชิกในครอบครัวของนักศึกษามีการใช้วาจาซึ่งมีลักษณะการพุดคุยที่หยาบคายหรือชอบตำหนิ ดุ คำ ว่ากล่าว หรือตะคอก ชู้เชิญ ส่งผลให้นักศึกษาซึมซับหรือเลียนแบบพฤติกรรมเหล่านั้น บ้างหรือไม่ต่างกัน มีพฤติกรรมก้าวร้าวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสมาชิกในครอบครัวของนักศึกษามีการใช้วาจาซึ่งมีลักษณะการพุดคุยที่หยาบคายหรือชอบตำหนิ ดุ คำ ว่ากล่าว หรือตะคอก ชู้เชิญ เป็นประจำ ส่งผลให้นักศึกษาซึมซับหรือเลียนแบบพฤติกรรมเหล่านั้น มีพฤติกรรมก้าวร้าวมากกว่านาน ๆ ครั้ง และไม่เคย ที่มีเพื่อนสนิทของนักศึกษามีการกระทำในลักษณะทุบตี เตะต่อย ทะเลาะกันกรุนแรง หรือ ขว้างปาสิ่งของ ใช้ไม้และหรือสิ่งของบางอย่างที่อยู่ใกล้มือทำร้ายนักศึกษาหรือผู้อื่น บ้างหรือไม่ต่างกัน มีพฤติกรรมก้าวร้าวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเพื่อนสนิทของนักศึกษามีการกระทำในลักษณะทุบตี เตะต่อย ทะเลาะกันกรุนแรง หรือขว้างปาสิ่งของ ใช้ไม้และหรือสิ่งของบางอย่างที่อยู่ใกล้มือทำร้ายนักศึกษาหรือผู้อื่น เป็นประจำ มีพฤติกรรมก้าวร้าวมากกว่านาน ๆ ครั้ง และไม่เคย ที่มีเพื่อนสนิทของนักศึกษามีการใช้วาจาซึ่งมีลักษณะการพุดคุยที่หยาบคายหรือดูคำ ตะคอก ดูถูกเหยียดหยามผู้อื่น ข่มขู่ ทำให้ผู้อื่นตกใจ เสียใจ หรือหวาดกลัว บ้างหรือไม่ต่างกัน มีพฤติกรรมก้าวร้าวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเพื่อนสนิทของนักศึกษามีการใช้วาจาซึ่งมีลักษณะการพุดคุยที่หยาบคายหรือดูคำ ตะคอก ดูถูกเหยียดหยามผู้อื่น ข่มขู่ ทำให้ผู้อื่นตกใจ เสียใจ หรือ

หวาดกลัว เป็นประจำ มีพฤติกรรมก้าวร้าวมากกว่านาน ๆ ครั้ง และไม่เคย ที่มีนักศึกษาได้มีโอกาสอ่านหนังสือพิมพ์ รับชมข่าวสาร และละคร หรือภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาความรุนแรง เช่น การทำให้นุคคลอื่นได้รับบาดเจ็บ ล้มตาย เดือดร้อน หรือเจ็บปวดด้วยการกระทำทางวาจา และ/ หรือทางร่างกาย รวมทั้งทำให้ทรัพย์สินเสียหายบ้างหรือไม่ต่างกัน มีพฤติกรรมก้าวร้าวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาได้มีโอกาสอ่านหนังสือพิมพ์ รับชมข่าวสาร และละคร หรือภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาความรุนแรง เช่น การทำให้นุคคลอื่นได้รับบาดเจ็บ ล้มตาย เดือดร้อน หรือเจ็บปวดด้วยการกระทำทางวาจา และ/ หรือ ทางร่างกาย รวมทั้งทำให้ทรัพย์สินเสียหายเป็นประจำและนาน ๆ ครั้ง มีพฤติกรรมก้าวร้าวมากกว่าไม่เคย ที่มีความถี่ในการรับชมสื่อของนักศึกษามีการรับชมสื่อมากน้อยแค่ไหนต่างกัน มีพฤติกรรมก้าวร้าวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยการรับชมสื่อเดือนละ 1-2 ครั้งของนักศึกษา มีพฤติกรรมก้าวร้าวมากกว่ารับชมสื่อเป็นประจำทุกวัน และรับชมสื่อสัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง ที่มีในชีวิตประจำวันของนักศึกษามีการรับชมสื่อจากทางใดมากที่สุดต่างกัน มีพฤติกรรมก้าวร้าวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยรับชมสื่อจากทางโทรทัศน์ (ละคร ภาพยนตร์ ทีวีโอเกม) มีพฤติกรรมก้าวร้าวมากกว่าหนังสือการ์ตูน อินเทอร์เน็ต และจากนิตยสาร และที่มีเมื่อนักเรียนได้รับชมสื่อที่มีเนื้อหาความรุนแรงไม่ว่าจะเป็นกระทำทางวาจา หรือ ทางร่างกาย นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรกับเหตุการณ์ความรุนแรงนั้น ๆ ต่างกัน มีพฤติกรรมก้าวร้าวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีความรู้สึกพอใจ และอยากมีส่วนร่วมต่อเหตุการณ์นั้น ๆ ความรุนแรงนั้น ๆ มีพฤติกรรมก้าวร้าวมากกว่าสลดใจและหดหู่ ต่อเหตุการณ์นั้น ๆ และไม่เคยอ่าน หรือรับชม

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง พฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ในภาพรวมพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา อยู่ในระดับน้อย แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาทราบว่าควรที่จะแสดงพฤติกรรมเกี่ยวกับความรู้สึกที่เกิดกับตนเองออกมาอย่างไร และการคัดเลือกกิจกรรมที่เหมาะสมกับตนเองอย่างไร เพื่อให้มีการเกิดพฤติกรรมที่ดีออกมา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐฉานย์ วิจิตรเกษม (2558) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีพฤติกรรมก้าวร้าวระดับน้อย ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก้าวร้าวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ สัมพันธภาพในครอบครัว อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชมรมในโรงเรียน สิ่งแวดล้อมของชุมชน

การรับรู้ความก้าวร้าวจากสื่อต่าง ๆ ปัจจัยที่มีอิทธิพลและสามารถร่วมคาดทำนายพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน และการรับรู้ความก้าวร้าวจากสื่อต่าง ๆ โดยสามารถร่วมทำนายพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จากงานวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะว่าครอบครัว โรงเรียน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน ควรร่วมกันป้องกันแก้ไขพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน โดยเน้นไปที่การเฝ้าระวังอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน และการรับรู้ความก้าวร้าวจากสื่อต่าง ๆ

ด้านร่างกาย พบว่า พฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา อยู่ในระดับน้อย แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ได้รับต้นแบบที่ดี เช่น สมาชิกในครอบครัว หรือเพื่อนฝูง ทำให้เห็นคุณค่าและเป็นตัวอย่างของพฤติกรรมที่ไม่ก้าวร้าว ขณะเดียวกันก็ได้รับอิทธิพลทางลบจากสิ่งแวดล้อม เช่น สื่อต่าง ๆ ที่สะท้อนถึงความรุนแรง แต่ก็ได้รับการช่วยเหลือจาก พ่อแม่ ผู้ปกครอง การให้ความสนใจกับการเปลี่ยนแปลงเล็ก ๆ น้อย ๆ ซึ่งเป็นขั้นตอนที่จะนำไปสู่ความเปลี่ยนแปลงในทางที่ดี นอกจากนี้ พ่อแม่ ผู้ปกครองควรที่จะสนใจอย่างต่อเนื่องด้วยความอดทน ส่งผลให้นักศึกษามีการแสดงออกที่ดีในเรื่องการควบคุมอารมณ์และการจัดการความโกรธ ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทะนงศักดิ์ นิยมเปีย (2551) ศึกษาเรื่อง แนวทางการปรับพฤติกรรมของนักเรียน: กรณีศึกษา โรงเรียนวังน้ำคู้ศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ผลการศึกษาพบว่า ประเมินความเป็นไปได้ของแนวทางการปรับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน พบว่า อยู่ในระดับมาก สาเหตุที่ทำให้เกิดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนเรียงลำดับเกิดจาก 1. อิทธิพลของเพื่อนประเภทเลียนแบบ 2. อิทธิพลของการอบรมเลี้ยงดูปล่อยปละละเลย 3. อิทธิพลของสื่อประเภทโทรทัศน์ และ 4. อิทธิพลของสื่อประเภทโทรศัพท์มือถือ ตามลำดับ

ด้านวาจา พบว่า พฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา อยู่ในระดับน้อย แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาส่วนใหญ่พูดคุยกับผู้อื่นอย่างเป็นมิตร ตลอดจนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ไม่กล่าวที่ทำให้ผู้อื่นเกิดความอับอาย เสียหายหรือไม่สบายใจ รวมถึงการแสดงออกของครอบครัวในด้านพฤติกรรมที่สมาชิกในครอบครัวปฏิบัติต่อกัน เช่น การยอมรับฟังความคิดเห็น การปรึกษาพูดคุย การให้กำลังใจ และเอาใจซึ่งกันและกัน การไว้ใจ การไม่ขัดแย้งซึ่งกันและกัน การให้คำแนะนำ การตักเตือนด้วยเหตุผล และการทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันในครอบครัว ส่งผลให้นักศึกษาเกิดพฤติกรรมที่ดี ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ จักรพงษ์ อารินวงศ์ (2555) ที่ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมความก้าวร้าวของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ สาขาพาณิชยกรรม ระดับชั้น ปวช.1 ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษายังคงคะแนนยังไม่ถึงเกณฑ์และมาตรฐานของวิทยาลัยเทคโนโลยีพายัพและบริหารธุรกิจ ทำให้นักศึกษา

มีพฤติกรรมความก้าวร้าว ซึ่งอาจมาจากหลายสาเหตุทั้งเรื่องพื้นฐานความพร้อมทางการศึกษาและสังคมภายในห้อง รวมไปถึงการบ่มเพาะนิสัยให้กับนักศึกษาทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งทั้งนี้ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องต้องช่วยแก้ไขร่วมกัน เพื่อให้ นักศึกษาประสบความสำเร็จในชีวิต ดังคำกล่าวที่ว่า เป็นคนดีแล้วจะเก่งเอง

จากผลการทดสอบสมมุติฐาน พบว่า นักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่มีอายุต่างกัน มีพฤติกรรมก้าวร้าวไม่แตกต่างกัน และนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่มีเพศ ระดับการศึกษาของนักศึกษา ผลการเรียน สถานภาพการสมรสของบิดามารดา รายได้ของครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือนความสัมพันธ์ของนักศึกษากับบุคคลในครอบครัวมีลักษณะอย่างไร สมาชิกในครอบครัวของนักศึกษามีการกระทำในลักษณะทุบตี เตะ ต่อย กระทบกรุนแรง หรือ ขว้างปาสิ่งของ ทุ่มของใส่ นักศึกษา หรือใช้ไม้และหรือสิ่งของบางอย่างที่อยู่ใกล้มือทำร้าย นักศึกษาหรือผู้อื่น บ้างหรือไม่ สมาชิกในครอบครัวของนักศึกษามีการใช้วาจาซึ่งมีลักษณะการพุดคุยที่หยาบคายหรือชอบตำหนิ ดู ด่า ว่ากล่าว หรือตะคอก ชู้เขี้ยว ส่งผลให้นักศึกษาซึมซับหรือเลียนแบบพฤติกรรมเหล่านั้นบ้างหรือไม่ เพื่อนสนิทของนักศึกษามีการกระทำในลักษณะทุบตี เตะ ต่อย ทะเลาะกันกรุนแรง หรือ ขว้างปาสิ่งของ ใช้ไม้และหรือสิ่งของบางอย่างที่อยู่ใกล้มือทำร้าย นักศึกษาหรือผู้อื่น บ้างหรือไม่ เพื่อนสนิทของนักศึกษามีการใช้วาจาซึ่งมีลักษณะการพุดคุยที่หยาบคายหรือดู ด่า ตะคอก ดูถูกเหยียดหยามผู้อื่น ข่มขู่ ทำให้ผู้อื่นตกใจ เสียใจ หรือหวาดกลัว บ้างหรือไม่ นักศึกษาได้มีโอกาสอ่านหนังสือพิมพ์ รับชมข่าวสาร และละคร หรือภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาความรุนแรง เช่น การทำให้บุคคลอื่นได้รับบาดเจ็บ ล้มตาย เดือดร้อน หรือเจ็บปวดด้วยการกระทำทางวาจา และ/ หรือ ทางร่างกาย รวมทั้งทำให้ทรัพย์สินเสียหายบ้างหรือไม่ ความถี่ในการรับชมสื่อของนักศึกษามีการรับชมสื่อมากน้อยแค่ไหน ในชีวิตประจำวันของนักศึกษามีการรับชมสื่อจากทางใดมากที่สุดต่างกัน มีพฤติกรรมก้าวร้าว และเมื่อนักเรียนได้รับชมสื่อที่มีเนื้อหาความรุนแรงไม่ว่าจะเป็นกระทำทางวาจา หรือทางร่างกาย นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรกับเหตุการณ์ความรุนแรงนั้น ๆ มีพฤติกรรมก้าวร้าวแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ในนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและ

การศึกษาตามอชยาศัย อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา อยู่ในระดับน้อย จากข้อค้นพบดังกล่าว ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. นักเรียนเคยถูกคนในครอบครัวใช้ความรุนแรงตัดสินปัญหา ผู้ปกครองบางคน แก้ปัญหาบุตรหลานที่ก้าวร้าวด้วยการลงโทษรุนแรง ด้วยหวังว่าการลงโทษจะทำให้ลูกนิสัยดีขึ้น ควรหยุดการกระทำนั้น เพราะการลงโทษที่รุนแรงไม่ได้กระตุ้นให้เด็กคิดแก้ไขนิสัยตนเองได้ทันที แต่จะกลายเป็นจิตไปหมกมุ่นกับความ “คูร้าย” และหยาบคายของคนในครอบครัว เป้าหมายของการแก่นิสัยลูกให้ดี หรือสร้างลูกให้เป็นเด็กที่มีพฤติกรรมที่ดี คือการพัฒนาตัวให้รู้จักการควบคุม กำกับตนเอง

2. นักศึกษาซึ่งเป็นวัยรุ่นมักจะชอบทำตามกลุ่มเพื่อน มักจะอ้างว่าใครๆก็ทำกัน นักศึกษากลุ่มนี้ต้องการการยอมรับ ความคาดหวังจากพวกกลุ่มเพื่อนร่วมวัยเป็นสิ่งที่พวกเขายึดมั่น เด็กวัยรุ่นมักทำอะไร ๆ ตามกลุ่มเพื่อน แม้ตนเองจะรู้ว่าไม่ดี เช่น สูบบุหรี่ คำจำกัดความของเพื่อนว่าทำอะไร ๆ ร่วมกัน พวกเขาต้องการเพื่อนที่เข้าด้วยกันได้ ทำอะไร ๆ ด้วยกันได้ จึงควรจัดกิจกรรมหรือชมรมต่าง ๆ เป็นสิ่งที่ควรส่งเสริมเพื่อสนองความต้องการของเด็กในด้านการเข้ากลุ่ม และการเรียนรู้พฤติกรรมสังคม เพราะวัยรุ่นใช้เหตุผลและความนึกคิดในการเข้ากลุ่มมากกว่า ความสัมพันธ์ในกลุ่มค่อนข้างยั่งยืน และในบางชนิดของสัมพันธ์ภาพอาจยั่งยืนไปจนเป็นผู้ใหญ่ การรวมกลุ่มทำให้เด็กวัยรุ่นมีความผูกพันกับบุคคลต่างวัยทั้งเด็กเล็กและผู้ใหญ่น้อยลง

3. มีการเลียนแบบพฤติกรรมจากเกมส์มาใช้ในชีวิตจริง หรือจากละคร ภาพยนตร์ที่ดู และนักศึกษาส่วนใหญ่ใช้ระยะเวลาเล่นเกมมากกว่า 1 ชั่วโมงต่อวัน โดยไม่มีผู้ปกครองคอยสร้างความเข้าใจในครอบครัว ดูแล ป้องกันและสอดส่องพฤติกรรมเพื่อให้นักศึกษามีความเข้าใจที่ถูกต้องในการใช้สื่อในทางที่ดีและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการร่วมมือจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง และอาจารย์ ในการช่วยแก้ไขปัญหของเด็กวัยรุ่น เช่น การใช้กิจกรรมยามว่างร่วมกัน โดยเล่นเกมออนไลน์กับเด็ก สอนและให้คำแนะนำ สร้างความเข้าใจในขณะที่มีจากความรุนแรงภายในเกม เพื่อให้เด็กทราบว่า เป็นสิ่งไหนควรกระทำหรือไม่ควรกระทำตาม การสร้างความเข้าใจให้แก่เด็กจะทำให้เด็กรู้เท่าทันสื่อเกมออนไลน์ที่มีลักษณะความรุนแรง

4. การออกคำสั่งมากเกินไป นักศึกษาจะไม่ยอมทำตาม คนเรานั้นเกิดมาพร้อมกับ iq ส่วน ego และ superego นั้นค่อย ๆ พัฒนามาเรื่อย ๆ ประสบการณ์ในวัยเด็กและองค์ประกอบทางเพศมีความสำคัญต่อการเจริญเติบโตและชีวิตของมนุษย์มาก ระบบทั้งสามดังกล่าวต้องต่อสู้ มีความขัดแย้ง ต้องปรับตัวกันตลอดเวลา ถ้าการกระทำบางอย่างของคนไม่ถูกต้องผิดธรรมเนียมคลองธรรม ego ก็คอยห้ามไว้ไม่ให้ทำ เมื่อถูกห้ามความรู้สึกอยากทำนั้นก็就会被กดลงไปใน

จิตใต้สำนึก (Unconscious mind) เมื่อถูกเก็บกดไว้นาน ๆ บางครั้งเมื่อ ego และ superego อ่อน การกระทำผิดก็อาจเกิดขึ้นได้ การอบรมสั่งสอนของพ่อแม่หรือผู้ใหญ่ในสังคม จึงเป็นตัวที่มีหน้าที่ สร้างอุดมคติ (Ideal) ที่พึงปรารถนาของสังคมเป็นมโนธรรม (Conscience) ที่คอยเตือน ego ให้รู้ว่า สิ่งใดผิด ไม่ควรทำ

ข้อเสนอแนะเชิงเชิงปฏิบัติการ

1. สถาบันการศึกษาควรส่งเสริมให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ระหว่างกัน เช่น การจัดกิจกรรมเปลี่ยนความคิดเห็น และสรุปสาระสำคัญของเนื้อหาสาระที่ได้พูดคุย หรือจัดการ แสดงโดยนักศึกษา และหลังจากแสดงบทบาทสมมติแล้ว ครูควรย้ำและทำความเข้าใจกับนักศึกษา อีกครั้งว่า การแสดงที่ผ่านมาเป็นเพียงบทบาทสมมติเท่านั้น เพื่อที่นักศึกษาจะได้นำมาปรับปรุงใช้ ในการดำเนินชีวิตต่อไป

2. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรแนะนำรายการโทรทัศน์ที่ส่งเสริมให้นักศึกษามีความเห็นอก เห็นใจผู้อื่นมากกว่า รายการที่ส่งเสริมความก้าวร้าว และควรจำกัดเวลาในการดูของเล่นและเกม ต่าง ๆ ควรพิจารณาอย่างรอบคอบและให้เหตุผลในการอธิบายว่าสิ่งที่เขาเล่นได้เพราะเหตุใด

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรได้ศึกษาปัจจัยด้านอื่นที่อาจจะส่งผลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา
2. ควรศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมระหว่างนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัยกับนักศึกษาที่รับการศึกษาภาคปกติ

บรรณานุกรม

- โกศล วงศ์สวรรค์ และคณะ. (2543). *ปัญหาสังคมไทย*. กรุงเทพฯ: รวมสาส์น (1997).
- คณะกรรมการสวัสดิการเด็ก. (2514). *ปัญหาทางความประพฤติ*. นนทบุรี: โรงพิมพ์
สถานสงเคราะห์หญิงปากเกร็ด.
- คมคาย อนุจันทร์. (2538). *การเปรียบเทียบผลของการควบคุมตนเองและการเสริมแรงพฤติกรรมที่
ขัดกัน เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมงฟอร์ต
วิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่*. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยา
การศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จตุพร เฟื่องชัย. (2534). *แนะแนวและจิตวิทยา*. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- จรุงกุล บุรพวงษ์. (2533). *อิทธิพลของความนิยมความสมบูรณ์แบบต่อเจตคติในการทำศัลยกรรม
เสริมความงาม โดยมีการนำเสนอตนเองด้วยความสมบูรณ์แบบและการซึมซับจาก
วัฒนธรรมสังคมเป็นตัวแปรส่งผ่าน*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จักรพงษ์ อารินวงศ์. (2555). *ศึกษาพฤติกรรมความก้าวร้าว*. เข้าถึงได้จาก
http://www.rcpsycht.org/cap/detail_article.php?news_id=52 .
- ฉวีวรรณ กิनावงศ์. (2526). *การละครสำหรับครูประถม*. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- ชัชวาล เรื่องประพันธ์. (2539). *สถิติพื้นฐาน (พิมพ์ครั้งที่ 5)*. ขอนแก่น: คณะวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จิรวัดน์ นิเจเนตร. (2526). *การศึกษากับการพัฒนาชุมชน*. กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์
กรมการฝึกหัดครู.
- ไชยศาสตร์ ยิ่งสุขวัฒนา. (2546). *ตัวบ่งชี้ทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของนักศึกษา
อาชีวศึกษา*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา,
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ณัฐดนัย วิจิตรเกษม. (2558). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาตอนต้น*. *วารสารสาธารณสุขศาสตร์, ฉบับพิเศษ*, 43-54.
- ทนงศักดิ์ เนียมเป็ย. (2551). *แนวทางการปรับพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กนักเรียน: กรณีศึกษา
โรงเรียนวังน้ำคู้ศึกษา จังหวัดพิษณุโลก*. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- นพมาศ ชีรวะกิน. (2534). *จิตวิทยาสังคม*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- นฤมล สิริพันธ์. (2533). ความสัมพันธ์ระหว่างวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองลำดับการเกิด เพศ และผลสัมฤทธิ์ทั้งทางการเรียนกับพฤติกรรมกล้าแสดงออกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นารี โนภระ. (2536). ความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพของครูประจำชั้นกับนักเรียนและสุขภาพจิตของนักเรียนชาวเขา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียน ศึกษาสงเคราะห์ เชียงใหม่และโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ประภาศน์ อวยชัย. (2516). บทบาทศาลคดีเด็กและเยาวชนกับความมั่นคงแห่งชาติ. พระนคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ประเสริฐไชย สุขสะอาด. (2539). ปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวในการกีฬา ของนักกีฬามหาวิทยาลัยที่มีความสามารถต่างกัน. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ผกา สัตยธรรม. (2531). สุขภาพจิตเด็ก. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ผดุง อารยะวิญญู. (2533). การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ. กรุงเทพฯ: บรรณกิจ.
- พรทิพย์ ทรัพย์สิน. (2532). วพ.การฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกที่เหมาะสมเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นมัธยมปีที่ 2 โรงเรียนมัธยมด่านสำโรง จ.สมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พรทิพย์ ทองธานี. (2550). ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสวนอนันต์ ในเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, คณะสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา, มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- พรทิพย์ อินทร โชติ. (2536). ผลการให้คำปรึกษาแบบเผชิญหน้าความจริงที่มีต่อพฤติกรรมรังแกเพื่อนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านพุดเตย อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พิสมัย วิบูลย์สวัสดิ์. (2528). จิตวิทยาสังคมร่วมสมัย. เชียงใหม่: คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- โรจนา นาเจริญ. (2548). มหัศจรรย์แห่งร่างกาย เล่ม 2 (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: มติชน
- วรลักษณ์ ธีราโมกษ์. (2536). ความสูญเสียสุขภาพของประชากรไทย. วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย, 38(1), 68-77.

- วันเพ็ญ โสภิตเชื้อนขันธ. (2551). *พฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหาของนักเรียน
อาชีวศึกษาในเขตจังหวัดสมุทรปราการ*. งานนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชา
บัณฑิตวิทยาลัย, คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิณี ชิดเชิดวงศ์. (2537). *การศึกษาเด็ก*. กรุงเทพฯ: ศิลปาบรรณาการ.
- ศักดิ์ศรี บริบาลบรรพตเขตต์ และสุรพล ปธานวนิช. (2538). *แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของ
พฤติกรรมการทำผิดของเด็กและเยาวชนไทย*. ม.ป.ท.
- สมชาย ชาญธกุล. (2526). *จิตวิทยาวัยรุ่น*. พิษณุโลก: โครงการตำรา มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก.
- สมพร สุทัศน์ย์, ม.ร.ว. (2530). *การทดสอบทางจิตวิทยา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- สมพร สุทัศน์ย์, ม.ร.ว. (2526). *จิตวิทยาการปกครองชั้นเรียน (พิมพ์ครั้งที่ 4)*. กรุงเทพฯ:
ไทยวัฒนาพานิช.
- สมาคมคหเศรษฐศาสตร์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์. (2525). *พัฒนาการเด็ก*.
กรุงเทพฯ: วิบูลย์กิจ.
- สรรสุดา มีชั้นช่วง. (2544). *ปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน ใน
สถานศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต,
สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุชา จันทร์หอม และสุรางค์ จันทร์อม. (2529). *จิตวิทยาวัยรุ่น*. กรุงเทพฯ: แพรววิทยา.
- สุชา จันทร์อม. (2539). *จิตวิทยาวัยรุ่น*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุทธิพงษ์ ทองยิ่ง. (2537). *ผลของกลุ่มการวิเคราะห์การติดต่อสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่มีต่อความ
ก้าวร้าวของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชา
จิตวิทยาการแนะแนว, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุทัศน์ คำชาติ. (2548). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 อำเภอ
สุวรรณภูมิสำนักงานพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2*. การค้นคว้าอิสระการศึกษา
มหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุธีรา ทอมสัน. (2534). *ประเด็นบทบาทหญิงชายและการพัฒนา*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยบทบาท
หญิงชายและการพัฒนา.
- สุพล วังสินธ์. (2542). *สอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง*. *วารสารวิชาการ*, 2(3), 36-37.
- สุรางค์ จันทร์อม. (2524). *จิตวิทยาสังคม (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: อักษรบัณฑิต.

- เสริน ปุณณะหิตานนท์. (2527). *การกระทำผิดในสังคม: สังคมวิทยาอาชญากรรม และพฤติกรรม เบี่ยงเบน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อัมพร โอตระกูล. (2540). *สุขภาพจิต (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: วิทย์พัฒนา.
- อารี พันธุ์ณี. (2543). *การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สู่ความเป็นเลิศ*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- Bandura, A. (1973). *Aggression: A social learning analysis*. New Jersey: Prentice-Hall.
- Bandura, A. (1986). The explanatory and predictive scope of self-efficacy theory. *Journal of Clinical and Social Psychology*, 4, 359-373.
- Shoemaker, D. J. (1990). *Theories of delinquency: An examination of explanation of delinquent behavior* (2 nd. ed.). New York: Oxford University.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An introductory analysis* (3rd ed). New York: Harper and Row.

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

พฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตอำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไป

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หรือเติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง และตรงกับความรู้สึกของนักศึกษามากที่สุด โดยให้ทำการตอบคำถามทุกข้อซึ่งคำตอบของนักศึกษาจะเป็นประโยชน์ในการศึกษานววิจัยเป็นอย่างยิ่ง ในการตอบคำถามนี้ไม่มีข้อใดถูก ข้อใดผิด เพราะเป็นการหาข้อเท็จจริงจากนักศึกษาแต่ละคนที่มีความแตกต่างกันไป และคำตอบไม่มีผลต่อตัวนักศึกษาและผลการเรียน

1. เพศ

- (1) ชาย (2) หญิง

2. อายุ

- (1) ต่ำกว่า 17 ปี (2) 17-18 ปี
(3) 19-20 ปี (4) 21 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษาของนักศึกษา

- (1) ประถมศึกษา (2) มัธยมศึกษาตอนต้น (3) มัธยมศึกษาตอนปลาย

4. ผลการเรียน

- (1) 2.00 หรือต่ำกว่า (2) 2.01 – 2.50 (3) 2.51 – 3.00
(4) 3.01 – 3.50 (5) 3.51 – 4.00

5. สถานภาพการสมรสของบิดามารดา

- (1) อยู่ด้วยกัน (2) แยกกันอยู่ (3) หย่าร้างกัน
(4) บิดาหรือมารดา เสียชีวิต (5) บิดาและมารดา เสียชีวิต

6. รายได้ของครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน

- (1) 5,000 บาทหรือต่ำกว่า (2) 5,001-10,000 บาท (3) 10,001-20,000 บาท
(4) 20,001-30,000 บาท (5) 30,001 บาทขึ้นไป

7. ความสัมพันธ์ของนักศึกษากับบุคคลในครอบครัวมีลักษณะอย่างไร

- (1) มีความใกล้ชิด ผูกพัน กันเป็นอย่างดี (2) มีการทะเลาะเบาะแว้งกันเป็นบางครั้ง
(3) มีการทะเลาะเบาะแว้งกันเป็นประจำ (4) สมาชิกในครอบครัวต่างคนต่างอยู่ ไม่สนใจกัน

8. สมาชิกในครอบครัวของนักศึกษามีการกระทำในลักษณะทุบตี เตาะต่อย กระทบกรรณเรง หรือ ขว้างปาสิ่งของ ทุ้มของใสำนักศึษาหรือใ้ไม้และหรือสิ่งของบางอย่างที่อยู่ใกล้มือทำร้ายนักศึษาหรือผู้อื่น บ้างหรือไม้

(1) ไม้เคย (2) นาน ๆ ครั้ง (3) เป็นประจำ

9. สมาชิกในครอบครัวของนักศึษามีการใ้ว้าจาซึ่งมีลักษณะการพูดคุยที่หยาบคายหรือชอบด่าหนิ คุดำ ว่ากล่าว หรือตะคอก ขู่เข็ญ ส่งผลใ้สำนักศึษาซึมซับหรือเลียนแบบพฤติกรรมเหล่านั้นบ้างหรือไม้

(1) ไม้เคย (2) นาน ๆ ครั้ง (3) เป็นประจำ

10. เพื่อนสนิทของนักศึษามีการกระทำในลักษณะทุบตี เตาะต่อย ทะเลาะกันกรรณเรง หรือ ขว้างปาสิ่งของ ใ้ไม้และหรือสิ่งของบางอย่างที่อยู่ใกล้มือทำร้ายนักศึษาหรือผู้อื่น บ้างหรือไม้

(1) ไม้เคย (2) นาน ๆ ครั้ง (3) เป็นประจำ

11. เพื่อนสนิทของนักศึษามีการใ้ว้าจาซึ่งมีลักษณะการพูดคุยที่หยาบคายหรือคุดำ ตะคอก คุถูกเหยียดหยามผู้อื่น ข่มขู่ ทำใ้ผู้อื่นตกใจ เสียใจ หรือหวาดกลัว บ้างหรือไม้

(1) ไม้เคย (2) นาน ๆ ครั้ง (3) เป็นประจำ

12. นักศึษาได้มีโอกาอ่านหนังสือพิมพ์รับชมข่าวสารและละครหรือภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาความกรรณเรงเช่นการทำใ้บุคคลอื่นได้รับบาดเจ็บล้มตายเดือดร้อนหรือเจ็บปวดด้วยการกระทำทางว้าจา และ/หรือทางร่างกายรวมทั้งทำใ้ทรัพย์สินเสียหายบ้างหรือไม้

(1) ไม้เคย (2) นาน ๆ ครั้ง (3) เป็นประจำ

13. ความถี่ในการรับชมสื่อของนักศึษามีการรับชมสื่อมากน้อยแค่ไหน

(1) เป็นประจำทุกวัน (2) สัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง (3) เดือนละ 1-2 ครั้ง

14. ในชีวิตประจำวันของนักศึษามีการรับชมสื่อจากทางใดมากที่สุด

(1) อินเทอร์เน็ต (2) หนังสือการ์ตูน (3) นิตยสาร (4) โทรทัศน์

(ละคร, ภาพยนตร์, วิดีโอเกม)

15. จากคำถามข้อ 14 เมื่อนักศึษาได้รับชมสื่อที่มีเนื้อหาความกรรณเรงไม่ว่าจะเป็นกระทำทางว้าจาหรือทางร่างกายนักศึษามีความรู้สึกรู้สึกอย่างไรกับเหตุการณ์ความกรรณเรงนั้น ๆ

(1) สลดใจและหดหู่ ต่อเหตุการณ์นั้น ๆ (2) พอใจ และอยากมีส่วนร่วมต่อ

เหตุการณ์นั้น ๆ

(3) ไม้เคยอ่าน หรือรับชม

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขต
อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงตามความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

พฤติกรรมก้าวร้าวทางด้านร่างกาย	ระดับพฤติกรรม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ฉันขว้างปาสิ่งของที่อยู่ในมือหรือใกล้มือใส่คนที่ล้อเลียนฉันโดยทันที					
2. หากมีคนเข้ามาทำร้ายฉันจะใช้อาวุธ เช่น มีด ไม้ หรือสิ่งของที่อยู่ใกล้ตัวตอบโต้ทันที					
3. ถ้าใครทำสิ่งของฉันเสียหาย ฉันจะทำให้สิ่งของของคนนั้นเสียหายเป็นการตอบโต้เช่นกัน					
4. ถ้าใครทำให้ฉันได้รับบาดเจ็บหรือได้รับความอับอาย ฉันจะทำให้คนนั้นบาดเจ็บหรืออับอายเช่นเดียวกัน					
5. เมื่อเพื่อนของฉันมีเรื่องทะเลาะวิวาทกับผู้อื่น ฉันจะใช้กำลัง/อาวุธเข้าช่วยเหลือทันทีโดยไม่รีรอ					
6. ฉันใช้กำลังบีบบังคับผู้อื่นให้ทำตามคำสั่งของฉันเวลาฉันต้องการสิ่งใด					
7. เมื่อไม่พอใจใครมากๆ ฉันเลือกที่จะใช้กำลังตัดสินปัญหา มากกว่าทางเลือกอื่นๆ					
8. ฉันพกอาวุธ เช่น มีดพก ดาบ สนับมือ ไว้ป้องกันตัวเองเพื่อมีบุคคลอื่นเข้ามาทำร้าย					
9. เวลาที่ฉันไม่พอใจ ฉันจะแสดงออกโดยการกระแทกของให้เกิดเสียงดังหรือทำลายข้าวของ					
10. เวลาที่มีเพื่อนขวางทางเดิน ฉันจะผลักเพื่อนออกไปให้พ้นทางโดยไม่กล่าวขอโทษ					
11. ฉันเคยทำพฤติกรรมล้อเลียน หรือแกล้งผลักเพื่อนหรือบุคคลอื่นที่มีความผิดปกติ เช่น คนพิการ คนที่มีความผิดปกติทางสมอง					
12. เมื่อฉันถูกบิดาหรือมารดาลงโทษ ฉันจะระบายอารมณ์ออกมาโดยการทำร้ายผู้อื่น					

พฤติกรรมก้าวร้าวทางด้านวาจา	ระดับพฤติกรรม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
13. ฉันมักจะตั้งฉายาล้อเลียนเพื่อนหรือบุคคลอื่น ๆ ในเรื่องของปมค้อยต่างๆ เช่น ความพิการ ความผิดปกติทางสมอง ให้พวกเขาได้รับความอับอาย					
14. หากฉันถูกดูว่ากล่าวหรือลงโทษ ฉันจะได้เถียงโดยใช้คำพูดที่หยาบคายตอบกลับผู้นั้นไปทันที					
15. ฉันชอบพูดจาทำทนาย หรือเย้ยหยันผู้อื่นเป็นประจำ เพื่อทำให้ผู้อื่นเจ็บช้ำน้ำใจ					
16. ฉันชอบนิทนาบว่าร้ายเพื่อนกลุ่มอื่น และพูดจาขย่งให้เพื่อนทะเลาะกัน					
17. เมื่อมีเรื่องขัดแย้งกับเพื่อนหรือผู้อื่น ฉันจะได้เถียงด้วยการตวาดหรือตะคอกใส่ผู้อื่นเพื่อให้ผู้อื่นเกรงกลัว					
18. ฉันจะพูดจาประชดประชัน ถากถางกับคนที่ฉันไม่พอใจ เพื่อให้เขารู้ตัว หรือให้เขาเจ็บใจ					
19. ฉันชอบตำหนิ เหน็บแหนมผู้อื่นเช่นเรื่องของความอ้วน ความสูง ความดำ					
20. ฉันชอบล้อชื่อพ่อแม่ของเพื่อน โดยการเรียกออกมาดัง ๆ ให้คนอื่นได้ยิน เพื่อให้พวกเขาได้รับความอับอาย					
21. ฉันมักจะพูดจาข่มขู่ผู้ที่ฉันไม่ชอบว่าจะทำร้ายร่างกายเขา เพื่อให้เขาเกรงกลัว และไม่มายุ่งกับฉัน					
22. ฉันจะพูดประชดประชันเพื่อนที่เรียนได้ดี เพราะทนเห็นเพื่อนเรียนเก่งกว่าไม่ได้					
23. ฉันเคยก่อกวนผู้อื่น ด้วยการส่งเสียงโหวกเหวก หรือตะโกนใส่ เพื่อให้เขาตกใจ					
24. ถ้าใครมาล้อเลียนจนทำให้ฉันอับอาย ฉันจะโต้ตอบโดยการทำให้เขาอับอายเช่นกัน					

ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความและคุณลักษณะที่กำหนด (IOC) ของแบบสอบถามเรื่อง
พฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตอำเภอ
บางประกง จังหวัดฉะเชิงเทรา

ข้อ	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่			IOC	หมายเหตุ
	1	2	3		
1	1	1	1	1.00	คัดลอกไว้
2	1	1	1	1.00	คัดลอกไว้
3	1	1	1	1.00	คัดลอกไว้
4	1	1	1	1.00	คัดลอกไว้
5	1	1	1	1.00	คัดลอกไว้
6	1	1	1	1.00	คัดลอกไว้
7	1	1	1	1.00	คัดลอกไว้
8	1	1	1	1.00	คัดลอกไว้
9	1	1	1	1.00	คัดลอกไว้
10	1	1	1	1.00	คัดลอกไว้
11	1	1	1	1.00	คัดลอกไว้
12	1	1	1	1.00	คัดลอกไว้
13	1	1	1	1.00	คัดลอกไว้
14	1	1	1	1.00	คัดลอกไว้
15	1	1	1	1.00	คัดลอกไว้
16	1	1	1	1.00	คัดลอกไว้
17	1	1	1	1.00	คัดลอกไว้
18	1	1	1	1.00	คัดลอกไว้
19	1	1	1	1.00	คัดลอกไว้
20	1	1	1	1.00	คัดลอกไว้
21	1	1	1	1.00	คัดลอกไว้
22	1	1	1	1.00	คัดลอกไว้
23	1	1	1	1.00	คัดลอกไว้
24	1	1	1	1.00	คัดลอกไว้

หมายเหตุ ค่าดัชนีความสอดคล้อง รวม 1.00 ได้คัดลอกข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่
.50 ขึ้นไป ผลปรากฏว่าข้อคำถามจำนวน 24 ข้อ ผ่านเกณฑ์การคัดลอกทุกข้อ

การคำนวณค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับ พฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษาศูนย์
 การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตอำเภอบางประกง จังหวัดฉะเชิงเทราโดยใช้
 โปรแกรมสำเร็จรูป วิธีสูตรประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .91

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Squared Multiple Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
A1	50.80	326.000	.695	.	.976
A2	50.88	313.944	.789	.	.975
A3	51.18	314.028	.774	.	.975
A4	51.26	315.666	.765	.	.975
A5	51.00	307.224	.856	.	.975
A6	51.10	312.704	.795	.	.975
A7	51.22	314.338	.792	.	.975
A8	51.36	321.051	.760	.	.975
A9	51.10	316.500	.769	.	.975
A10	51.36	315.174	.801	.	.975
A11	51.20	317.551	.762	.	.975
A12	51.22	315.481	.776	.	.975
B13	50.82	317.130	.831	.	.975
B14	51.06	319.037	.783	.	.975
B15	51.30	314.092	.791	.	.975
B16	51.26	321.339	.722	.	.976
B17	51.14	318.368	.738	.	.976
B18	51.06	308.711	.852	.	.975
B19	51.26	315.911	.795	.	.975
B20	51.40	313.347	.802	.	.975
B21	51.16	317.362	.797	.	.975
B22	51.20	312.776	.832	.	.975
B23	51.18	316.355	.774	.	.975
B24	51.22	311.563	.838	.	.975

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	50	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	50	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.976	.977	24

Summary Item Statistics

	Mean	Minimum	Maximum	Range	Maximum / Minimum	Variance	N of Items
Item Means	2.224	1.980	2.580	.600	1.303	.025	24